

Tisdagen den 20 oktober

Kl. 13.00–15.58
18.00–20.06

§ 1 Prövning av yrkande om misstroendeförklaring mot finansminister Magdalena Andersson (S)

Prövning av yrkande om misstroendeförklaring mot finansminister Magdalena Andersson (S)

Anf. 1 TREDJE VICE TALMANNEN:

Under kammarens sammanträde den 14 oktober 2015 väckte Jimmie Åkesson, Sverigedemokraterna, ett yrkande om misstroendeförklaring mot finansminister Magdalena Andersson, Socialdemokraterna.

Yrkandet biträdades av fler än 35 ledamöter och bordlades senare samma dag en första gång. Yrkandet bordlades ytterligare en gång, den 15 oktober 2015. Yrkandet ska nu tas upp till avgörande.

Anf. 2 TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Sverigedemokraterna har begärt att riksdagen ska förklara att finansminister Magdalena Andersson inte åtnjuter riksdagens förtroende.

Formellt är det inte detsamma som att yrka på hela regeringens avgång, men konsekvenserna är desamma. Ett misstroende mot finansministern med anledning av den budgetproposition som hon har lagt på riksdagens bord blir också ett misstroende mot hela regeringens politik.

Sverigedemokraterna har så sent som i januari redan prövat riksdagens förtroende för regeringen. Då blev resultatet att Sverigedemokraterna var det enda partiet som röstade för misstroendeförklaringen.

Redan då var jag tydlig med min och Socialdemokraternas kritik mot Sverigedemokraternas agerande. Misstroendeförklaringen hade inte som syfte att pröva regeringens parlamentariska stöd. Syftet var i stället att väcka uppmärksamhet, vilket knappast är misstroendeförklaringens uppgift.

En misstroendeförklaring ska pröva parlamentarismens grundläggande princip: om riksdagen tolererar regeringen. Det är riksdagens starkaste vapen, och det är tänkt som en yttersta garanti för parlamentarismen. De senaste 20 åren har det skett fyra gånger. Det är ansvarslöst att använda misstroendeförklaring så lättvindigt som Sverigedemokraterna nu gör.

Det är förvisso inte ett agerande som förvånar. Ända sedan Sverigedemokraternas inträde i riksdagen har de agerat på ett sätt som visar på bristande respekt för såväl riksdagens arbetsformer som demokratiska principer.

Prot. 2015/16:16
20 oktober

*Prövning av yrkande
om misstroende-
förklaring mot finans-
minister Magdalena
Andersson (S)*

Det mest anmärkningsvärda är naturligtvis när Sverigedemokraterna förra hösten inte bara fällde regeringens budgetförslag utan dessutom uttalade sin avsikt att fälla varje regerings budget som inte ansluter sig till Sverigedemokraternas främlingsfientliga politik.

Det är ett agerande som på ett tydligt sätt avslöjar att frågor om välfärden, pensionärernas villkor, försvarspolitiken, a-kassan eller andra viktiga politikområden egentligen spelar en helt underordnad roll för Sverigedemokraterna.

Deras enda riktiga intresse är att främja främlingsfientligheten och att agera på ett sätt som skapar mer rädsla, mer misstro och mer otrygghet. Vi känner igen mönstret från många andra länder, och vi känner igen det från historien.

Med de utmaningar som Sverige står inför behöver vi snarare ha mer samarbete och mer samförstånd, inte parlamentarisk oreda eller lättvindigt användande av vår konstitutions tyngsta parlamentariska verktyg. Det gynnar varken demokratin eller landets ekonomi, och det stärker knappast omvärldens förtroende för vårt land.

Våra medborgare har i stället rätt att förvänta sig att vi folkvalda tar vårt ansvar för de utmaningar Sverige står inför. Då duger varken oseriöst agerande i riksdagen eller att agera på ett sätt som ökar otryggheten och motsättningarna i samhället.

Demokratins spelregler är viktiga, och partier ska inte missbruka den makt grundlagen ger parlamentet. Försvaga inte riksdagens anseende genom att använda dess yttersta instrument enbart för partipolitisk demonstrationspolitik!

Vi socialdemokrater yrkar avslag på förslaget till misstroendeomröstning. Vi är stolta över finansminister Magdalena Andersson, och vi konstaterar att hon på ett utmärkt sätt agerar för hela Sveriges bästa. Den socialdemokratiska riksdagsgruppen kommer därför att rösta nej vid omröstningen.

(Applåder)

Anf. 3 EWA THALÉN FINNÉ (M):

Fru talman! Sverige befinner sig i en kris som kräver handlingskraft och ansvarstagande. Moderaterna kommer inte att medverka till att orsaka instabilitet i det politiska systemet genom att stödja det yrkande om misstroendeförklaring mot finansminister Magdalena Andersson som framställts i kammaren.

Detta innebär inte ett stöd för finansminister Magdalena Anderssons och regeringens ekonomiska politik. Tvärtom anser Moderaterna att regeringens politik är skadlig. Den är skadlig för jobben, tillväxten och tryggheten.

Vi vill se en annan riktning för Sverige. Senast 2018 kommer vi att be om väljarnas förtroende att vända utvecklingen och bedriva en ekonomisk politik för ett starkare Sverige tillsammans med de andra allianspartierna.

Som Sveriges största oppositionsparti kommer vi inom ramen för gällande regler och praxis att fortsätta att bedriva en aktiv oppositionspolitik samtidigt som vi står beredda att ta ansvar för Sverige och ingå breda överenskommelser när detta gagnar landet. Vi tvekar inte att använda de parlamentariska verktyg som finns för att garantera respekten för riksdagens roll som folkets främsta företrädare.

Moderaterna förutsätter att regeringen följer de beslut som fattats av riksdagen. Vi kommer att fortsätta att utkräva ansvar av regeringen. Vi har dock inte för avsikt att medverka i Sverigedemokraternas spel i Sveriges riksdag.

Finansminister Magdalena Andersson och regeringen har lagt fram ett budgetförslag i enlighet med vedertagen budgetpraxis och budgetprocess. Riksdagen kommer att behandla regeringens budget och ska i sedvanlig ordning granska och pröva förslagen.

I dag lägger Moderaterna ned rösterna i prövningen av yrkandet om misstroendeförklaring mot finansminister Magdalena Andersson. I enlighet med den praxis som Moderaterna följt sedan den nya regeringsformens tillkomst ska detta inte tolkas som ett stöd för regeringens politik.
(Applåder)

Anf. 4 JIMMIE ÅKESSON (SD):

Fru talman! I en intervju med Dagens Nyheter i augusti 2014 uttryckte den nuvarande finansministern, Magdalena Andersson, stor indignation över ett sju år gammalt löftesbrott från en enskild moderat riksdagsledamot.

Magdalena Andersson menade att det var svårbegripligt att en person som har beslagits med lögn kunde tillåtas att inneha tyngre förtroendeuppdrag och slog fast att man måste kunna lita på människor.

Tyvärr har finansministern inte levt som hon lär. Inför valet lovade Magdalena Andersson sina väljare att ROT-avdraget skulle få lov att vara kvar. I den budgetproposition som finansministern nyligen presenterade för riksdagen återfinns dock förslag om ett kraftigt försämrat ROT-avdrag, även om avdraget möjligen finns kvar.

I TV4:s *Nyhetsmorgon* den 10 april 2014 sa Magdalena Andersson att hon självklart står bakom överskottsmålet och att hon har jagat Anders Borg i två års tid för att han har brutit mot det. I den budgetproposition som finansministern nu har presenterat här i riksdagen är överskottsmålet i praktiken avskaffat.

Den 17 augusti 2014 sa Magdalena Andersson i Sveriges Television att det är jättedyrt att tanka bensin som det är och att socialdemokraterna inte såg något behov av att höja bensinskatten. I den budgetproposition som nu har presenterats för riksdagen finns en kraftig höjning av bensinskatten.

Än mer allvarlig än denna rad av flagranta löftesbrott är finansministerns bristande förmåga att förutse och hantera kostnaderna för den egna politiken och inte minst oförmågan att upprätthålla ordning och reda i statens finanser. Trots att det i dag är mindre än en månad sedan budgetpropositionen presenterades kan vi konstatera att detta budgetdokument på grund av skenande kostnader för framför allt migrationspolitiken, som hade gått att förutse och som hade gått att förhindra, är helt odugligt att styra detta rike med.

Finansministerns budgetförslag är underfinansierat med många miljarder. Inga tydliga svar har ännu getts på hur denna allvarliga underfinansiering ska hanteras. Så sent som i går meddelade finansministern att det mest troliga är att man kommer att belasta statsskulden, alltså att låna till de skenande kostnaderna för invandringspolitiken.

Fru talman! Regeringen har också dragit på sig skarp kritik från Finanspolitiska rådet, Riksrevisionen, Ekonomistyrningsverket och så vidare.

Detta är bakgrunden. Nu har vi hört i debatten, både här i dag och tidigare, att det är ansvarslöst att ställa ett sådant här förslag i Sveriges riksdag. Jag tycker att det är ytterligt märkligt när man hör denna typ av argumentation, framför allt från den övriga så kallade oppositionen.

Sverigedemokraterna är ett oppositionsparti i Sveriges riksdag. Vi är här för att företräda våra väljares intressen, och vi är här för att försöka driva igenom den politik som vi har lovat våra väljare att vi ska driva igenom om vi får inflytande. Detta är ett sätt att försöka få till ett annat styre. Precis som Socialdemokraternas gruppledare mycket riktigt påpekade i sitt anförande här är detta ett misstroende som riktas mot hela regeringen och regeringens ekonomiska politik. Att man som borgerlig politiker i denna församling inte instämmer i detta misstroende övergår mitt förstånd.

Fru talman! Jag noterar också att när Socialdemokraternas gruppledare alldeles nyss stod här framförde han egentligen inte, i alla fall inte vad jag kunde höra, ett enda argument för varför man inte ska stödja denna misstroendeförklaring. Det var mer prat om annat, hur ansvarslösa vi är och så vidare. Kanske ser de inte själva några argument för att inte stödja denna misstroendeförklaring, men jag vet inte.

Men, fru talman, med anledning av den bakgrund som jag har beskrivit och med anledning av det allvarliga läge som vi ser i Sverige i dag vill jag yrka bifall till Sverigedemokraternas begäran om att riksdagen med stöd i 13 kap. 4 § regeringsformen ska förklara att finansminister Magdalena Andersson inte längre åtnjuter riksdagens förtroende.
(Applåder)

I detta anförande instämde Paula Bieler (SD).

Anf. 5 JONAS ERIKSSON (MP):

Fru talman! Riksdagen är folkets främsta företrädare, och dess starkaste vapen är en misstroendeförklaring mot en enskild minister eller en regering. Som tidigare har sagts i denna kammare är detta vapen tänkt att användas som en yttersta garanti för parlamentarismen. Hittills har den använts endast ett fåtal gånger sedan 1980.

Sverigedemokraterna tycks vara inne på att använda misstroendeförklaringarna på ett helt annat sätt och med helt andra syften. Det har inte gått ett år sedan SD lämnade in sin senaste misstroendeförklaring mot regeringen. Förra veckan kom det alltså en ny, denna gång riktad mot finansminister Magdalena Andersson, som vi nu ska ta ställning till. Vi finner argumentationen i denna både oseriös och osaklig.

Miljöpartiet har fullt förtroende för finansminister Magdalena Andersson och för vår regering. Jag yrkar därför å den miljöpartistiska riksdagsgruppens vägnar avslag på förslaget om att uttala misstroende mot finansminister Magdalena Andersson.
(Applåder)

Anf. 6 ULRIKA CARLSSON i Skövde (C):

Fru talman! Sedan valet har vi ett komplicerat parlamentariskt läge i Sveriges riksdag. Inget av de politiska alternativen har egen majoritet. Det

i sig är inget nytt i svensk politik. Men det som är unikt vid detta tillfälle är att det finns krafter i denna kammare som har för avsikt att skapa kaos och osäkerhet just för kaosets och osäkerhetens egen skull. Men det läge som vi har ställer krav på eftertanke.

Sedan decennier står Centerpartiet bakom de spelregler som vi i denna riksdag har varit överens om, det vill säga att budgeten ska betraktas som en helhet och att misstroendeförklaringar inte är något att ta lätt på. Skälet till detta är att det parlamentariska systemet måste åtnjuta förtroende också i framtiden.

Just nu har vi flera stora utmaningar i svensk politik. Dessa måste lösas konstruktivt och med konkret sakpolitik. Att i ett sådant läge öppna för en situation där regeringar faller en gång i halvåret är absolut inte ansvarsfullt. Detta är i grunden skälet till att Centerpartiet inte stöder den misstroendeförklaring som Sverigedemokraterna har yrkat på.

Fru talman! Centerpartiets handlande i dag ska inte ses som ett stöd för den sittande regeringen. Vi avser att fortsätta driva på för en politik för fler jobb i nya och växande företag eftersom det är vad Sverige behöver.

Den budget som regeringen har lagt på riksdagens bord är långt ifrån den budget som Centerpartiet har föreslagit. Men valresultatet förra året innebar att Alliansen är mindre än det budgetunderlag som regeringen har valt att luta sig mot. Oavsett hur gärna vi önskar att valresultatet hade varit annorlunda är detta ett faktum.

Nu är tid att beakta det parlamentariska läget och fortsätta utveckla den politik som behöver vara ett alternativ till regeringens politik.

Centerpartiet har varken för avsikt att utgöra regeringsunderlag för Socialdemokraterna eller för avsikt att samarbeta med Sverigedemokraterna. Det har vi sagt hela tiden, och det säger vi även i dag. Också detta är skäl till att vi inte kommer att stödja misstroendeförklaringen vid dagens omröstning.

(Applåder)

Anf. 7 HANS LINDE (V):

Fru talman! Vänsterpartiet är i dag i opposition. Vi är vänsteralternativet i svensk politik. Vi har inte gett och kommer inte att ge vårt stöd till en regering där vi själva inte ingår. Därför avstod vi från att rösta vid misstroendevoteringen i januari och vid omröstningen om statsminister efter valet.

Men vi är ett oppositionsparti som är berett att ta ansvar. När andra skapar kaos och firar det i champagne har vi i Vänsterpartiet valt att förhandla fram en budget för Sverige som innebär viktiga satsningar på välfärden, på bostadsbyggande och på minskade inkomstskillnader mellan män och kvinnor.

Dagens misstroendeförklaring är riktad mot finansminister Magdalena Andersson men också mot den budget som Vänsterpartiet har varit med om att förhandla fram. Det är en misstroendeförklaring mot nödvändiga satsningar på äldreomsorg, på fritis och på socialtjänsten. Det är en misstroendeförklaring mot gratis glasögon till barn och mot att alla barn ska ha rätt till meningsfulla aktiviteter under sitt sommarlov. Det är en misstroendeförklaring mot satsningar på ungas psykiska hälsa, mot gratis tand-

Prot. 2015/16:16
20 oktober

*Prövning av yrkande
om misstroende-
förklaring mot finans-
minister Magdalena
Andersson (S)*

vård för ungdomar i Sverige och mot avgiftsfri mammografi. Därför kommer Vänsterpartiet i dag att rösta nej till Sverigedemokraternas yrkande om misstroendeförklaring.

(Applåder)

Anf. 8 ERIK ULLENHAG (FP):

Fru talman! Sverige har ett mycket osäkert parlamentariskt läge och en svag regering. Vi står inför stora utmaningar, och då är det tid för ansvarstagande. Det är inte tid för ett politiskt spel som bara syftar till att skapa oreda.

Misstroendeförklaringar ska användas ansvarsfullt och inte som tomma demonstrationer mot en regerings politik. Folkpartiet liberalerna kommer därför inte att stödja den misstroendeförklaring som lämnats in mot finansminister Magdalena Andersson. Vi kommer i stället att lägga ned våra röster.

Det innebär självklart inte att Folkpartiet liberalerna stöder regeringens ekonomiska politik – tvärtom. Vänsterregeringens politik är skadlig för jobben, för framtidstron och för tillväxten i Sverige. Vid nästa val kommer vi tillsammans med övriga allianspartier att söka väljarnas förtroende för en mer liberal politik för fler jobb, för mer makt över vardagen och för kunskap i skolan.

Det faktum att vi avstår vid dagens misstroendestämning handlar i grunden om att vi respekterar att vi förlorade regeringsmakten vid förra årets val. Verkytet misstroendeförklaring ska en riksdag använda då det finns starka skäl för det – inte bara för att man är besviken över ett valresultat.

(Applåder)

Anf. 9 ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Misstroendeförklaring är ett av de av riksdagens verktyg som ska användas med försiktighet och ansvarsfullhet. Det bör inte användas för att man rent allmänt är missnöjd med regeringens politik. Misstroendeförklaring är riksdagens yttersta maktmedel gentemot regeringen.

Vi kristdemokrater tvekar inte att använda de parlamentariska verktyg som finns för att garantera respekten för riksdagens roll och för att granska regeringen. Kristdemokraterna kommer i opposition att fortsätta utkräva ansvar av regeringen. Vi förutsätter att regeringen följer de beslut som fattats och fattas av riksdagen. Kristdemokraterna är ett aktivt oppositionsparti som driver en aktiv oppositionspolitik.

Det innebär förstås inte att vi inte samtidigt vill ta ansvar i det svåra läge vi befinner oss i. Kristdemokraterna lägger i dag ned sina röster i prövningen av yrkandet om misstroendeförklaring mot Magdalena Andersson. Det ska inte tolkas som ett stöd för regeringens eller finansministerns politik. Vänsterregeringens politik är nämligen skadlig för jobben, framtidstron och tillväxten i Sverige.

Finansminister Andersson och regeringen har dock lagt fram ett budgetförslag enligt gängse beslutsprocess. Riksdagen kommer att behandla regeringens budget och ska i vanlig ordning granska och pröva förslagen. Som sagt: Vårt agerande är inte ett stöd för finansministerns och regeringens ekonomiska politik. Däremot har vi det valresultat vi har.

Kristdemokraterna vill se en ekonomisk politik för gemenskap och framtidstro, för fler jobb i växande företag, för mer frihet för familjen och för ett starkare civilsamhälle. Vi vill se en ekonomisk politik med mer kristdemokratiskt innehåll, helt enkelt, och det är möjligt genom att vi tillsammans med våra vänner i de övriga allianspartierna återtar makten. Senast 2018, fru talman, kommer vi att presentera gemensamma förslag och be om väljarnas förtroende. Vi vill nämligen tillsammans med Alliansen bedriva en ekonomisk politik för ett starkare Sverige.
(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.

Beslut

Ärendet om misstroendeförklaring mot finansminister Magdalena Andersson (S) skulle nu avgöras.

För bifall till yrkandet krävdes enligt 13 kap. 4 § regeringsformen att mer än hälften av riksdagens ledamöter röstade ja. Beslutet skulle enligt riksdagsordningen fattas genom omröstning med omedelbar rösträkning.

Votering:

43 för bifall

137 för avslag

120 avstod

49 frånvarande

Tredje vice talmannen konstaterade att mindre än hälften av riksdagens ledamöter hade röstat ja, och kammaren hade således avslagit yrkandet om misstroendeförklaring mot finansminister Magdalena Andersson.

Partivis fördelning av rösterna:

För bifall: 43 SD

För avslag: 94 S, 24 MP, 19 V

Avstod: 69 M, 21 C, 17 FP, 13 KD

Frånvarande: 19 S, 15 M, 6 SD, 1 MP, 1 C, 2 V, 2 FP, 3 KD

Finn Bengtsson (M) anmälde att han avsett att avstå från att rösta men markerats som frånvarande.

§ 2 Återrapportering från Europeiska rådets möte

Anf. 10 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman, riksdagsledamöter! Vid Europeiska rådets möte i slutet av förra veckan stod som väntat flyktingkrisen i centrum. Andra frågor som stod på dagordningen för mötet var fördjupningen av EMU och en brittisk folkomröstning om EU-medlemskapet.

Vad gäller flyktingkrisen hade vi en grundlig diskussion om vad EU har gjort och behöver göra framöver. Det innefattar både samarbetet med andra länder utanför EU och vad vi själva kan göra inom unionen i den här exceptionella situationen.

Både i de förberedande bilaterala samtalen som jag hade med ordföranden för kommissionen respektive Europeiska rådet och vid själva mötet

Prot. 2015/16:16
20 oktober

*Prövning av yrkande
om misstroende-
förklaring mot finans-
minister Magdalena
Andersson (S)*

*Återrapportering
från Europeiska
rådets möte*

var det viktigt för mig att fortsätta framhålla att det här inte är ett ansvar för ett fåtal länder, såsom Sverige, Tyskland och Österrike, utan ett ansvar för hela Europeiska unionen. Ett första steg är därför att vi nu måste se till att genomföra det som vi redan har kommit överens om. Det innebär bland annat att det som kallas för hotspots snabbt kommer igång med sitt arbete, men inte minst gäller det den tillfälliga omfördelningsmekanism som EU har enats om.

Jag var tydlig med att Sverige nu har tagit sitt ansvar och tagit emot de första asylsökandena inom omfördelningen och att andra medlemsstater nu måste göra detsamma. Sverige kan inte fortsätta att ta emot om inte andra medlemsstater gör samma sak. Det är tydligt.

Jag, tillsammans med andra, framförde också att EU måste gå vidare och fatta beslut om en permanent omfördelningsmekanism som gäller för alla länder. Vi som driver det fick då in skrivningar i texten om att diskussionerna om kommissionens förslag, som det heter, ska fortsätta. Det blir nu främst något för migrationsministrarna att ta vidare.

Än en gång lyfte jag fram frågan om lagliga vägar in i EU. Men som jag har varit tydlig med i EU-nämnden och även här står Sverige mycket ensamt i den frågan.

Även gränsfrågor diskuterades vid mötet. Som situationen är nu ser vi att händelser i en medlemsstat snabbt får direkta effekter för andra medlemsstater. Vi måste ha kontroll på våra yttre gränser, både för att kunna ha ett väl fungerande asylsystem och för att den fria rörligheten inom EU inte ska hotas. Därför behöver vi samarbeta om gränsfrågorna. Det är helt uppenbart. Men, och det framhöll jag med stor tydlighet vid mötet, ett utökat samarbete ska inte påverka varje medlemsstats möjlighet att skydda sina egna gränser och får inte påverka det faktum att gränskontroll är ett nationellt ansvar. Därför var det viktigt och glädjande att vi fick in ett tillägg i slutsatstexten som slår fast precis detta.

I övrigt var vi överens om att det måste råda ordning och reda i flyktingmottagandet. Mottagning, asylprövning och eventuell återvändande ska ske på ett effektivt och rättssäkert sätt. De som inte har asylskäl måste återvända. Det är en förutsättning för att vi ska kunna hjälpa de människor som verkligen har skäl att stanna. Därför var det bra att vi kunde enas om slutsatser om detta.

Vi hade också en diskussion om Turkiet, Jordanien och Libanon, som alla tar ett stort ansvar för flyktingar i spåren av kriget i Syrien, och särskilt fokus fästes vid Turkiet. Vid mötet återrapporterade kommissionens ordförande Juncker från de samtal som den senaste tiden förts med Turkiet om en gemensam handlingsplan på migrationsområdet. Europeiska rådet välkomnade detta.

I det här sammanhanget finns några viktiga komponenter som är värda att framhålla: För det första handlar det, självfallet, om att det blir ett slut på kriget i Syrien – det är en grundförutsättning. För det andra handlar det om att Turkiet och närliggande länder får stöd för att hantera den situation som de nu befinner sig i. För det tredje handlar det om hur Turkiet ska kunna stärka sin kapacitet på olika områden, till exempel att bekämpa och hantera människosmuggling.

Det är bra att vi kan komma framåt på det här området, eftersom Turkiet är en central aktör för en hållbar lösning på flyktingproblematiken. Samtidigt som vi är öppna för mer stöd till och mer samarbete med Turkiet

var vi tydliga med att det samarbetet utgår från tydliga förväntningar på fortsatta reformer och en fördjupad demokratisering.

Vid mötet diskuterade och antog vi också slutsatser om Syrien. Vad gäller Syrien är det bra att slutsatserna tydliggör al-Asads ansvar för de stora tragedierna och FN:s ansvar för den politiska processen framåt liksom EU:s stöd till FN-processen.

Förutom flyktingkrisen behandlade vi kortfattat frågan om fördjupningen av EMU och den brittiska folkomröstningen om EU-medlemskapet.

Vad gäller fördjupningen av EMU blev det framför allt en lägesrapport om hur arbetet har fortsatt sedan den så kallade De fem ordförandenas rapport kom i somras. Vad gäller frågan om Storbritannien fick vi en lägesrapport om det som kallas för tekniska samtal, som nu pågår mellan representanter för Storbritannien och representanter för EU-institutionerna. Men det finns inte mycket till ny information i nuläget. Vi väntas återkomma till både frågan om EMU:s fortsatta fördjupning och frågan om Storbritanniens folkomröstning vid toppmötet i december.

Detta, fru talman, var återrapporteringen från Europeiska rådets möte. Jag vill bara tillägga några ord om de bilaterala samtal som jag hade med kommissionens ordförande Juncker och Europeiska rådets ordförande Tusk.

Med Juncker diskuterade jag framför allt flyktingkrisen och arbetet för ett mer socialt Europa. Jag förklarade att det migrationstryck som finns på Sverige nu naturligtvis är ansträngande och de utmaningar som vi står inför. Juncker var mycket tacksam för det ansvar som Sverige tar i EU och var också intresserad av hur kommissionen eventuellt skulle kunna bistå.

Vi talade också om arbetet för ett mer socialt Europa och den pelare för sociala rättigheter som Juncker nyligen annonserat. Vi kom överens om att fortsätta ha en nära dialog om hur detta arbete bör utvecklas.

Med rådets ordförande Tusk diskuterade jag främst flyktingkrisen, de utmaningar som Sverige och EU står inför och hur arbetet framåt bör bedrivas. Jag poängterade att Sverige vill se ett utvecklat gränssamarbete men att det också ska bygga på att länder ansvarar för sina gränser.

Vi talade också om utvecklingen i Ukraina och Ryssland. Samtidigt som vissa framsteg uppenbarligen sker förefaller det alltmer tveksamt att Minskavtalet kommer att vara genomfört den 31 december i år. Om så är fallet är det viktigt att vi förlänger de sanktioner som redan nu finns. Det finns en god beredskap hos Tusk för att Europeiska rådet i december ska ta upp den frågan.

Anf. 11 MARIE GRANLUND (S):

Fru talman! Jag vill tacka statsministern för redogörelsen för mötet i Europeiska rådet.

I går besökte jag, tillsammans med en riksdagsdelegation och vice talman Tobias Billström, Migrationsverket i Malmö. Jag kan nog tala för oss allihop när jag säger att man blir väldigt tagen när man är där och får höra den redogörelse som den väldigt duktiga personalen på Migrationsverket gör av situationen men också när man ser alla ankommande som har vandrat och gått med fara för sina liv och nu har nått Sverige. Det var en väldigt omtumlande upplevelse, i alla fall för mig.

Prot. 2015/16:16

20 oktober

*Återrapportering
från Europeiska
rådets möte*

För att vi ska kunna hjälpa fler måste det bli en omfördelning i Europeiska unionen. Statsministern har ju, som sagt, tillsammans med Merkel och Österrikes förbundskansler drivit frågan och mot alla odds lyckats få till stånd en tillfällig omfördelningsmekanism som självklart måste bli permanent.

Jag skulle bara vilja att statsministern, efter det beslut som har fattats i rådet, redogör för steg två och vad som kommer att hända framöver. Det är ju en otroligt viktig fråga, och det gäller verkligen att vi håller i den. Samtidigt måste vi se till att det finns ett bra återvändande för dem som inte har asylskäl. För att värna om asylrätten, som är en mänsklig och grundläggande rättighet, måste vi ha ett väldigt effektivt system för dem som inte har rätt att vistas i vårt land, för vi har ju faktiskt en reglerad invandring. Jag skulle även vilja att statsministern utvecklar något hur man har tänkt på det europeiska planet kring detta med återvändande.

Sedan instämmer jag verkligen i statsministerns strävan att lyfta de sociala frågorna i Europeiska unionen.

Anf. 12 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Marie Granlund tar upp en mycket viktig fråga som gäller hur vi går vidare nu. Det första som måste till är implementering av steg ett – det som vi redan har beslutat om – vad gäller omfördelningen av de totalt 160 000. Den har precis bara påbörjats. Sverige var dessutom det första landet som tog emot. Vi tog emot människor från Eritrea som då befann sig i Italien.

Nu har jag markerat att Sverige, som redan tar emot överlägset flest per capita, inte också ska ta sin del av detta medan alla andra länder sitter stilla. Jag har sagt att det inte blir på det sättet. Nu måste de andra länderna visa sina framfötter och ta sin del.

Sedan är det fråga om steg två. Som jag sa är det bara att erkänna att det inte är någon lätt uppgift. Ett antal länder, inte minst de så kallade Visegradländerna, är väldigt emot ett obligatoriskt system. Jag ska vara ärlig mot er i kammaren. Kärnfrågan är det tvingande systemet. För de länderna är kärnfrågan huruvida EU och kommissionen eller nationen ska kunna fatta beslut om detta. Där någonstans ligger kärnfrågan. Och där någonstans ligger också lösningen, tror jag. Den är inte lätt att hitta. Men nu har vi understrukt att det är långt ifrån till fyllest att några länder ska fortsätta med detta.

Jag argumenterade starkt för att bara det faktum att så kallade hotspots nu organiseras talar för att vi behöver en omfördelningsmekanism. Vad ska hända med de människor som finns där? Vi hade inte tänkt att de ska vara kvar i dessa hotspots.

Min lite retoriska fråga till de andra var om de hade tänkt skicka även de människorna till Tyskland, Sverige och Österrike. Det håller inte. Vi behöver en omfördelningsmekanism. Den kommer inte att vara lätt att få på plats. Men vi måste driva på. Flera länder ser det behovet.

Anf. 13 MARIE GRANLUND (S):

Fru talman! Jag vill tacka statsministern för svaret.

Ibland kan man, med visst fog, tycka att den nuvarande situationen är nattsvart. Men det finns ändå ljus. Vi har fått till stånd ett EU-beslut om en omfördelningsmekanism. Fler människor kommer att kunna få skydd.

Nu handlar det som sagt om att gå vidare och implementera detta. Det är inte lätt. Men statsministern har en stor majoritet i riksdagen bakom sig när det gäller detta.

Jag vill även lyfta fram att den sociala dimensionen i EU är viktig, som statsministern sa. Det har varit mycket besparingar; många arbetstagares rättigheter har åsidosatts. Har vi några bundsförvanter i kampen för att lyfta fram den sociala dimensionen? Kan statsministern säga några ord om det?

Anf. 14 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Jag glömde att svara på frågan om återvändandet. Det finns med i slutsatserna, inte minst inför Vallettamötet med de afrikanska länderna. Det handlar om hur vi kan koordinera återvändande på ett bättre sätt. Strategiarbetet är igång.

När det gäller den sociala pelaren har jag tagit upp det med Juncker förut. Han har själv varit tydlig med att han vill ha en social pelare bredvid det andra arbetet, eftersom det är viktigt att EU återspeglar ett socialt ansvar. Flera länder är intresserade av detta. Vi hade ett möte i juni, före Europeiska rådet då, med bland andra Beneluxländerna. Polen deltog också. Vi har inte exakt samma uppfattning i frågan. Men flera länder ser behovet av att utveckla en social pelare. Det jobbet kommer alltså att pågå ganska intensivt under våren, tror jag.

Anf. 15 KARIN ENSTRÖM (M):

Fru talman! Jag vill tacka statsministern för återrapporteringen.

Vi moderater har länge drivit på för att fler EU-länder måste göra mer i fråga om att ta ansvar för den flyktingkris vi ser nu. Precis som statsministern har nämnt är det inte hållbart i längden att i princip bara Sverige och Tyskland tar det ansvaret.

Det är välkommet att vi har kommit överens om en omfördelning av 160 000 flyktingar och att Sverige redan har kunnat ta emot. Men samtidigt släpar andra medlemsstater efter. Jag vill därför fråga statsministern om det som han förra veckan beskrev som delsegrar i Bryssel. När får vi se resultaten, det vill säga hur ska de andra medlemsstaterna förmås att verkligen ta sitt ansvar? Och när tror statsministern att vi kan se det i verkligheten? Vi delar ambitionen. Men hur kan statsministern och Sverige trycka på ytterligare?

Min andra fråga handlar om Frontex. Vid samrådet förra veckan, inför Europeiska rådet, försäkrade statsministern att det utökade och förstärkta mandatet för Frontex inte skulle inskränka på medlemsstaternas suveränitet. I rådsslutsatserna kan man ändå läsa att Frontex mandat ska utvidgas så att Frontex ska kunna agera på eget initiativ.

Jag skulle vilja ha tydliga svar. Hur ser statsministern på det utökade mandatet? Hur gick diskussionerna? Vad sas egentligen om vilken typ av mandat och vilka utökade mandat för Frontex medlemsstaterna vill se? Hur ska Frontex förändras rent konkret? Och hur kan det påverka Sverige om Frontex får ett större ansvar?

Anf. 16 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! När det gäller att fler ska göra mer menar jag att besluten om de 40 000 plus 120 000 var delsegrar. Jag har också varit tydlig med

att det inte räcker. Nu gäller det framför allt att se till att det implementeras. Av det skälet har jag också sagt att det inte kan vara på det sättet att Sverige, som redan tar emot flest per capita, också ska ta emot sin del av detta men att de andra inte tar emot sina delar. Så kan det inte fungera.

Dessvärre vill en del länder gärna dra ut på detta. Men det finns också länder som har anmält sig och sagt att de vill vara en del av detta. Ett sådant land är Finland. Det finns flera länder som har sagt att de är beredda att ta emot sina delar – ett land har jag inte i minnet nu och ska inte gissa vilket det är. Men det har tyvärr försinkats av andra skäl. En praktisk hantering måste helt enkelt komma igång. Men det är inte på det sättet att inga andra länder vill göra något. Det finns ambitioner. Helt säkert är att vi måste ligga på hela tiden för att detta ska bli av, för alla länder.

I fråga om Frontex och mandatet diskuterades det självfallet. I punkt 2h återges det bland annat: in accordance with the distribution of competences under the treaty. Stycket avslutas också med: the need for robust and prompt action in cooperation with the memberstates concerned.

Rådet ser på det som att Frontex självfallet skulle kunna ta initiativ men att de också måste lyfta luren till de medlemsstater som är berörda av någon typ av agerande. Det är ingen tvekan om att medlemsstaterna också ser på det på det sättet. Det kan hända att något land tycker att Frontex skulle kunna få ta över. Men jag kan garantera att Sverige inte är ensamt med att tycka att den nationella kompetensen måste gälla.

Anf. 17 KARIN ENSTRÖM (M):

Fru talman! Tack statsministern!

Jag skulle ändå vilja att statsministern utvecklar hur regeringen och statsministern ser på förändringen av Frontex mandat. Skulle det kunna påverka Sverige? I sådana fall, på vilket sätt?

Jag vill också ta upp hur genomförandet av så kallade hotspots verkligen ska fungera? Hur gick den diskussionen? Vi kan läsa i åtterrapporten att arbetet med hotspots ska påskyndas. Men jag har ännu inte sett någon utförlig beskrivning av hur de ska kunna fungera egentligen. Det är min uppföljningsfråga.

Anf. 18 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! När det gäller Frontexmandatet är det upp till Sverige att bestämma hur mycket stöd vi vill ha från Frontex eftersom det även är en nationell angelägenhet. Jag kan mycket väl tänka mig situationer där man har ett samordnat arbete och där Frontex kan göra en insats. Men, återigen, Frontex kan inte initiera och genomföra en insats utan att Sverige har varit med i processen och beslutat och godkänt. Det återstår att se, men det är mycket upp till oss själva om vi vill delta och i så fall på vilket sätt.

När det gäller hotspots är syftet att man där ska identifiera och registrera. Sedan ska omfördelningen ske. Det praktiska förarbetet pågår. Det är sagt att det ska vara klart i november. Det kan man hysa tvivel om. Men så är det tänkt. Och det arbetet sker nu i framför allt Grekland och Italien.

Anf. 19 JOHNNY SKALIN (SD):

Fru talman! Världen befinner sig nu i den extremaste situationen vad gäller antal flyktingar i världen sedan andra världskriget. Det är inte bara

i världen som vi befinner oss i en extrem situation. Även i Sverige befinner vi oss i allra högsta grad i den mest extrema situationen i modern tid.

Vi tar i nuvarande läge emot ungefär 10 000 asylsökande i veckan. Det motsvarar 520 000 människor per år. Det är en mottagningstakt som kommer att få stora följd effekter på svenskt samhälle och för välfärden, sammanhållningen och arbetstagarna. Finns det arbeten att erbjuda alla dessa människor?

Det kommer också att leda till att vi kommer att kunna tilldela mindre resurser till närområdena för att kunna hjälpa fler på plats. På plats har man mycket större möjligheter att hjälpa många fler människor. Den situation vi i dag befinner oss i är, med den svenska regeringens och den övriga oppositionens inställning, en icke-human inställning när det gäller att hantera den rådande extrema situationen i omvärlden.

I det läget väljer statsministern, med stöd av övriga oppositionen i hela Sveriges riksdag, att åka till toppmötet och kräva en permanent omfördelning av flyktingar i Europa. Vi har redan från europeiskt håll fattat beslut om att införa en tillfällig omfördelning som bidrog till att öka mottagandet i Sverige i stället för att minska det.

Jag vill ställa frågan till statsministern: Varför vill man öka mottagningen i Sverige? Varför vill man genomföra en omfördelning som ökar mottagningen när vi redan står inför en sådan extrem situation? Jag ifrågasätter också talet om humanitära visum. Om man nu menar allvar med ordning och reda i flyktingmottagningen, varför vill man då öka mottagningen? Det är just det beslutet kommer att leda till.

Anf. 20 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Omfördelningen i Europa är en del av den strategi som gäller för att arbeta med att få slut på konflikten och orsaken till att människor över huvud taget behöver fly och för att utöka resurserna till regionerna i närområdet. Vi har ett mycket stort humanitärt bistånd inne i Syrien. Det gäller också Jordanien, Libanon med flera.

Vi tycker att det är viktigt att de 28 medlemsstaterna i EU hjälps åt med detta och fördelar det inom Europa så att det inte bara är några som tar emot. Det kommer självfallet att vara så att om bara några tar emot kommer det att bli de länderna som får det fortsatta trycket.

Gör man en fördelning inom EU, som vi har varit överens om och fattat beslut om, är alla EU:s medlemsstater med i arbetet. Jag tycker fortfarande att det är oerhört viktigt att vi får till stånd det. Det säger ingenting om en omfördelning till Europa, utan det är människor som finns i Europa. Det är de som ska omfördelas så att också andra länder tar sitt ansvar. Det är tanken med det jobbet.

Anf. 21 JOHNNY SKALIN (SD):

Fru talman! Jag tycker inte att jag fick svar på min fråga. Vi är överens om att vi vill öka stöd till närområdet. Vi vill bara öka stödet mycket mer än vad regeringen och övriga oppositionspartier i riksdagen vill. Det är i närområdet vi kan hjälpa alla dessa människor. Vi har inte kapaciteten att ta emot alla dessa människor i Europa.

Prot. 2015/16:16

20 oktober

*Återrapportering
från Europeiska
rådets möte*

Min huvudsakliga frågeställning handlar om att Sverige tar en obeskärd del. Sverige sticker ut alldeles kolossalt mycket. I det läget vill man från regeringens och övriga oppositionens sida införa så kallade humanitära visum som kommer att öka trycket ytterligare till Sverige och Europa.

Man vill också genomföra en permanent omfördelning fastän den tillfälliga omfördelningen ledde till att vi ökade mottagningen till Sverige från Italien och Grekland. Man vill alltså omfördela mottagningen från de länder som tar emot en mindre andel än vad Sverige gör för att öka den i Sverige.

Det är en felaktig politik. Vi måste separera begreppen och diskutera det som skiljer vår politik från regeringens politik, och regeringen måste bemöta mina frågeställningar. Vi har en stor tyst majoritet som förtjänar att få svar.

Anf. 22 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Vi är inom Europeiska unionen överens om ökat stöd till närområdet. Vi måste få mer stöd till inte minst Turkiet men också Jordanien och Libanon. Den strategin ligger fast. Det kommer ändå människor till Europa, till vår kontinent. Frågan är då: Ska alla EU:s medlemsländer hjälpas åt i det, eller ska bara några ta det ansvaret? Min hållning är tydlig. Alla ska hjälpas åt att ta det ansvaret.

Vad gäller lagliga vägar är det en legitim diskussion. Vi har människor som kommer till oss som får genomgå de mest fasansfulla resor. Det kan vara så att EU i ett samarbete med exempelvis UNHCR kan se till att minska den del som tvingas riskera sina liv på flykten så att de i så fall har en helt annan resa till EU. Det innebär inte per automatik att det är flera.

Anf. 23 CARL SCHLYTER (MP):

Fru talman! Jag skulle vilja fråga statsministern mer om det som Karin Enström tog upp om Frontex och om man har en tydlighet om hur man fördelar administrativt ansvar om ett land bjuder in andra. Är det alldeles tydligt hur man ska utkräva ansvar för dem som agerar om de gör fel så att det finns en tydlig kedja?

Jag har en andra fråga. Vi är glada över att Sverige har satsat extra pengar, och flera andra länder har lovat extra pengar för att hjälpa till i närområdet. Men vad sa de andra länderna? Skulle de extra pengarna komma på plats? Det står i slutsatserna att det i lägren ska finnas utbildning och sysselsättning. Men minst lika viktigt är vård. Det räcker med en smittad människa med extremt resistent tbc. Tänker er när vintern kommer med fuktiga tält. Det finns en stor risk för smittspridning som är oerhört svår att bekämpa. Hur ser det ut med möjligheten till vård med dagens penningnivåer?

Många länder finansierar olika mycket en del av insatserna med avdrag från biståndet. Hur ska det gå med Vallettakonferensen om vi vill söka afrikanska länders stöd? Hur ska EU se till att omfördela inom sin egen ram? Fanns det några länder som sa: Ja, vi är villiga att skjuta till mer resurser?

Min sista fråga gäller förhandlingar med Ryssland. Vi kan ha sanktioner, stå och vara arga på varandra och tycka att de gör allt fel. De gör också mycket fel. Men om man ska hitta några lösningar måste vi också tala med varandra. Finns det någon färdplan för diskussioner med Ryssland både när det gäller Ukraina och Syrienkonflikten? Fanns det några konkreta initiativ till att ha en dialog med dem, att ställa tydliga krav men också öppna en dialog som fungerar?

Anf. 24 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Jag kan inte svara på detaljer om vilket ansvar som finns för olika frågor vad gäller Frontex. Det har inte Europeiska rådet diskuterat. Det ska utformas hur det konkret ska fungera. Min poäng är att om ett land vill ha stöd eller tänker bistå är det upp till landet självt att bestämma.

Vi vill gärna vara med i samarbetet för svensk del. Men vi vill inte helt plötsligt få ett budskap: Nu kommer Frontex att göra detta och detta på svensk mark. Det är den typen av distinktioner som det är viktigt att göra. Vi återkommer med detaljerna. Det gäller också huruvida vård kommer att ingå i biståndet.

Jag kan vara helt ärlig och säga att det inte är lätt att fylla de olika fonder som EU vill använda för samarbetet. Där får alla självfallet följa sitt eget samvete. Men vi måste se till att det finns där. Finns det inte där har vi problemet igen.

Ett sådant exempel är diskussionen med de afrikanska länderna i Valetta i november. Sverige har ingenting att skämmas för i det avseendet. Vi är en av de absoluta stormakterna när det gäller humanitärt bistånd. Vi måste se till att kunna möta upp i diskussionen med Afrika så att det finns resurser på riktigt så att vi kan ha en riktig dialog om vad som kan göras i Afrika för att människor inte ska behöva fly. Det gäller också vilka lagliga vägar man ska ha för dem som vill söka sig till Europeiska unionen.

Avslutningsvis gäller det diskussion med Ryssland. Där ligger en stor del på Frankrike och Tyskland och vad de är inblandade i. Europeiska rådet har sagt att så länge den dialogen fungerar där Tyskland och Frankrike drar ett stort lass tycker vi att de ska ha det mandatet, och vi är självfallet informerade. Så här långt ser vi ingen möjlighet att exempelvis avsluta sanktionerna.

Anf. 25 CARL SCHLYTER (MP):

Fru talman! Självklart kan man inte avsluta sanktionerna förrän man har nått de mål som man har satt med dem. Men det är viktigt att det pågår en dialog så att det finns möjlighet att starta en process som kan leda rätt.

Jag är allvarligt oroad och vill följa upp min fråga kring pengarna. Vi står inför ett för planeten livsavgörande möte i Paris, och jag tror att en nyckel för att nå framgång där är att få med oss G77-länderna. Nu har vi chans att träffa dem innan i Valetta. Vi vill inte ha fler klimatflyktingar, och vi vill inte ha fler människor i nöd. Då tror jag att det är viktigt att det inte bara handlar om att det finns pengaresurser och att EU möjligtvis kan omfördela inom ram eller på annat sätt frigöra resurser, utan för att mötet ska lyckas måste de här länderna lita på oss. Då är det viktigt att visa att det finns tekniköverföring och alla de instrument som gör att de här länderna själva kan rädda sina befolkningar.

Anf. 26 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Dialogen med Ryssland pågår i det format som vi har valt, där Tyskland och Frankrike är ledande krafter. Det finns en infrastruktur för den dialogen, och vi vill ge stöd till det.

Vad gäller G77 och Paris delar jag självfallet uppfattningen att om vi inte klarar miljöfrågorna på ett bra sätt har vi ännu fler flyktingar runt om i världen. Det är det vi redan ser nu. Men det var inte det som diskuterades här, och det är helt korrekt att det både är pengar och tekniköverföring som behövs. Om det är den typen av frågor har vi alla möjligheter att bistå i andra delar av världen, och det ser jag inte att det råder någon delad mening om. Svårigheten nu är att få till pengar i de fonder som gör att vi kan visa att vi menar allvar här och nu.

Anf. 27 ESKIL ERLANDSSON (C):

Fru talman! Tack, statsministern, för redovisningen från Europeiska rådet! Min frågeställning uppehåller sig liksom tidigare kring Frontex och det mandat som har givits Frontex. Jag frågar mot bakgrund av att jag uppfattade att statsministern var helt överens med EU-nämnden i onsdags när den här frågan diskuterades, nämligen att Frontex mandat ska bygga på den nationella kompetensen vad gäller till exempel gränsövervakning.

Jag kan konstatera utifrån punkt 2 h i slutsatserna som statsministern också har redovisat att det är infört att det mandat som finns i 2 h ska göras med full respekt för medlemsstaternas nationella behörighet. Men, fru talman, nu kommer jag till min frågeställning. I punkt 2 n har man i den svenska översättningen av slutsatserna skrivit att man utvidgar Frontex mandat om återvändare till att även innefatta rätten att organisera gemensamma insatser för återsändande på eget initiativ och stärka dess roll när det gäller framskaffande av resehandlingar för återvändande personer. Jag undrar hur statsministern ser på denna skrivning i förhållande till det mandat som statsministern hade när han åkte ned till Europeiska rådet.

Min andra frågeställning handlar i korthet om Storbritannien, och där är min undran om statsministern slog fast att ett av fundamenten, som jag ser det, i Europeiska unionen är den fria rörligheten. Jag undrar alltså om statsministern har slagit fast att det är den svenska linjen.

Anf. 28 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Vad gäller Frontex är det diskuterat precis på det sätt som jag har återgivit. Frontex kan ta initiativ, och det är inte per definition fel att de gör det om de ser möjligheter att koordinera olika länder, men det är därmed inte sagt att vi har godkänt att Frontex får åka in i de olika länderna hur de vill eller göra vad de vill. Så är det inte, utan det är upp till medlemsstaterna att i så fall godkänna det. Det har vi tydliggjort. Jag vill påpeka att Sverige inte är ensamt om den uppfattningen, utan den gäller. Det var därför jag refererade till punkt 2 h och den skrivningen.

Vad gäller UK har vi bara fått en återgivning av vilken diskussion som pågår, men ja, det är klart uttryckt vilken ställning Sverige har. Det är gjort också i de bilaterala samtalen. Nu var det ingen diskussion här på Europeiska rådet, utan vi fick en beskrivning om att den här processen pågår och att man återkommer i december. Men från svensk sida har jag sagt till exempel till kommissionens ordförande och rådets ordförande – vi har sagt

det tidigare och vi kommer att säga det igen – att vi inte kommer att acceptera en förändring som innebär att den fria rörligheten begränsas. Då är vi inne på EU:s nerv, eller själen i EU, och den ska inte förändras.

Det är mot bakgrund av det som UK nu funderar på vilka frågor man kan gå fram med i en folkomröstning, för man ska ju också veta att man kan ta hem det i förhandlingar i EU. Den diskussionen pågår inrikespolitiskt där, men ja, det är tydligt var vi står i den frågan.

Anf. 29 ESKIL ERLANDSSON (C):

Fru talman! Tack för kommentarerna, statsministern! Jag återvänder till frågan om Frontex och konstaterar att man alltså har fyllt på förslaget till slutsatser med en sats om att full respekt ska råda för medlemsstaternas nationella behörighet i punkt 2 h. Så har man inte gjort i punkt 2 n.

Jag vill bara säga i kammaren att jag kommer att fortsätta att bevaka så att det är den nationella kompetensen som gäller på det här området. Allting annat vore fullkomligt orimligt som jag ser det.

Jag vill tacka för att statsministern, vad jag förstår, har samma inställning. Men notera att jag kommer att bevaka även statsministerns agerande i det här avseendet så att vi inte får något övergripande organ som tar över det här med gränskontroller och liknande.

Anf. 30 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Vad gäller det här med gränskontroller är det som jag säger flera länder som har exakt samma uppfattning. Det här är nationell kompetens. Vi kommer självklart att följa detta, och jag gläds åt att Eskil Erlandsson också vill följa det, för vi har exakt samma uppfattning.

Anf. 31 TINA ACKETOFT (FP):

Fru talman! Om jag har räknat rätt var det fjärde gången nu som man hade ett högnivåmöte bara under de senaste sex månaderna för att diskutera den här frågan. Vi har stått här tidigare och diskuterat det här, tyvärr. För en liberal och varm EU-anhängare är det sorgligt när det kommer rådslutsatser som poängterar att man ska komma fram till konkreta operativa åtgärder, undersöka möjligheter och uppmana medlemsstater och så vidare. Det är inte så hemskt mycket konkret, och jag förstår att statsministern delar den här lätta frustrationen.

Man talar om en permanent fördelningsmekanism, men också där bromsar ju andra länder. Däremot poängteras Frontex och gränsskyddet starkt. Vi märker att det har blivit ett skifte i tonen, och det är väl bra, för vi behöver ha en reglerad asylpolitik och invandring. Men ett starkt gränsskydd måste också gå hand i hand med fler legala vägar in i EU. Annars bygger vi det Fort EU som vi redan tidigare har blivit beskyllda för att göra. Nu ser vi att gräns efter gräns stängs. Det står tusentals människor och bokstavligen bankar på grindarna. Barn föds utan möjlighet att bli bokförda, få födelsebevis eller ens en stat. Det är en total kris och kollaps vi ser framför oss.

Det är för mig helt obegripligt att EU:s länder inte förmår att säga att kan vi inte hantera detta nu har vi inget EU att vila på längre. Då kan vi inte längre stå och säga att detta ska vara demokratins högborg och så vidare.

Det blir en ohållbar situation också här hemma. Vi vet att tonen vände snabbt när vi såg den förskräckliga bilden på det treåriga barnet som hade drunknat. Då helt plötsligt insåg människor här hemma i Sverige att det var på allvar. Det kan precis lika gärna svänga efter hand som kommun efter kommun nu faktiskt, med rätta, efter tunga och tuffa insatser går på knäna.

Jag skulle vilja höra statsministerns tankar om vad det finns för påtryckningsmekanismer som statsministern tillsammans med likasinnade kan ta till nu för att vi åtminstone ska få en permanent omfördelning inom EU.

Anf. 32 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Först gäller det att implementera den tillfälliga omfördelningen. Samtidigt ligger vi på om den permanenta.

Vi är några få som driver detta. Utöver det är det några som förstår att det måste till något. Vidare har vi några som faktiskt har en liten vilja åt det hållet och som förstår det som Tina Acketoft tar upp: Klarar EU inte denna situation är EU i sig i fara. Det innebär inte per automatik en krasch för EU, men det kommer att försvaga EU rejält. Vi vet inte vad det slutliga resultatet av det blir.

Det är ett av de argument jag använder i min diskussion med dessa länder, både på rådet och bilateralt. Vi 28 måste tänka oss för och visa att vi hanterar situationen, annars skapar vi en ännu allvarligare situation. Det är så vi får argumentera. Men låt mig vara ärlig mot riksdagen och säga att det inte är någon lätt argumentation.

Det är dock flera som ser behovet av att hitta en lösning. Därför tror jag, som jag nämnde tidigare, att nyckelresonemanget är om kommissionen eller medlemsländerna ska fatta beslut. Denna diskussion måste vi vara redo att gå in i. Huvudsaken är att vi får till ett permanent omfördelningssystem som fungerar.

Ska vi inte ha ett sådant som kommissionen eller något annat forum åtminstone föreslår är jag rädd att vi kommer att hamna i omförhandling efter omförhandling hela tiden, och det har vi inte tid med.

Jag lovar att vi ligger på så gott det går med like-mindedes. Vi försöker också att vidga gruppen så att de som varit direkt emot är med i resonemanget för att se vad man kan hitta som alla kan acceptera.

Anf. 33 TINA ACKETOFT (FP):

Fru talman! Jag tackar statsministern.

Tyvärr kan man väl inte ställa några ultimatum i detta läge.

Jag välkomnar Turkiet in i EU den dag Turkiet uppfyller de krav vi ställer på landet, till exempel vad gäller mänskliga rättigheter och demokrati.

EU har dock förhandlat lite med armbågen. Till slut tappade Turkiet tålamodet, och nu är de på väg åt andra hållet. Kan man inte ens garantera demokratiska och mänskliga rättigheter för sin egen befolkning kan man knappast anses vara ett säkert land.

Min farhåga är att om Turkiet tar hand om problemen vid gränserna kommer EU plötsligt att välkomna Turkiet. Statsministern har tydligt uttalat att dessa diskussioner bara kan fortsätta om Turkiet upprätthåller mänskliga rättigheter, demokratiprocess och så vidare.

Är det den allmänna tongången inom EU-28 att det är bra att Turkiet hjälper till men för ett ytterligare närmande till EU måste Turkiet upprätthålla mänskliga rättigheter och demokrati?

Prot. 2015/16:16
20 oktober

Återrapportering
från Europeiska
rådets möte

Anf. 34 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Alla ser Turkiet som en viktig medaktör, men det måste självfallet finnas balans. Det är en sak att EU kan bistå med medel, men den politiska diskussionen är något annat. Det gäller EU:s medlemskapsförhandlingar, visaliberalisering och så vidare.

Att man ska gå vidare med en sådan här *action plan* med Turkiet förutsätter att man har ett delat ansvar för att det fungerar. Kan man göra en sådan *action plan* trovärdig kan man fortsätta med visaliberalisering och så vidare – inom ramen för vad som gäller för exempelvis visaliberalisering, för det är inget land som får ett frispår. Man ska följa den process som gäller alla.

Anf. 35 ARON MODIG (KD):

Fru talman! Jag tackar statsministern för återrapporteringen.

Även jag vill rikta fokus mot Turkiet och situationen där. En stor andel av flyktingarna som kommer till Europa kommer via Turkiet. Turkiet har också självt tagit emot många flyktingar, runt 2 miljoner.

Sedan några veckor diskuterar EU-ledarna med Turkiet om hur man kan hjälpas åt att hantera situationen. Precis som Tina Acketoft var inne på är det naturligt att Turkiet ställer vissa motkrav för att vara med och hjälpa till. Det finansiella stödet är en del, visum för turkiska medborgare som vill resa till EU är en annan del och återupptagna medlemskapsförhandlingar är en tredje del.

Samtidigt ser vi ökade inre spänningar och eskalerande våld i Turkiet. Det fruktansvärda terrordådet i Ankara är det senaste exemplet på detta. Det finns också oro för att Turkiet under president Erdoğan's ledning är på väg i helt fel riktning.

Vi kristdemokrater är glada över att statsministern har varit tydlig i fråga om Turkiet.

Kanske upprepar jag i någon mån frågan, men: Hur säkrar EU att Turkiet inte imploderar på grund av de inre motsättningarna? Hur hittar EU en balans där vi dels kan samarbeta med Turkiet i flyktingfrågan, vilket vi behöver göra, och ge något tillbaka, dels kan vara tydliga med våra synpunkter och förväntningar på Turkiets utveckling avseende demokrati och mänskliga rättigheter?

Anf. 36 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Det är flera delar i detta. En är Syrienkonflikten. Här måste vi göra mycket mer, och här kan Turkiet spela en roll så att vi dämpar och framför allt får ett slut på konflikten.

En annan är Turkiet i sig, både dess möjlighet att hantera detta i landet och kampen mot människosmugglare och den typen av företeelser.

De två politiska frågor som har varit uppe och som tydliggör det för Turkiet är visaliberaliseringen och medlemskapsförhandlingarna.

EU behöver Turkiet, men Turkiet behöver också EU. Det är detta ömsesidiga beroende som ytterst skapar balans.

Diskussioner om visaliberalisering förs inom det ramverk som alla länder som vill ha visaliberalisering gentemot EU får föra. Det finns både tekniska och andra processer som man måste följa. Man går steg för steg och bockar av när man har kommit till en viss standard. Till slut ska man ha kommit hela vägen.

Samma sak gäller medlemskapsförhandlingarna. De är inte heller utan villkor utan förs på samma sätt.

Det är därför det uttrycks som det gör i slutsatserna, som ett exempel: Successful implementation will contribute to accelerating the fulfillment of the visa liberalization.

Men det sker inom det ramverk som redan finns. För mig är det den struktur som vi ska hålla i. Det är rätt.

Anf. 37 ARON MODIG (KD):

Fru talman! Jag tackar statsministern för svaret.

Jag vill också rikta fokus mot punkt 2 e i slutsatsdokumentet angående att rådet uppmanar medlemsstaterna att bidra ytterligare till ansträngningar för att stödja bland annat UNHCR och Världslivsmedelsprogrammet.

Det verkar som en klok prioritering eftersom vi har fått återkommande rapporter från de organisationer som verkar i Syrien och i Syriens grannländer om att de har för lite resurser för att klara av den mycket svåra situationen.

Kristdemokraterna har i sin budgetmotion föreslagit en omfördelning inom biståndsbudgeten för att frigöra en halv miljard kronor till dessa FN-organ.

Med anledning av mötet och slutsatserna, planerar regeringen att av-sätta ytterligare medel till UNHCR och liknande organisationer? Kommer den kraftsamling vi nu ser leda till att dessa organisationer kommer i balans ekonomiskt för att klara situationen?

Anf. 38 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! I budgetförslaget finns en ökning till UNHCR. Vi har också sagt att vi är redo att öronmärka mer för Syrien av det anslag som redan ges till UNHCR. Vi är av tradition mer för det icke öronmärkta, men i denna situation kan vi se behov av detta plus ett tillskott till World Food Programme.

Detta har Sverige redan meddelat, och det har inte skett någon omprövning efter det möte som var i förra veckan.

Anf. 39 JOHAN HULTBERG (M):

Fru talman! Tack, statsministern, för återrapporten! En fråga som statsministern nämnde var detta med lagliga vägar. Vi har i princip inga lagliga vägar för flyktingar till Europa, förutom kvotflyktingssystemet. Till Sverige finns det dock en laglig väg i form av arbetskraftsinvandring. Var detta ett exempel som statsministern lyfte fram på mötet?

Angående hotspots står det i rådsslutsatserna under punkt k att medlemsländerna lovar att stödja insatserna fullt ut med att inrätta nya hotspots och tillhandahålla nödvändiga resurser. Då vill jag, fru talman, fråga vilka resurser som Sverige kan tänkas att bidra med i form av till exempel expertis.

Fru talman! När statsministern samrådde med oss i EU-nämnden förra veckan nämnde han att han förutom bilaterala möten med Juncker och Tusk också skulle ha ett bilateralt möte med handelskommissionär Malmström. Jag vill bara försäkra mig om att ett sådant möte ägde rum och ställa en fråga om förslaget om att införa en ny hög strafftull och minimipris på elektrostål. Jag utgår närmast ifrån att statsministern lyfte fram den frågan i sitt möte med handelskommissionär Malmström eftersom det är en fråga som är fundamentalt viktig för svenska jobb, bland annat för ABB:s tillverkning av transformatorer i Ludvika, en anläggning som sysselsätter 1 400 personer.

Jag vill alltså bara försäkra mig om att statsministern tog chansen och lyfte den frågan i sitt bilaterala möte med handelskommissionär Malmström.

Anf. 40 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! När det gäller så kallade hotspots är vi överens om att alla medlemsländer bör hjälpa till med dem. Det är en central del i strategin för att kunna ge människor på flykt det bästa möjliga mottagandet och för att därefter omfördela inom hela EU så att alla medlemsstater är med på detta. I första hand är det nu sammanlagt nio hotspots som man håller på att organisera i Grekland respektive Italien, och vi kan tänka oss att bidra med personella resurser, alltså expertis. Hur går det till och hur kan vi hjälpa till med sådant som identifiering och registrering?

Men jag vill också vara noga med att säga att i det ansträngda läge som Sverige har nu är det inte lätt att avvara ens mänskliga resurser. Myndigheter måste självfallet få avgöra vilka möjligheter som finns. Men det är den typen av stöd som vi redan har bidragit med, och det kan vi fortsätta att göra under förutsättning att vi kan hantera vår egen situation.

Ja, jag hade ett sammanträde med kommissionär Malmström, och jag tog upp frågan om tullarna på det elektromagnetiska stålet. Svar: ja.

Anf. 41 JOHAN HULTBERG (M):

Fru talman! Tack, statsministern för svaret! Det är bra att Sverige kan bidra med expertis vid inrättandet av nya hotspots, men jag delar statsministerns uppfattning att Sverige är i ett ansträngt läge och har svårt att undvara kompetens. Vi har ett stort mottagande här i Sverige just nu, och läget är minst sagt ansträngt. Därför är det extra viktigt att vi driver på för att övriga länder som inte har ett lika stort mottagande tar ett större ansvar för att bidra till att etablera dessa insatser.

Fru talman! Det är också glädjande att statsministern hade ett möte med handelskommissionär Malmström och lyfte fram frågan om strafftullarna. Då är jag naturligtvis nyfiken på vad statsministern lyfte mer konkret och inte minst på vilka svar som statsministern fick. Det finns en bred samsyn här i Sveriges riksdag om att verka för ökad frihandel och mindre av protektionism. Det här är ju ett förslag som är principiellt felaktigt och som riskerar att drabba svenska jobb hårt. Jag hoppas verkligen att statsministern underströk vikten av att Malmström drar tillbaka det här förslaget.

Anf. 42 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Johan Hultberg kan vara lugn. Det var avsikten med att ta upp frågan. Kommissionär Malmström hänvisade till ett antal regler som

man anser sig vara tvungen att följa, därav detta beslut som fattas med jämna mellanrum. Frågan är komplex, inte minst utifrån det faktum att det inte är alla länder som anser att det är fel.

Det beslutet ligger där det ligger. Jag har tagit upp det och självfallet påpekat risken, och kommissionären är mycket väl medveten om den problemställningen, så det är inget nytt för henne heller.

Anf. 43 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Statsministern nämnde arbetet för fred i Syrien, och det är någonting som statsministern tidigare flera gånger har varit inne på när han har åiterrapporterat från Europeiska rådets möten. Sedan förra åiterrapporten har Ryssland och Turkiet gett sig in i kriget, och situationen har förvärrats.

Det är positivt att vi har en statsminister som är engagerad för fred. Men, fru talman, det blir än mer löjligt att statsministern återkommer och vill ge kammaren intryck av att han mäklar fred i Syrien.

FN signalerar att man ser framför sig att kriget i Syrien kommer att pågå i tio år. Det gör att den flyktingsituation som vi konfronteras med här i Sverige antagligen är det nya vanliga läget. Då är det inte utan att man får känslan av att statsministern vill flytta fokus från det faktum att han saknar en lösning för att hantera den situation som har uppkommit här i Sverige. I stället pratar han om att skapa en fred som det är helt osannolikt att åstadkomma genom internationell diplomati, särskilt med tanke på att en av de stridande parterna är Islamiska staten, som är vår tids kanske mest brutala och fanatiska politiska rörelse.

Samma sak gäller också det fokus som statsministern har, att vi nu är på väg att få till stånd en fördelningsmodell för flyktingmottagandet. Det är alldeles tydligt att den modell som man nu har diskuterat fram inte kommer att avhjälpa situationen här i Sverige.

Jag tycker att statsministern måste bli tydligare med vad han har för agenda för att lösa det som ankommer på Sverige. Det är ändå Sveriges väljare som han är företrädare för nere i Bryssel.

Anf. 44 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Jag tror att Fredrik Schulte – måhända till och med medvetet – har missförstått. Jag har aldrig påstått att jag mäklar fred i Syrien. Däremot tycker jag att konflikten, som är inne på sitt femte år, är så allvarlig att det är dags för flera att fundera på hur man ska få stopp på konflikten.

Jag har varit tydlig med att de största och viktigaste aktörerna är USA och Ryssland. Därutöver är de återstående tre permanenta staterna i säkerhetsrådet liksom hela världssamfundet viktiga aktörer. EU spelar också en viktig roll, och där är frågan nu uppe på dagordningen i samtal med alla involverade parter. Det gäller Saudiarabien, Iran och alla regionala spelare.

Att göra detta till något slags angrepp och säga att vi försöker mäkla fred är under ens värdighet, tycker jag. Att vi alla på olika sätt hjälps åt för att sätta press på dem som verkligen kan göra skillnad är naturligt, och det tänker jag fortsätta med, oavsett om man anser det vara att mäkla fred eller inte. Vi har ett ansvar här.

Det är ett land som håller på att gå under. Kriget är inne på sitt femte år. Då tycker jag att det är naturligt att alla är med och bidrar för att se hur man kan sätta press för att få till stånd något som kan bli ett fredssamtal.

Vi är tydliga med att vi stöder FN-processen. Det finns en speciellt utsänd för det uppdraget, Staffan de Mistura. Jag har pratat med honom, och jag kan försäkra att han vill ha allt stöd som han kan få i sin process, och det tänker vi ge både som enskilt land och inom ramen för EU. Vi ska just nu sätta vårt hopp till att FN-processen ska kunna göra skillnad. Det tänker jag fortsätta att arbeta för, oavsett vad Fredrik Schulte betecknar det som.

(Applåder)

Anf. 45 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Alla här inne är för att man arbetar för fred i Syrien. Det finns ingen som ifrågasätter det. Det som jag ifrågasätter är att statsministern står här och lägger stor tonvikt på frågor som alldeles uppenbart inte kommer att lösa den situation som vi har här i Sverige.

För mindre än vecka sedan berättade statsministern i en presskonferens att det skulle upprättas tältläger för att man skulle klara av asylmottagandet. Vi har en situation där mellan 1 000 och 2 000 personer kommer till Sverige som flyktingar var dag.

Det är uppenbart att statsministern inte har någon lösning på problemen. Han har inte någon agenda i Europa för att lösa problemen. Han gör sig beroende av Ungerns stängsel. Han har inte heller någon nationell politisk lösning här i Sverige. För att flytta fokus från det står statsministern här och pratar om freden i Syrien, när det med stor sannolikhet inte kommer att lösa sig. Det är det jag kritiserar, fru talman.

Anf. 46 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Då ska jag ta det igen.

Det behövs olika perspektiv. Ett av dem är Syrienkonflikten. Får vi inte slut på den kommer människor att fortsätta fly. Ett annat perspektiv är ett starkt humanitärt bistånd i Syrien, men också i Libanon, Jordanien och det övriga närområde där människor nu samlas.

Ett tredje perspektiv är EU. EU måste göra detta tillsammans. De 28 medlemsstaterna i EU måste göra detta tillsammans. Man kan inte peka på Tyskland, Österrike och Sverige och säga ”det får ni ha hand om”, utan alla EU:s medlemsstater måste göra det. Kopplat till det finns frågan om hur vi hanterar gränserna, hur återvändande ska ske och hur EU ska konferera med afrikanska länder och hjälpa till där, så att människor inte behöver fly därifrån av olika orsaker.

Ytterligare ett perspektiv är vad vi gör här hemma. Hur sköter vi migrationen och mottagandet så bra som möjligt trots att det kommer så många människor? Hur får vi in människor som beviljats asyl i samhället på bästa möjliga sätt med utbildning, jobb och så vidare?

Det är flera perspektiv, men det är en mycket viktig sammanhållen strategi.

Anf. 47 BÖRJE VESTLUND (S):

Fru talman! En fråga som inte har berörts så mycket vare sig i återrap-
porteringen eller i frågandet handlar om att fördjupa den monetära uni-
onen. Statsministern sa i samband med att han var i EU-nämnden förra
gången att målet man hade var att EU-28 skulle vara med i diskussionerna.
Förekom det någon diskussion över huvud taget? Fanns det möjlighet för
statsministern att framföra den synpunkten? Hur reagerade i så fall EMU-
länderna?

Anf. 48 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Ja, det var en kort diskussion om detta också. Man beto-
nade vikten av att det här är en angelägenhet för alla EU:s 28 medlemssta-
ter. Det är därför texten ser ut som den gör i slutsatserna. Jag hoppar in
rakt i en mening: must be taken forward in full respect of the single market
and in an open and transparent manner. Det är uttrycket för att det måste
ske öppet och med full respekt för ”single market”, vilket innebär alla 28
medlemsstater.

Anf. 49 BÖRJE VESTLUND (S):

Fru talman! Det här är en intressant fråga. Med anledning av det har
finansutskottet tagit initiativ till att göra ett så kallat granskningsärende av
detta, det vill säga att man gör ett betänkande och sedan har debatt här i
kammaren.

Jag tror att det kommer att föras en diskussion under hela hösten. Men
fortfarande finns det lite oroande tecken från de fem ordförandena, bland
annat att man i princip vill ha en gemensam finanspolitik och en gemensam
finansminister. Det här vi måste granska och bevaka, så att vi inte får ett
mer federalt Europa i framtiden.

Anf. 50 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Jag delar Börje Vestlunds oro. Hur kan man generellt sett
utveckla olika hastigheter i EU och samtidigt behålla EU-28:s fulla po-
tential? Den frågan är fullt befogad. Vad vi ville säkerställa i det här läget
var att eventuella förändringar sker med respekt för EU-28 och med
öppenhet gentemot och delaktighet av resterande EU, som inte är medlem-
mar i EMU.

Jag välkomnar självfallet diskussionen. Den är oerhört viktig och oer-
hört svår. Hur klarar vi den här balansgången? Vi har egentligen redan nu
”two speed Europe”, men vi kan få ”three speed Europe”. Då blir det inte
lättare att hålla ihop. Jag delar helt den befogade oro Börje Vestlund ger
uttryck för inför frågeställningen.

Anf. 51 PAVEL GAMOV (SD):

Fru talman! På Europeiska rådets senaste möte diskuterades ett fördju-
pat samarbete inom euroområdet. Det här är någonting som vi har sett ti-
digare. De fem ordförandenas rapport har välkomnats av regeringen och
statsministern. Den innebär en ökad federalisering av den ekonomiska po-
litiken i Europeiska unionen.

Vi från Sverigedemokraterna har gång efter gång påpekat att Sverige
har ett folkomröstningsresultat från 2003 som innebär att svenska folket

har sagt nej till euron. Trots detta har inte Sverige ett förhandlat permanent undantag från att införa euron. Länder som Danmark och England har dock ett sådant permanent undantag.

I ljuset av påtryckningarna för att federalisera den ekonomiska politiken i Europa, vilka vi ser som väldigt oroväckande, har jag en fråga till statsministern. När tänker statsministern och regeringen förhandla om ett permanent undantag när det gäller att införa EMU i Sverige?

Vi har som sagt ett folkomröstningsresultat som är väldigt tydligt. Svenska folket vill inte ha euron. Det är viktigt att regeringen respekterar det resultatet och säger nej till all federalisering och centralisering av den ekonomiska politiken, men framför allt säger nej till att Sverige ska vara tvunget att införa euron. Som det ser ut i dag har vi som sagt inget permanent undantag. Vi är egentligen bundna att införa euron på sikt.

Jag vill gärna höra statsministern svara på frågan. När tänker regeringen och statsministern förhandla fram ett sådant här undantag även för Sveriges del?

Statsministern har tidigare bemött de här frågeställningarna med att det inte är något som diskuteras på Europeiska rådets sammanträden. Men om man aldrig tar upp frågan är det alldeles självklart att den inte heller kommer att tas upp av någon annan. Frågan är när statsministern tänker arbeta i den här riktningen.

Anf. 52 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Hade jag sett någon risk för att denna fråga skulle hamna på dagordningen hade vi nog arbetat med den. Men det är en icke-fråga. Det finns inte något land eller någon konvention som säger att Sverige nu bör gå med i EMU. Ingen säger: När tänker ni gå med i EMU?

Med all respekt tycker jag att det finns en hel del att göra i andra frågor, där vi verkligen har problem, bland annat frågor av den art som vi har diskuterat här. Det är där vi lägger tyngdpunkten. Det finns inget krav på att Sverige ska vara med i EMU. Däremot är det en oerhört viktig diskussion som Börje Vestlund tog upp förut: Hur ska EMU och EU-28 förhålla sig till varandra i den händelse att EMU ska gå vidare i sin utveckling?

Har man gemensam valuta kan jag självfallet förstå att man också har funderingar på hur man ska koordinera sin ekonomiska politik och hur det ska struktureras. Det är en rätt så legitim diskussion för dem. Men icke desto mindre är det viktigt att den förs på ett sådant sätt att de som inte är med i EMU också är med i processen, att det inte faller ut på ett sådant sätt att EU-28 riskeras. Den diskussionen är oerhört viktig. Men att nu hålla på och ta upp någon diskussion i en icke-fråga är väl inte av högsta prioritet.

Anf. 53 PAVEL GAMOV (SD):

Fru talman! Statsministern kallar min fråga för en icke-fråga. Låt mig påminna statsministern om att den definitivt inte är en icke-fråga för en stor majoritet av de svenska väljarna. En väldigt stor majoritet av svenska folket vill inte ha euron i Sverige.

Men samtidigt har vi, som jag påpekade i mitt förra anförande, inte något permanent undantag. Danmark och England har ett sådant permanent undantag. Sverige har det inte. Jag uppfattar det som att statsministern och regeringen ser detta som en icke-fråga och inte har några problem med

att vi på längre sikt kommer att vara tvungna att införa euron, trots att vi haft en folkomröstning där en majoritet av svenska folket sagt nej till det.

Min tolkning av den ekonomiska europeiska politik som regeringen för är att man säger ja till alla de förslag som hela tiden kommer om centralisering och federalisering. Man har aldrig några som helst invändningar mot eller synpunkter på maktöverflyttningen från de enskilda parlamenten till EU. En logisk konsekvens av det är att man inte heller kommer att ha några problem den dag även vi i Sverige tvingas införa euron.

Anf. 54 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Det är en mycket förhastad slutsats av Pavel Gamov. Vi har precis diskuterat en fråga som rör gränserna och kompetensen. Vem är skyldig att hantera landets gränser? Det som står är att det är ett nationellt ansvar, tack vare att vi har varit tydliga i den frågan. Där finns det anledning att ta upp den.

En icke-fråga är det, inte av det skälet att man ska ha någon diskussion om huruvida vi ska vara med eller inte. Vi har haft en folkomröstning i Sverige, och det resultatet gäller. Jag har fått otaliga frågor om det: Kan det bli aktuellt nästa mandatperiod? När kan det bli aktuellt? Jag har sagt: Jag kan inte se när det kan bli aktuellt, inte nästa mandatperiod heller.

Om den svenska befolkningen långt i framtiden skulle bestämma sig för detta kan inte jag styra över. Men det är inte aktuellt nu, och det finns ingen som kräver att vi ska gå med i EMU. Att då börja dra i gång en diskussion om att vi inte ska behöva gå med i någonting som ingen kräver att vi ska gå med i känns lite överflödigt.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 3 Avsägelse

Tredje vice talmannen meddelade att *Anna-Lena Sörenson* (S) av sagt sig uppdraget som suppleant i Utrikesnämnden.

Kammaren biföll denna avsägelse.

§ 4 Anmälan om kompletteringsval

Tredje vice talmannen meddelade att Socialdemokraternas riksdagsgrupp anmält *Anna-Lena Sörenson* som ledamot i krigsdelegationen och *Olle Thorell* som suppleant i Utrikesnämnden.

Tredje vice talmannen förklarade valda till

ledamot i krigsdelegationen
Anna-Lena Sörenson (S)

suppleant i Utrikesnämnden
Olle Thorell (S)

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2015/16:53

Till riksdagen

Interpellation 2015/16:53 Transporternas inverkan på klimatet

av Rickard Nordin (C)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 10 november 2015.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade resor och arrangemang.

Stockholm den 16 oktober 2015

Näringsdepartementet

Anna Johansson (S)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Expeditionschef

Interpellation 2015/16:56

Till riksdagen

Interpellation 2015/16:56 Krav på matimporten

av Jens Holm (V)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 10 november 2015.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade resor och arrangemang.

Stockholm den 16 oktober 2015

Näringsdepartementet

Sven-Erik Bucht (S)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Expeditionschef

Interpellation 2015/16:66

Till riksdagen

Interpellation 2015/16:66 Tillstånd för längre ledbussar

av Lotta Finstorp (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 10 november 2015.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade resor och arrangemang.

Stockholm den 16 oktober 2015

Näringsdepartementet

Anna Johansson (S)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Expeditionschef

Till riksdagen

Interpellation 2015/16:67 Bärgning och bogsering av långa ekipage av Lotta Finstorp (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 10 november 2015.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade resor och arrangemang.

Stockholm den 16 oktober 2015

Näringsdepartementet

Anna Johansson (S)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Expeditionschef

§ 6 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Motioner

2015/16:3253 och 3251 till civilutskottet

2015/16:3249 till utbildningsutskottet

2015/16:3250 och 3252 till justitieutskottet

§ 7 Ärenden för bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Finansutskottets betänkande

2015/16:FiU9 Riksrevisorernas årliga rapport 2015

Näringsutskottets betänkande

2015/16:NU6 Ambitionshöjning för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet 2015

Skatteutskottets betänkanden

2015/16:SkU2 Informationsutbytesavtal med Niue

2015/16:SkU3 Informationsutbytesavtal med Brunei

2015/16:SkU5 Utvidgning av reglerna om fiktiv avräkning vid ombildningar av företag

Utbildningsutskottets betänkande

2015/16:UbU3 Fortsatt giltighet av lagen om vissa register för forskning

Kulturutskottets betänkande

2015/16:KrU2 Överlämnande av allmänna handlingar för förvaring

Trafikutskottets betänkande

2015/16:TU2 Ändring i lagen om flygplatsavgifter

Anf. 55 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Fredrik Schulte har frågat mig hur jag förhåller mig till de beräkningar som pekar på att en nedtrappning av jobbskatteavdraget inte kommer att inbringa de skatteintäkter som budgetpropositionen anger samt till det mycket robusta forskningsstöd som finns till stöd för att höjda marginalskatter leder till färre arbetade timmar.

De beräkningar som Fredrik Schulte refererar till avser eventuella offentligfinansiella effekter på lång sikt. I budgetpropositionen presenteras effekterna för de nästkommande åren, och det är de effekterna riksdagen ska ta ställning till. För dessa effekter är eventuella långsiktiga beteendeffekter mindre relevanta, speciellt för budgetåret. Här vill jag även betona att det inte skett någon förändring av hur budgeteffekter beräknas och redovisas sedan den förra mandatperioden. De budgeteffekter som redovisas i budgeten är på samma sätt som tidigare statistiska. Vid prognoser på den makroekonomiska utvecklingen och det offentligfinansiella sparandet görs däremot en samlad bedömning av effekterna av regeringens politik på exempelvis sysselsättning och bnp.

När det gäller forskningen rörande marginalskatter och arbetsutbud är jag väl medveten om att skatter kan påverka människors beteende. Det är dock inte bara skatter som påverkar arbetsmarknaden, och det är därför missvisande att bedöma politiken utifrån enskilda finansieringsåtgärder. Efter den förra regeringens mandatperioder med stora ofinansierade skattesänkningar har vi nu stora underskott i statens finanser och samtidigt en arbetslöshet som bitit sig fast på höga nivåer. För att genomföra angelägna satsningar som bland annat kan bidra till ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet krävs att skatten nu höjs. Avtrappningen av jobbskatteavdraget ger nödvändiga skatteintäkter och har en bra fördelningsprofil.

Anf. 56 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Anledningen till att vi har den här debatten är att regeringen har bestämt sig för att man vill trappa ned jobbskatteavdraget för dem som har lite högre inkomster. Det gör att den person som tjänar till exempel 50 000 kronor i månaden – vi kan säga att det är en läkare – och som väljer att jobba en timme extra utöver de 40 timmar i veckan som han eller hon ska jobba bara kommer att få behålla 20 kronor för varje hundralapp som han eller hon tjänar.

Det finns ett starkt forskningsstöd för att det här är en dålig politik, för detta kommer att göra att höginkomsttagare kommer att jobba mindre. Läkaren kommer att avstå från att ta den extra jourtimmen för att det helt enkelt inte är lönsamt. Det är bättre att spendera den timmen med familjen i stället eller att ägna sig åt någon form av fritidsintresse som man har.

Detta finns det som sagt starkt stöd för allmänt i forskningen. Det har också riktats mycket kritik mot regeringen för just den här åtgärden. Konjunkturinstitutet har påpekat att det här mycket väl kommer att bli effekten. Finanspolitiska rådet har gjort likadant. En av Sveriges ledande forskare, Lennart Flood, professor emeritus från Göteborgs universitet, har särskilt tittat på frågan och kommit fram till att det till och med kan vara så att åtgärden på sikt ger mindre pengar till staten.

Då säger Magdalena Andersson: Men vi ska inte bry oss så mycket om det, för vi måste se till helheten i budgeten.

Det är då intressant att titta på helheten i budgeten. Oberoende bedömare, som Konjunkturinstitutet, Finanspolitiska rådet och Svenskt Näringsliv, säger att den politik som regeringen nu lägger fram kommer att leda till ungefär 20 000 färre jobb. Och regeringen själv mörkar alla beräkningar som redovisar hur regeringens politik skulle slå mot svensk ekonomi och mot sysselsättningen.

Om Magdalena Andersson absolut vill höja skatterna – det förstår jag att hon vill utifrån hennes ideologiska utgångspunkter – undrar jag: Varför måste hon till varje pris höja de skatter som skadar svensk ekonomi? Jag och Magdalena Andersson hade antagligen bråkat om hon hade höjt en annan skatt. Men att hon höjer de mest skadliga skatterna för ekonomin är mycket märkligt.

Sedan håller jag helt med Magdalena Andersson om att helheten är viktig och att det är viktigt att man fortsätter satsa på vård, skola och omsorg. Det är inte den helheten som vi från Alliansen och Moderaterna kritiserar, utan det vi kritiserar är att 75 procent av det som regeringen satsar inte går till vård, skola och omsorg utan till bidrag, subventioner och arbetsmarknadspolitik som skadar Sverige. Helheten är alltså tokig, och i det specifika fallet är skattehöjningen tokig. Det finns nämligen risk för att den på lång sikt kommer att göra att man till och med får mindre skattepengar än vad man får i dag. Då svarar Magdalena Andersson att hon inte bryr sig om det långsiktiga. Jag tycker att det är häpnadsväckande att vi har en finansminister som bara tänker på att få spendera här och nu och inte tänker på det långsiktiga för Sveriges väl och ve.

Anf. 57 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Fredrik Schulte ska vara lite försiktig med att lägga ord i ens mun som man inte har sagt.

Vi använder de beräkningskonventioner som Finansdepartementet har använt sedan 90-talskrisen. Det är statiska beräkningskonventioner. Den förra regeringen använde sig av dem. Vi använder oss av dem. Det fanns en tid när det var borgerlig regering då man inte använde sig av statiska beräkningar. Det ledde till historiskt stora underskott, till skenande ränta och till att det inte fanns något förtroende på kapitalmarknaderna. Det är efter erfarenheter av borgerliga regeringar som man har gått över till att göra den här typen av statiska beräkningar och inte använder dynamiska beräkningar.

Fredrik Schulte tror att det mest skadliga för ekonomin är avtrappning av jobbskatteavdraget. Det absolut mest skadliga Fredrik Schulte kan tänka sig är att någon som har 51 000 kronor i lön skulle få en skattehöjning på 30 konor i månaden och att någon som har 55 000 kronor i lön skulle få en skattehöjning på 150 kronor i månaden. Jag delar inte Fredrik Schultes uppfattning att detta är det mest skadliga man kan åstadkomma i svensk ekonomi.

Jag kan tänka mig betydligt mer skadliga saker, till exempel det som är resultatet efter åtta år av borgerlig regering. Det är ökade klyftor, och det är någonting som IMF till exempel pekar på är oerhört skadligt för den ekonomiska utvecklingen i ett land. Skolresultaten faller snabbare än i nå-

got annat OECD-land. Det är uppenbart skadligt för den ekonomiska utvecklingen. Det är en betydligt högre långtidsarbetslöshet, arbetslöshet och ungdomsarbetslöshet. Det tror jag är väldigt skadligt för den ekonomiska utvecklingen. Att ungdomar går arbetslösa månad in och månad ut utan att få något stöd tror jag är oerhört skadligt för ekonomin.

Jag och Fredrik Schulte har helt olika syn på vad som skadar ekonomin. Är det att någon som tjänar över 50 000 får 30 kronor i månaden i högre skatt eller att barn och ungdomar inte får det stöd de behöver i skolan, att ungdomar går långtidsarbetslösa och att vi inte investerar i infrastrukturen – sådant som är resultatet av politiken när Fredrik Schultes parti satt i regeringen?

Fredrik Schulte tror att människor kommer att sluta arbeta när margineffekterna ökar lite. Fredrik Schulte har ju 100 procents margineffekt när han jobbar en extra timme, till exempel den timme han jobbar just nu. Då undrar jag: Om Fredrik Schulte jobbar trots att han har 100 procent i margineffekt, tror han att andra människor agerar helt annorlunda än han själv? Berätta gärna skillnaden mellan dig och övriga svenska medborgare!

Anf. 58 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Jag måste gratulera finansministern till det nya skämtet hon kör, det vill säga att om det nu skulle vara så att marginalskatteerna är så skadliga, varför skriver jag då så många interpellationer?

Jag skriver många interpellationer därför att jag är övertygad om att den här regeringen för en politik som är väldigt skadlig för Sverige, och jag ser som min uppgift att få Magdalena Andersson att stå till svars för den politik hon för.

Jag skulle vilja läsa upp någonting som Magdalena Andersson precis läste upp här i talarstolen angående effekterna av att trappa av jobbskatteavdraget: "För dessa effekter är eventuella långsiktiga beteendeffekter mindre relevanta."

Vi har alltså en situation där forskningen är väldigt tydlig: Höjer man marginalskatteerna kommer det att slå mot antalet arbetade timmar. Det är vad forskningen säger rent allmänt. Sedan har vi de ledande forskarna i Sverige i dag som har tittat på just specifikt den här skatthöjningen som Magdalena Andersson genomför, och de säger att detta är skadligt för svensk ekonomi och på sikt kanske kommer att ge staten mindre pengar än vad man har i dag.

Ovanpå detta har vi en situation där Magdalena Anderssons företrädare, till exempel den tidigare finansministern Thage G Peterson från Socialdemokraterna, gjorde upp med delar av Alliansen om att ändra skattesystemet för att ta bort de höga marginalskatteerna.

Nu är Sverige tillbaka med världens högsta margineffekter. Det innebär att om en läkare ska jobba en timme extra och tjänar 100 kronor på att jobba den timmen får han eller hon bara behålla 20 kronor. Varför ska läkaren då jobba över och avlasta det svenska sjukvårdssystemet? Det finns ju inga incitament, inga drivkrafter för att göra det.

Successivt kommer en sådan politik att skada svensk ekonomi. Det kommer inte att ske på studs, utan det kommer successivt att få en beteendeförändrande effekt. Då säger finansministern – och jag säger det en gång till – att långsiktiga beteendeffekter är mindre relevanta.

Prot. 2015/16:16

20 oktober

Svar på

interpellationer

Vi har alltså en finansminister som struntar i om hennes politik på längre sikt är dålig för Sverige. Hon är bara intresserad av att höja skatterna för att kunna stå här i talarstolen och ha något slags klasskamp retorik från 70- och 80-talen och sedan ta dessa pengar för att höja bidragen och strunta i vad det får för långsiktiga konsekvenser för Sverige.

Det är inte en ansvarstagande politik. Det är en väldigt ideologiskt driven politik, en politik som kommer att vara dålig för vår framtid.

Magdalena Andersson försöker gömma sig bakom att regeringen gör vissa satsningar på vård, skola och omsorg. Jag har gång på gång i många debatter gått upp här och sagt att det är bra att vi satsar på vård, skola och omsorg. Om detta är vi överens, även om det är lite tråkigt att regeringen väljer att satsa på ett ineffektivt sätt och inte satsa på mer matteundervisning i skolan, på en tioårig grundskola eller på våra främsta lärare.

Det vi inte är överens om är de 75 procent av Magdalena Anderssons stora satsningar som går till någonting annat – i huvudsak till höjda bidrag för människor som inte arbetar, subventioner och arbetsmarknadspolitik som gör mer skada än nytta.

Svaret från Magdalena Andersson är att de långsiktiga effekterna är mindre relevanta. Vi har en finansminister som inte bryr sig om framtiden för vårt land. Det är allvarligt.

Anf. 59 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Bidrag, säger Fredrik Schulte. I bidrag inkluderar han då till exempel vår 90-dagarsgaranti för ungdomar som han menar gör mer skada än nytta. Fredrik Schulte tycker att det gör mer nytta om ungdomar går långtidsarbetslösa månad in och månad ut i stället för att ha något att göra. Vår 90-dagarsgaranti tycker han är ett bidrag som gör mer skada än nytta. Här har vi en djup ideologisk skillnad mellan Moderaterna och Socialdemokraterna.

Vi socialdemokrater tycker att det är viktigt att ungdomar får stöd, dels i skolan så att man klarar sig genom skolan, dels stöd så att man kan komma tillbaka och ta sig igenom sin gymnasieexamen om man av någon anledning har hoppat av skolan. Vi tycker också att det är viktigt att man, om man har tagit sin gymnasieexamen men ändå blivit arbetslös, får stöd så att man får möjlighet att komma i arbete.

Fredrik Schulte kallar detta för bidrag. Jag kallar det för att investera i Sveriges ungdomar så att de ska få en bra framtid men också för att de ska ha en bra vardag här och nu. Jag tycker att det är viktigt, och jag tycker att det är rätt.

Frågan som Fredrik Schulte ställde till mig är om en nedtrappning av jobbskattavdraget kommer att inbringa de skatteintäkter som budgetpropositionen anger. Svaret på den frågan, om man nu tror på att det finns långsiktiga beteendeeffekter, är att de långsiktiga beteendeeffekter som en del forskare pekar på inte är relevanta för de närmaste budgetåren. Det är svaret på den fråga som Fredrik Schulte ställer, vill jag vänligt påpeka.

Däremot svarar Fredrik Schulte inte riktigt på min fråga. Fredrik Schulte säger att han tycker att det är viktigt att granska min politik, och därför står han här trots att han lika gärna kunde vara ute och spela golf, enligt hans egen syn på hur människor agerar. Men hur är det med alla andra människor som har oreglerad arbetstid, vilket är en absolut majoritet av dem som har en lön över 50 000 kronor i månaden? Kommer de att vara

ute och spela golf, eller kommer de, precis som Fredrik Schulte, att fortsätta arbeta trots att de kommer att ha exakt samma marginaleffekt som de hade tidigare, nämligen 100 procent, för en extra timmes arbete?

Prot. 2015/16:16
20 oktober

Svar på
interpellationer

Anf. 60 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Magdalena Andersson, jag ska svara på din sista fråga mycket tydligt. Vi vänder på steken och gör så här: Om Magdalena Andersson ger mig 500 kronor för varje interpellation jag skriver så kommer hon att få se en ökning av antalet interpellationer. Jag är mån om att förvalta det uppdrag jag har fått av svenska folket, av mina väljare, att granska henne och se till att hon står till svars för sin politik. Skulle jag dessutom få en extra morot för varje interpellation hade jag skrivit ännu fler interpellationer.

Att i strid med all forskning och sunt förnuft påstå att ekonomiska drivkrafter inte spelar någon roll är bara tramsigt. Det är klart att det spelar roll hur mycket människor får för att göra en arbetsinsats. Alla älskar inte sina jobb. Jag råkar faktiskt älska det jag håller på med, att få kämpa för de idéer jag tror på för att göra Sverige bättre, men alla älskar inte sina jobb och tycker inte att det absolut roligaste som finns är att gå till jobbet.

Om vi ska uppmuntra människor att jobba fler timmar och det inte bara ska vara några fina ord från talarstolen måste vi föra en politik som leder till det. Alla ledande forskare säger att det Magdalena Andersson håller på med nu är galenskap.

Ovanpå detta står Magdalena Andersson själv och säger att hon struntar i de långsiktiga effekterna. Vi har alltså en finansminister som inte bryr sig om vad som händer med Sverige om tio år. Så länge hon får höja skatterna och bidragen här i dag för att kortsiktigt vinna några politiska poäng är finansministern nöjd.

Jag tycker att vi borde ha politiker som bryr sig om vad som är bäst för Sveriges framtid. Självklart är vi alla här, oavsett parti, engagerade i att minska ungdomsarbetslösheten. Men den politik som ni lägger fram har testats förut, och den har inte fungerat.

Anf. 61 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Det vore klädsamt om Fredrik Schulte inte ljög i talarstolen. Det står oerhört tydligt i svaret att det är effekterna för de nästkommande åren riksdagen ska ta ställning till, och för *dessa* effekter är eventuella långsiktiga beteendeffekter mindre relevanta. Det är det jag säger, ingenting annat. Låt bli att fara med osanning i talarstolen, Fredrik Schulte! Det är inte första gången. Jag hoppas att det inte händer fler gånger.

Det är självklart att ekonomiska drivkrafter spelar roll för hur mycket människor arbetar. Men det finns andra saker än ekonomiska drivkrafter som också spelar roll. Fredrik Schulte är ett ypperligt exempel på detta. Det är inte ekonomiska drivkrafter som gör att Fredrik Schulte står här i talarstolen, för han har ju 100 procents marginaleffekt.

Men även för andra människor finns det annat som spelar roll – till exempel om det finns barnomsorg som fungerar, om det finns bra fritis, om det finns fungerande äldreomsorg, om man har sjukvård och om man har kunnat få den utbildning som krävs för att man över huvud taget ska kunna få jobb.

Därför spelar också ett fungerande skatteuttag som ger god välfärd och fungerande utbildningssystem roll. Det påverkar också hur många arbetade timmar som finns i ekonomin och hur hög sysselsättningen är.

Därför ser vi, när vi tittar ut över världen, att det inte är de länder som har lägst skattesatser som har högst antal arbetade timmar eller högst andel av befolkningen på arbetsmarknaden. Tvärtom är det länder som har lite högre skatteuttag som också har ett högt antal arbetade timmar och många människor på arbetsmarknaden. Det beror på att bra beskattning och väl använda pengar tillsammans ger goda förutsättningar för människor att arbeta och bidra, till exempel genom en väl fungerande välfärd och väl fungerande utbildningssystem.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 9 Svar på interpellation 2015/16:27 om sjunkande intäkter från arbetsgivaravgifterna

Anf. 62 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Fredrik Schulte har frågat mig varför intäkterna från arbetsgivaravgifterna minskar i förhållande till tidigare prognoser samtidigt som tillväxten och sysselsättningen spås öka. Dessutom har Fredrik Schulte frågat mig om intäkterna från de höjda arbetsgivaravgifterna för unga är korrekt redovisade.

Hur mycket arbetsgivaravgifter som betalas in beror på hur mycket lön som betalas ut. Utbetalda löner i sin tur beror på sysselsättning, medelarbets tid och timlön.

Mellan vårpropositionen och budgetpropositionen har sysselsättningen mycket riktigt reviderats upp. Även medelarbetstiden har reviderats upp. Däremot har den genomsnittliga timlönen reviderats ned.

Sammantaget har den reviderade sysselsättningen, medelarbetstiden och timlönen inneburit att utbetalda löner totalt sett har reviderats ned något under perioden 2015–2019, vilket i sin tur gett upphov till nedrevideringen av arbetsgivaravgifterna. Det kan vara värt att notera att revideringen motsvarar 0,1 procent av de totala arbetsgivaravgifterna.

När det gäller Fredrik Schultes andra fråga vill jag framhålla att det inte skett någon förändring av hur budgeteffekter beräknas och redovisas sedan den förra mandatperioden. De budgeteffekter som redovisas i budgeten är på samma sätt som under tidigare regering statiska.

Vid prognoser på den makroekonomiska utvecklingen och det offentligfinansiella sparandet görs däremot en samlad bedömning av effekterna av regeringens politik för exempelvis sysselsättning och bnp. Tidigare erfarenheter visar att man bör vara försiktig med att inkludera dynamiska effekter i budgetsammanhang.

Anf. 63 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Det socialdemokrater sällan vill kännas vid är att när man höjer skatter får det effekter. Det påverkar hur människor betar sig. Det påverkar hur ekonomin fungerar. Någon ska betala skattehöjningarna.

Effekten av skattehöjningar brukar oftast bli att människor jobbar mindre och företag anställer färre. Det gör att när man först höjer en skatt kan det kännas skönt. Man kan få en massa pengar som man kan strö ut på en massa olika satsningar – i Socialdemokraternas fall på att höja bidragen och subventionerna och på ineffektiva arbetsmarknadsåtgärder.

Problemet är att på längre sikt får det negativa effekter. Det var precis det vi diskuterade i den förra debatten. Här och nu kommer höjda skatter kanske inte att ha strukturell påverkan på ekonomin, men på längre sikt kommer det att slå.

Nu är det någonting ganska intressant som har hänt i svensk ekonomi och i ett av de förutspåenden som regeringen har gjort. Det är nämligen så att regeringen, liksom alla andra, förutspår att vi är på väg in i – eller är inne i – lite bättre tider och kommer att få se lite högre tillväxt än vad vi har sett tidigare. Vi kommer att få se lite högre sysselsättning och lite fler människor som jobbar, även om alla oberoende bedömare är överens om att regeringens politik kommer att dämpa den effekten något och att ungefär 20 000 färre kommer att få jobb än vad som annars hade varit fallet. Det intressanta är att regeringen trots den här generellt sett positiva utvecklingen för svensk ekonomi reviderar ned intäkterna på arbetsgivaravgifterna.

Forskningen är tydlig: Det finns så att säga en friktionsförlust i höjda skatter. Om man höjer skatterna påverkar det ganska snabbt konsumtion och människors beteende så att man får in mindre pengar än vad man har förväntat sig. Då ligger det ganska nära till hands att tro att regeringen kanske har gjort en glädjekalkyl för de höjda arbetsgivaravgifterna för ungdomar.

Med tanke på vad vi diskuterade tidigare – och att vi ganska tydligt hörde från finansministern att hon inte bekymrar sig nämnvärt över de långsiktiga effekterna utan bara över att få ihop plus och minus här i dag – skulle det vara intressant att få höra hur finansministern kommenterar det här. Varför är det så att sysselsättningen och tillväxten ökar men att statens intäkter från arbetsgivaravgifterna ändå minskar?

Som sagt: Finansministern och regeringen har fått mycket kritik från alla oberoende bedömare för sin politik, och det kan mycket väl vara så att det här är en indikator på att regeringen har förväntat sig mer av de skattehöjningar som man har gjort än vad man faktiskt kommer att få in och att det långsiktigt kommer att undergräva statens finanser. Om man genomför skattehöjningar och det ger mindre intäkter än vad man hoppats och man sedan spenderar pengarna – man säljer fallen innan björnen är fälld – kommer det på sikt att leda till underskott.

Anf. 64 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Den här interpellationen är skriven innan den moderata budgetmotionen kom. Fredrik Schulte kanske inte kände till innehållet i den när han skrev interpellationen. När ni presenterade den moderata budgetmotionen visade det sig att Moderaterna numera står bakom den absolut största delen av den här skattehöjningen, vilket är intressant, givet hur frågan är ställd.

Jag kan fråga: Hur har Moderaterna räknat på detta? Räknar ni med dynamiska effekter i er budgetmotion, eller räknar ni med statiska effekter?

Jag har svarat på frågan, så jag förstår inte varför Fredrik Schulte ställer den igen. Den revidering som har skett mellan vårpropositionen och budgetpropositionen är att sysselsättningen och medelarbetstiden har reviderats upp. Däremot har den genomsnittliga timlönen reviderats ned. Det är det som är förklaringen till den förändring som Fredrik Schulte har frågat om.

Anf. 65 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Om finansministern verkligen har lyssnat på vad jag har sagt vet hon att jag aldrig explicit kritiserat finansministern för höjningen av ungdomsarbetsgivaravgifterna. Jag har kritiserat att man höjer ungdomsarbetsgivaravgifterna och använder pengarna till att höja bidragen och införa subventioner som är skadliga för svensk ekonomi.

Jag hade personligen hellre sett – vilket jag är glad över att Moderaterna nu föreslår – skattesänkningar för löntagare, för vanligt folk som jobbar och särskilt för unga människor som får sitt första jobb samt att man ska stärka drivkrafterna för att ta sig in på arbetsmarknaden.

Jag är mer intresserad av det generella fenomenet. Regeringen föreslår en mängd skattehöjningar och får kritik för att man gjort glädjekalkyler, att de intäkter man kommer att få till följd av skattehöjningarna på sikt kommer att vittra bort eftersom de förändrar människors beteenden. Färre människor kommer att anställas. Människor kommer att konsumera mindre och jobba färre timmar. Den sammantagna effekten kommer långsiktigt att bli negativ för Sverige.

Vi har fått ett par svar av finansministern i dag. Det ena svaret är att det inte spelar någon roll vilka långsiktiga effekter det får för svensk ekonomi. Det är det ena svaret. Det andra svaret är att finansministern håller med om att höjda skatter påverkar beteenden och får negativa och skadliga effekter. Det står till och med i hennes egen budgetproposition.

Det vi inte har fått svar på är hur finansministern tänker hantera en situation där hon bygger upp en mängd kostnader genom att öppna upp bidragssystemen, höja a-kassan, ta bort den bortre gränsen i sjukförsäkringen och så vidare. Det är kostnader som leder till ständigt ökande utgifter för det offentliga. Så har det varit när man tidigare fört en sådan politik. Samtidigt föreslås skattesänkningar som lite grann bygger på drömkalkyler. Då hamnar vi i den situationen att finansministern säljer skinnet – jag sa fel i förra anförandet – innan björnen är fälld. Det är oroande.

Ovanpå detta försöker finansministern ge en bild av att den tidigare regeringen undergrävde de offentliga finanserna, trots att Magdalena Andersson och den tidigare alliansregeringen var helt överens om att staten skulle låna upp pengar för att stimulera ekonomin i tuffa tider. Det gör att det känns något hycklande när finansministern riktar sådan kritik och samtidigt för en politik där kostnaderna kommer att öka, sannolikt exponentiellt, medan de skatteintäkter som hon prognostiserat med stor sannolikhet inte kommer att bli så stora som det var tänkt. Det faktum att intäkterna från arbetsgivaravgifterna ser ut att inte bli så stora som man hade hoppats är ett tecken på det.

Jag är ute efter den generella inriktningen, det generella försvaret för den politik som man nu för. På punkt efter punkt föreslår man skattehöjningar, i strid med vad ledande forskare föreslår. Det kommer att leda till att vi på sikt undergräver stabiliteten i de svenska offentliga finanserna.

Anf. 66 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Jag vill återigen påpeka att det är dumt att fara med osanning generellt och särskilt i riksdagens talarstol.

Jag har svarat på frågan. Anledningen till att man reviderar ned intäkten för arbetsgivaravgiften är inte det som Fredrik Schulte påstår, utan det är att löneökningarna bedöms bli något lägre än man bedömde i vårpropositionen.

Regeringen försöker städa undan efter en borgerlig regering – igen. Det gör vi genom att ansvarsfullt finansiera de insatser som vi behöver göra för att vända skolresultaten, få fler människor i arbete och laga revorna i välfärden. Det gör vi genom att höja skatten, och när vi använder de skattepengarna satsar vi på sådant som ger jobb här och nu, såsom bostadsbyggande och fler anställda i äldreomsorgen och skolan. Det gör att vi sammantaget kan öka sysselsättningen och tillväxten. Det är den bedömning vi gör även i budgeten.

Fredrik Schulte är kritisk till att göra statiska beräkningar. Därför undrar jag naturligtvis hur Moderaterna gör i sin budgetmotion. Gör ni där dynamiska beräkningar av den arbetsgivaravgiftshöjning för ungdomar som ni själva föreslår?

Anf. 67 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Självklart är vi helt överens om hur budgetberäkningarna ska göras, att man ska göra statiska och inte dynamiska beräkningar för statens inkomster och utgifter.

Det jag är ute efter är att Magdalena Andersson inte bryr sig om den långsiktiga trenden, den långsiktiga utvecklingen för Sverige, vilket hon hittills under dagens två debatter ganska tydligt har visat. Det är mycket som talar för att den politik som regeringen för kommer att leda till kraftigt ökade utgifter och att de skattehöjningar som man genomför inte kommer att inbringa så mycket som man hade hoppats. Forskare efter forskare, Finanspolitiska rådet, Konjunkturinstitutet och så vidare är överens om den kritiken mot finansministern.

Finansministern försöker bara tala om vad som händer här och nu. Dessutom, fru talman, tänjer hon verkligen på vad som är sanning och vad som är osanning när hon påstår att den tidigare borgerliga regeringen skulle ha undergrävt de offentliga finansernas stabilitet. Hon var till hundra procent, förlåt, till 99 procent, överens med den dåvarande regeringen om hur stor upplåning svenska staten skulle göra för att stimulera ekonomin.

Vi från Alliansen tyckte att man skulle stimulera ekonomin genom att sänka skatten och uppmana fler människor till arbete medan Socialdemokraterna ville använda pengarna till att höja bidragen och öka bostadssubventionerna, vilket vi vet inte kommer att ge någon nämnvärd effekt. Det är det som är kritiken, att regeringen genomför skattehöjningar som på sikt inte kommer att ge de intäkter som man hoppas på, vilket i sin tur på sikt leder till underskott och lån för kommande generationer.

Anf. 68 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Fredrik Schulte har helt rätt. Vi var inte överens med den förra borgerliga regeringen. Vi tyckte att det var fel att genomföra stora ofinansierade skattesänkningar samtidigt som konjunkturen vände uppåt. En annan stor skillnad är, precis som Fredrik Schulte säger, att den förra

borgerliga regeringen ville genomföra stora permanenta skattesänkningar som man inte rullar tillbaka så lätt den dag en konjunktur blir bättre. Vi föreslog mer kortsiktiga stimulanser i form av en aktiv arbetsmarknadspolitik, som man hade kunnat rulla tillbaka när konjunkturen blev lite bättre och därmed nu haft ett bättre läge i statsfinanserna. Uppenbarligen hade läget i statsfinanserna varit betydligt bättre om vi hade haft en socialdemokratisk regering under de senaste åtta åren.

Fredrik Schulte hävdar att jag inte bryr mig om långsiktighet. Det är väl tvärtom. Jag bryr mig om långsiktighet. Det är därför vi behöver skatteintäkter. Vi behöver dem för att kunna vända utvecklingen i skolan, för att våra barn ska få det stöd de behöver i skolan. Det är för att jag bryr mig om den långa sikten som jag tycker att det är viktigt att vi investerar i våra ungdomar så att de inte går långtidsarbetslösa, månad in och månad ut. Vi behöver få intäkter för att kunna genomföra en 90-dagarsgaranti, utbildningskontrakt. Det är viktigt för att ungdomar ska kunna få den utbildning de så väl behöver.

Men vi behöver också se till att vi säkrar en trygg välfärd så att människor kan arbeta. Det är trygga välfärdsstater som har ett högt antal arbetade timmar och en hög sysselsättning.

Sedan är det häpnadsväckande – om Fredrik Schulte tror att arbetsgivaravgifterna inte ger de intäkter som en statisk beräkning visar – att Moderaterna i sin budgetmotion använder beräkningar som de själva inte tror på. Det är ett häpnadsväckande besked från Fredrik Schulte i dag.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 10 Svar på interpellationerna 2015/16:41 och 60 om RUT-avdraget

Anf. 69 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Helena Bouveng har frågat mig under vilka villkor företag som erbjuder hushållsnära tjänster kommer att verka under de kommande tre åren. Hon har även frågat mig om Finansdepartementet har tittat på hur många människor som använder RUT-avdraget för att rengöra sin inomhuspool.

Jag vill börja med att säga att jag inte delar Helena Bouvengs uppfattning att RUT-avdraget är en av vår tids största ideologiska frågor.

Sedan regeringen tillträdde i oktober förra året har vi genomfört förändringar av fakturamodellen för RUT- och ROT-avdrag och avskaffat läx-RUT. Regeringen har i budgetpropositionen föreslagit att RUT-avdraget ska förändras så att det riktas mer till ett genomsnittligt hushålls behov. Detta kommer inte att innebära någon skillnad för de allra flesta som i dag gör RUT-avdrag, och därför bör det inte heller göra det för de allra flesta företagen i branschen. Helena Bouveng visar själv med sina exempel att det rör sig om en väldigt liten förändring.

Att ett förslag bedöms påverka relativt få personer betyder inte att förslaget är betydelselöst. Förändringarna av RUT-avdraget som regeringen föreslår i budgetpropositionen för 2016 är framför allt fördelningspolitiskt motiverade. Det är viktigt för skattesystemets legitimitet att skattepolitiken upplevs som rättvis.

Anf. 70 HELENA BOUVENG (M):

Fru talman! Att Magdalena Andersson och Socialdemokraterna inte gillar skattelättnader för hushållsnära tjänster är väl ingen direkt statshemlighet. Det handlar om att svarta jobb har blivit vita, att människor får ett första jobb, särskilt för dem som står långt bort från arbetsmarknaden. Det handlar om att reformen lönade sig redan vid 10 000 nya jobb, och nu är vi faktiskt uppe i det dubbla. Att kvinnor har fått förutsättningar för företagande och tillgång till kapital verkar för Magdalena Andersson och hennes rödgröna gäng hyfsat ovidkommande. I debatten fokuserar hon ständigt på dem som använder sig av tjänsterna, aldrig på den utrikes födda kvinnan som faktiskt har fått sitt första jobb.

Därför har just RUT-reformen blivit en stor ideologisk fråga. Jag och mitt parti ser hur människor får sitt första jobb, hur Nadja efter flera års arbetssökande hittar sin väg genom att starta sitt eget hemtjänstföretag. Detta sker samtidigt som den alldeles vanliga barnfamiljen får sitt vardagspussel att faktiskt gå ihop.

Vi vill utveckla. Finansministern vill avveckla. Hon börjar nu med en halvering. Vad framtiden har att visa vet inte jag och inte heller de som faktiskt verkar i branschen. Argumentet är att de allra flesta köper tjänster för bara runt 25 000 kronor. Det kommer inte att påverka de flesta kunderna. Då kan vän av ordning fråga sig om halveringen spelar någon roll, förutom att det skapar osäkerhet och oreda samt skickar ut negativa signaler till en ny, ung och kvinnligt dominerad bransch.

Fru talman! Jag vet inte hur långt Magdalena Anderssons förståelse går för hur nya branscher växer fram, men finansministern har studerat på Handelshögskolan. Viss kompetens kanske finns där ändå, även om vissa kurser är valbara.

Jag är ändå övertygad om att Magdalena Andersson vet att det under uppbyggnadstiden råder en viss omognad. Många är nya i sitt företagande och också nya i sin arbetsgivarroll. Affärsidén är inte helt på plats. Vad är lönsamt, och hur kan det egna företaget utvecklas och stå starkt även i framtiden?

Därför blir det så oerhört svårt för mig att förstå den förändring som nu görs, när det dessutom är lönsamt för Magdalena Andersson. Varför inte ge Nadja en möjlighet att utveckla sitt företag, utbilda och utveckla sin personal, miljöcertifiera sig och bli en professionell arbetsgivare som kan ta hand om sina anställda? Varför inte stödja de 5 903 nya småföretagen som faktiskt precis har startat? Alla företag kanske inte blir ett nytt Hemfrid, men det är nog så viktigt för människor att få ett jobb att gå till – sitt första jobb.

Vad är Magdalena Anderssons besked till Nadja och alla de andra 5 903 företag som precis har startat? Är det en bransch som Nadja kan våga satsa både sin tid och sina pengar på, eller vill Magdalena Andersson något annat?

Anf. 71 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Jag har oerhört svårt att förstå frågan. Självklart ska Nadja och andra satsa på branschen. Regeringen gör en oerhört liten förändring. Det om något visar väl att vi tror på branschen och tycker att det är en

viktig bransch. Vi låter RUT-avdraget vara kvar. För 99 procent av befolkningen är det i det närmaste helt oförändrat. Ja, självklart ska Nadja satsa på branschen.

Helena Bouveng ifrågasätter min kompetens i fråga om att förstå hur det är för nystartade företag. Då måste jag fråga hur Helena Bouveng tänker när hon försöker driva en kampanj för att öka osäkerheten för företagen genom att få det att låta som att regeringen vill avskaffa RUT-avdraget när vi de facto gör en förändring som påverkar 1 procent av dem som köper tjänsterna. Hur tänker Helena Bouveng att det påverkar Nadja och de andra som just nu befinner sig i branschen när du är med och skapar osäkerhet?

Anf. 72 HELENA BOUVENG (M):

Fru talman! Jag är här i talarstolen därför att jag möter många av företagarna som känner en stor oro. Jag träffade Nadja i Vetlanda förra veckan. Hon funderar nu över om hon vågar fortsätta eller inte. Det är bra att Magdalena Andersson ger klara besked i dag om att hon inte tänker göra några förändringar. Men vi kan se på vilka vallöften den socialdemokratiska regeringen gav i valrörelsen. De löftena är lite svåra att lita på, och det tycker Nadja också.

Det är inte första gången Magdalena Andersson och jag har haft möjligheten att diskutera RUT-avdraget i kammaren i samband med förändringen av RUT-reformen. Den 7 april sa finansministern att regeringen gör reformen just för att det handlar om att ha hög legitimitet i skattesystemet och att det är klart att det inte är oproblemiskt när man får göra stora avdrag för en del tjänster som ingår.

De mycket stora avdrag som åsyftas antar jag måste gälla tjänster som regeringen väljer att slopa avdraget för, nämligen avdrag för rengöring av inomhuspooler och matlagning. I *Aktuellt* den 23 oktober 2014 förklarade Magdalena Andersson den då tilltänkta sänkningen av RUT-avdraget med att det inte ska vara möjligt att ha heltidsanställt hembiträde eller för den delen anlita kocklandslaget. Med lite enkel matematik kan man räkna ut att det hade räckt till fem timmars städning 52 veckor om året à 400 kronor i timmen. Jag hoppas att finansministern inte anser att det är en heltidsanställning.

Att någon besvärande stor del av befolkningen anlitar kocklandslaget för att hjälpa till med vardagsmaten kan kanske också strykas på listan över vad som rimligtvis ligger bakom det avdrag som finansministern oroar sig för.

Fru talman! Kvar står avdraget för rengöring av inomhuspooler. Är det alltså finansministerns åsikt att legitimiteten för hela reformen stärks genom att man slopar möjligheten att göra avdrag för inomhuspooler? Hemma i Vetlanda känner jag till några enstaka inomhuspooler, varav en är övertäckt. Är det inomhuspooler som finansministern sätter sina tjänstemän att jaga? Jag förordar ingen jakttillsyn, men var ligger legitimiteten att använda dyra tjänstemän på Finansdepartementet att värdera förändringar som en försvinnande liten del av skattebetalarna berörs av? Förtjänar inte denna viktiga bransch att Finansdepartementets fokus läggs på viktigare frågor än jakt på antalet inomhuspooler?

Anf. 73 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! När Alliansen genomförde RUT-avdraget var det heta känslor i riksdagen. Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet var benhårt emot. Man pratade om att det inte ska finnas några så kallade pigjobb, McDonaldsjobb eller enkla jobb. Så lät det från sossarnas sida.

Nu har man insett att RUT-reformen har varit framgångsrik. Det är en populär reform. Den har lett till att många utrikes födda har kommit in på arbetsmarknaden. Den har lett till att många kvinnor har blivit företagare. Socialdemokraterna har tonat ned kritiken och köpt stora delar av RUT-avdraget, men man håller fortfarande uppe den ideologiska kampen och vill på något sätt svärta ned och nagga reformen i kanten genom att säga att människor inte ska göra rent inomhuspooler.

Det är klart befogat från Helena Bouvengs sida att fråga hur många det egentligen är som gör rent inomhuspooler. Varför gör finansministern en så stor poäng av detta i debatten? Frågan illustrerar så tydligt den stora ideologiska skillnaden mellan Socialdemokraterna och Alliansen. Ni tycker inte att alla jobb är fina nog. Vissa jobb är inte tillräckligt bra, och ni gör allt för att bekämpa dem.

Det är inte bara fråga om att nagga RUT-avdraget i kanten och kraftigt minska ROT-avdraget. Socialdemokraterna för även en politik som när jobben trängs bort forcerar människor in i bidragssystem och bidragsberoende genom kraftigt höjda bidrag. Det finns inget bättre sätt att tränga ut enkla jobb än att höja a-kassan.

Detta är den politik som regeringen systematiskt för. Det är en politik som innebär att de enkla jobben försvinner från den svenska arbetsmarknaden. Då ska man säga att Sverige redan nu är det land i västvärlden som har det lägsta antalet enkla jobb. Detta gör att alla de människor som kommer från andra länder, som flyktingar, får det väsentligt tuffare att ta sig in på den svenska arbetsmarknaden.

Det finns i världen fler miljardärer som började som skoputsare än jag har fingrar på mina händer. Det är en väg in. Enkla jobb är en väg in på arbetsmarknaden för att sedan kunna bygga sig en bättre framtid.

Men detta bekämpar Socialdemokraterna till varje pris, för man tycker att vissa jobb inte är fina nog. Det är en inställning som kommer att stå Sverige dyrt, för det kommer att leda till att fler människor fastnar i utanförskap. Men framför allt kommer det att stå många enskilda människor dyrt – människor som aldrig kommer att få chansen att få ett första jobb och bevisa sig, kämpa och genom hårt arbete till slut nå sina drömmars mål.

Detta är en cynisk politik och en politik som är väldigt ideologiskt laddad. Därför är det väldigt bra att Helena Bouveng har tagit upp denna fråga. Vi behöver definitivt få tydligare svar från Magdalena Andersson.

Anf. 74 BÖRJE VESTLUND (S):

Fru talman! Jag känner mig tvungen att anmäla mig till den här debatten när man kommer med påståenden som inte är sanna. Det är väldigt länge sedan socialdemokrater – jag vet inte om det gällde Socialdemokraterna som parti, men det var enskilda socialdemokrater – kallade RUT-jobben för pigjobb. Det är länge sedan jag hörde det ens i de mest radikala kretsarna inom Socialdemokraterna.

Däremot tyckte vi att det var fel prioritering att använda så mycket skattepengar när man samtidigt skar ned och förändrade arbetslöshetskassan för dem som var utan arbete. Man införde samtidigt den bortre parentes, så att man gjorde fattiga människor ännu fattigare. Det tyckte vi var felaktigt, och där ligger en ideologisk skillnad.

Det är helt riktigt att det ligger en stor ideologisk skillnad i detta. Vi tycker att vi ska slå vakt om människor som har det jobbigt och besvärligt och är sjuka eller arbetslösa. Där är vi mycket riktigt oense.

Men om det nu är så få inomhuspooler som rengörs, varför är detta en så viktig, brännande fråga för Moderata samlingspartiet? Detta är det intressanta i den här debatten.

Det som också är viktigt i den här debatten är just detta att om det nu drabbar så få som 1 procent, vilket är fallet åtminstone enligt de beräkningar som Finansdepartementet har gjort – jag har sett en annan siffra på runt 2 procent, men det är i alla fall väldigt lite – varför är då detta bland det viktigaste som finns? För varje förändring av skatterna och skattesystemet som man genomför skriker Moderaterna så att man skulle kunna tro att man höll på att slänga ned dem i ett skällkar.

Den här delen av debatten blir nästan smålövlig. Den är inte trovärdig ens en gång. Den andra debatt som vi har hört tidigare här fanns det åtminstone någon form av intelligens bakom – man hade tänkt till och funderat lite – fast vi har redan hört den ett antal gånger. Men den här debatten får ett löjets skimmer över sig.

Under den plenifria vecka vi hade träffade jag några RUT-företag. De var inte speciellt oroade för sin framtid. De räknade med att någon enstaka kunds beställning kanske skulle minska, men de räknade inte med att behöva säga upp några. Okej, det var i Stockholmsområdet, där medborgarantalet kanske stiger.

Men det intressanta är att man hela tiden talar om detta med inomhuspoolerna. Man tycks vilja antyda att det faktiskt inte är särskilt många inomhuspooler som faktiskt har rengjorts med RUT-avdrag. Varför vill man då lägga ned så fantastiskt mycket tid på denna typ av debatter? Det är ju bevisat att det inte är särskilt många som drabbas. Man räknar inte med att särskilt många företag kommer att läggas ned.

Hur många företag kommer att läggas ned, och hur många människor kommer att mista arbetet? Det är en fråga som är relevant att ställa även till Moderaterna.

Anf. 75 ERIK ANDERSSON (M):

Fru talman! Precis som Börje Vestlund kunde jag inte sitta stillatigande i kammaren och lyssna på det som sas.

Vad detta handlar om är inte hur många inomhuspooler som har rengjorts. Vad det handlar om är den retorik som Socialdemokraterna har använt: Man ska halvera RUT-avdraget, för det ska inte användas till att rengöra inomhuspooler. Det är därför man ställer frågan hur många inomhuspooler som har rengjorts med hjälp av RUT. Jag har inte hört något svar på den frågan.

Jag skulle gärna vilja ha ett svar. Varifrån har finansministern fått att det skulle vara en överkonsumtion när det gäller rengöring av inomhuspooler med hjälp av RUT-avdraget? Och om det inte är så många som

använder RUT-avdrag över 25 000, hur kommer det sig att man över huvud taget gör en förändring? Det är också en bra fråga, tycker jag.

Prot. 2015/16:16
20 oktober

Svar på
interpellationer

Anf. 76 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Moderaternas kamp för rengöring av inomhuspooler är fascinerande. Det är bra att det finns ett parti i Sveriges riksdag som står upp för att de som äger inomhuspooler ska ha rätt att rengöra dem med halva lönekostnaden betald av staten. Det är skönt att känna igen de gamla Moderaterna. Här kommer de tillbaka – pärlhalsbanden, knytblusarna och inomhuspoolsrengöringens mästare! Men det är naturligtvis inte de själva som ska utföra rengöringen utan någon annan.

Jag har svarat på frågan. Den här regeringen avser inte att göra några stora förändringar i RUT-avdraget. Vi behåller det i det närmaste helt oförändrat. Men anledningen till att vi gör några förändringar är att det är viktigt för skattesystemets legitimitet och för att skattepolitiken ska upplevas som mer rättvis. Därför gör vi denna förändring för att kunna rikta detta mer till de barnfamiljer och äldre som behöver ett RUT-avdrag.

Det tidigare taket för RUT-avdraget var väldigt högt. Om man som familj hade två personer som kunde göra fullt avdrag och hade en anställd hemma hos sig som man själv betalade arbetsgivaravgifter och lön för kunde man med det RUT-avdrag som gäller fram till den 1 januari kunna dra av i det närmaste – det beror lite på vilken lön man betalar – kostnaden för 75 procents anställning. Därav den liknelsen. Den bygger inte på att man anlitar ett företag och betalar moms.

Syftet med regeringens förändringar i RUT-avdraget är just att öka legitimiteten i systemet. Om Helena Bouveng och andra moderater bryr sig om företagen i RUT-branschen borde man nu vara ute och slå på trumman och berätta för alla att det är väldigt små förändringar som görs. Fortsätt investera och utveckla dessa bolag, och se till att alla svenskar fortsätter köpa RUT-tjänster, i stället för att sprida skrämselfpropaganda, som Moderaterna nu gör. Detta tvingar ju en del företag, till exempel Hemfrid, att gå ut och berätta för sina kunder att det inte är någon stor förändring som sker.

Var med i den kampanjen! Var med i Hemfrids kampanj för att berätta att det inte är någon stor förändring som sker! De allra flesta påverkas inte alls. Det är där Helena Bouveng borde vara om hon bryr sig om den här branschen.

Anf. 77 HELENA BOUVENG (M):

Fru talman! Börje Vestlund anklagar oss för att göra fel prioritering. Att 20 000 fler människor har ett jobb att gå till understryker bara att Moderaterna är det nya arbetarpartiet och Socialdemokraterna det nya bidragspartiet.

Jag kommer att stå upp för jobben, finansministern. Det kommer också mitt parti att göra. Att hon kallar en halvering för en smärre förändring är också lite spännande. Efter att ha varit i kontakt med Skatteverket säger hon att dessa förändringar inte kommer att göra några som helst skillnad. Vem är det som avgör vad som är enkelt och inte enkelt? Själv tycker jag att fönsterputsning är en hel vetenskap, men det anses ändå vara av enklare natur.

Vad jag kan konstatera är att det fortfarande är okej för finansministern att med hjälp av ROT-avdraget bygga inomhuspooler – inomhuspooler får

dessutom samma subvention som tidigare – men inte att göra dem rena. Samma retorik gällde för Socialdemokraterna när Alliansen införde reformen med RUT. Det är okej att reparera fönster men inte att putsa dem, även om Magdalena Andersson gör det lite dyrare efter årsskiftet.

Det måste sitta i ryggmärgen på Socialdemokraterna. Traditionellt manligt hantverk är okej. Men så fort det kommer till kvinnor, och sådant som kvinnor historiskt sett har gjort helt utan betalning men nu fått möjligheten att få betalt för, är det ganska tvärnit. Anser finansministern att manligt hantverk är viktigare än kvinnors? Är det så att finansministern anser att traditionellt manliga jobb har högre status än kvinnors jobb? Är det så att finansministerns ensidiga fokus på den som använder reformen är viktigare än att 20 000 fler människor har ett jobb att gå till, och till detta inte minst kvinnor?

Anf. 78 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Det är larvigt när finansministern står här och försöker göra någon poäng av att vi moderater bryr oss om pooljobben. Det är ingen som bryr sig om pooljobben. Det som vi bryr oss om och som hela debatten handlar om är att det måste finnas enkla jobb på den svenska arbetsmarknaden.

Vi har nu 2 000 asylsökande som kommer till Sverige varje dag. Många av dem har inte haft samma möjligheter som jag och finansministern att gå i svensk skola. För att få en chans i Sverige att skapa sig ett värdigt liv utan att leva på bidrag behöver de att ha möjligheten att få enkla jobb för att kunna ta sig in på den svenska arbetsmarknaden.

Jag hade tidigare en granne som flydde från kriget i Tjeckoslovakien på 70-talet. När han kom till Sverige med en doktorsavhandling i fysik i ryggen började han som alltiallo på Linköpings universitet, och 20 år senare var han professor där.

De enkla jobben är ett första steg in. Ni gör allt för att bekämpa dem. Ni var emot RUT-reformen när vi införde den. Då kallade ni det pigjobb. Jo, Börje Vestlund, det gjorde en tidigare socialdemokratisk finansminister, Bosse Ringholm. Han stod i talarstolen och talade om pigjobb.

Det är ingen som försvarar rengöring av pooler. Det vi talar om är att det måste få finnas enkla jobb. Vi har minst antal enkla jobb i hela västvärlden. Ni försöker nu på alla olika sätt att tränga undan de jobben genom bidragshöjningar, genom att nagga RUT-avdraget i kanten, genom att göra stora alexanderhugg i ROT-avdraget och genom att höja skatten på arbete på olika sätt.

Det är vad vi angriper. Att finansministern inte vill ta den frågan på allvar är häpnadsväckande och cyniskt. De som kommer att lida är alla de människor som står längst från arbetsmarknaden och har svårast att ta sig in. Det är dem som du ställer i permanent utanförskap. Det är inte konstigt att ifrågasätter var du säger. Du har brutit så många vallöften nu, finansministern, att det inte finns någon trovärdighet i vad du säger.

Anf. 79 BÖRJE VESTLUND (S):

Fru talman! Fredrik Schulte kom in på frågan om ROT-avdragen. Jag har varit med i flera debatter där man sagt att förändringen av ROT-avdragen kommer att innebära sådana stora katastrofer att det inte kommer att vara möjligt att vara hantverkare på landsbygden över huvud taget. Vilken

överdrift! Det är klart att man i opposition vill se till att regeringen kommer i så dålig dager som möjligt.

Det är ett väldigt tjatande om de enkla jobben. Men hur många enkla jobb är det som försvinner om RUT-avdragen försvinner för 1–2 procent? Det står för övrigt på Hemfrids hemsida. Det är klart och tydligt vilka som inte får det. Hur många anställda är det som får gå? Hur många anställda är det som inte får chansen? Det skulle jag vilja fråga om de enkla jobben. Det blir löjligt. Ni kan ju inte bevisa någonting av detta. Det blir en tramsdiskussion.

Enligt Helena Bouveng är det 20 000 människor som är sysselsatta inom RUT-sektorn. Hur många är det som ska mista jobbet? Kanske några få, i värsta fall. Kanske någon. Eftersom personalomsättningen dessutom är stor i städföretag generellt men också i RUT-företagen är det intressanta att det kanske inte är några alls som får gå på grund av att man halverar RUT.

Detta blir bara en tramsdiskussion och ingenting annat som inte betyder någonting för de allra flesta. Men en sak har man lyckats med. Man har lyckats skrämna upp ett antal företagare för någonting som inte kommer att ske.

Anf. 80 ERIK ANDERSSON (M):

Fru talman! Det är faktiskt inte Moderaterna som är fixerade vid inomhuspooler. Det är heller inte Moderaterna som är fixerade vid skatter. Varenda gång jag har stått här i talarstolen är det Socialdemokraterna som har tagit upp de frågorna. Vi har inte ens haft en tanke på att det gick att rengöra inomhuspooler med hjälp av RUT-avdraget. Det är finansminister Magdalena Andersson som förde fram i argumentationen när man skulle halvera RUT-avdraget att det inte ska användas för rengöring av inomhuspooler. Det är klart att vi då undrar: Hur många inomhuspooler har rengjorts? Det svaret har vi inte fått.

I grund och botten handlar det om en klasskampsrhetorik. Ni försöker att få med svenska folket på er dåliga politik fast det inte är sant. Det har inte rengjorts en enda inomhuspool, vad jag har hört. Jag har till och med besökt dem med RUT-avdragen. Jag har inte hört någon som sagt att de har fått vara med och rengöra en inomhuspool. Det är klasskampsrhetorik för att ni tror att ni får med er svenska folket, men det har ni inte lyckats med. Jag tror inte att det finns någon regering i mannaminne som haft lägre förtroende än denna. Det visar bara vilken dålig politik som bedrivs.

Det vi moderater är mer intresserade av är: Hur kan vi öka drivkrafterna för jobb? Vi har föreslagit flera reformer som skulle kunna öka drivkrafterna för jobb. Det gäller inte minst de höga skatteklivar som vi har i det här landet. Det ska löna sig mer att jobba än att gå på bidrag. Det är extremt viktigt om vi ska ha en välfärd i detta land.

Anf. 81 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Jag tror att vi ska ge en statsvetare i uppdrag att fråga om det var moderater eller socialdemokrater som först började ta upp just frågan om rengöring av inomhuspooler eller om det kanske var någon annan. Jag vet i varje fall att jag har fått en interpellation om just rengöring av inomhuspooler, så jag antar att det moderata intresset för rengöring av inomhuspooler är tämligen stort.

Prot. 2015/16:16

20 oktober

Svar på

interpellationer

Helena Bouveng talar om manliga och kvinnliga jobb. Jag vill bara påpeka att jag inte tycker att man värderar kvinnliga och manliga jobb utifrån vilken skattesubvention man har på jobben. Om man gör det, som Helena Bouveng kanske gör, vill jag påpeka att vi har kvar RUT-subventionen på en högre grad än vad vi har på ROT-subventionen. Där faller hennes argumentation om hon nu menar att det är så man ska värdera olika jobb.

Jag värderar till exempel en läkares jobb jättehögt fastän man inte har en skattesubvention om man använder läkartjänster. Det är i och för sig ofta offentligt finansierat. Men jag värderar också advokater mycket även om man inte får en skattesubvention när man anlitar advokater och för övrigt också frisörer.

Fredrik Schulte säger att höjd a-kassa tränger undan enkla jobb samt att regeringen gör allt för att bekämpa enkla jobb. Att sänka taket i RUT, som påverkar 1 procent av köparna, tycker jag kanske inte kan betecknas som att man gör allt för att bekämpa enkla jobb. Vad gäller höjd a-kassa vill jag påpeka att också Moderaterna föreslår en höjd a-kassa i sin budgetmotion. De föreslår inte lika mycket som Socialdemokraterna, men ändå. Enligt Fredrik Schultes retorik kämpar också Moderaterna mot enkla jobb. Jag delar inte den uppfattningen. Jag tror att en bra a-kassa är bra för arbetsmarknadens funktionssätt.

Det är många moderater som pratar om löften här. Det blir lite pinsamt en dryg vecka efter att Moderaterna bröt decemberöverenskommelsen.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 11 Svar på interpellation 2015/16:43 om bensinskatten och vikten av vallöften

Anf. 82 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Erik Andersson har frågat mig hur jag ser på vallöften och om jag har gjort ställningstagandet att vallöftet om bensinskatten och/eller andra vallöften är förhandlingsbara eller om de ska betraktas som just löften.

Socialdemokraterna gick till val 2014 med en tydlig politik. Men efter åtta år med den förra regeringens stora ofinansierade skattesänkningar var verkligheten krass. Det var underskott i statens finanser, en arbetslöshet som bitit sig fast på höga nivåer och rekordlåga resultat i skolan. Vi vann valet för att vi lovade att förändra detta.

Men vi var också tydliga med att Sverige behöver en stabil och handlingskraftig regering. Vi var tydliga med att vi var beredda att samarbeta med andra för att uppnå detta. Samarbete betyder att man får ge och ta. Regeringen har nu påbörjat ett omfattande reformarbete för att möta de samhällsutmaningar som Sverige står inför. Vi ser nu stora förändringar i vår omvärld, och politiken måste anpassas till verkligheten. Till utmaningarna med arbetslösheten, skolan och klimatet måste vi också lägga utmaningen med de många människor som är på flykt.

Regeringen tar Sveriges utmaningar på allvar, och vi kommer under mandatperioden att ta krafttag för att vända utvecklingen. Hårt arbete ligger framför oss. En ansvarsfull och långsiktigt hållbar ekonomisk politik

är grunden. Ordning och reda i de offentliga finanserna är en förutsättning för fler jobb och en hållbar finansiering av välfärden. Så bygger vi ett Sverige att vara stolta över.

Prot. 2015/16:16
20 oktober

Svar på
interpellationer

Anf. 83 ERIK ANDERSSON (M):

Fru talman! Nu ska jag klaga lite mer på regeringens politik. Det är det som är vår uppgift, även om finansministern kanske inte tycker om det.

Omkring den 16 augusti 2014 uttalade finansministern att det är jättedyrt att tanka bensin. Det är jättedyrt som det är, och vi ser inget behov av att höja bensinskatten, menade hon.

Jag tror att just detta var en av de frågor som gjorde att många väljare i Sverige kunde tänka sig att lägga sin röst på Socialdemokraterna, inte minst personer som bor ute på vår landsbygd och som inte har några alternativ. Det finns i princip ingen tunnelbana utanför Stockholms stads gränser. Det finns bussar som går en eller möjligtvis två gånger om dagen, men för många är det livsnödvändigt att ha bil för att åka till affären, dagis eller arbetet.

Det här uttalandet gjordes tre veckor före valet. Det är nästan så att man tror att finansministern inte längre tycker att det är dyrt att tanka bensin. Hon har tidigare sagt att bensinpriset är så lågt att man skulle kunna höja skatten. När man sedan har frågat om skatten kommer att sänkas om oljemarknadspriset och därmed också bensinpriset går upp har man inte fått något löfte om det. Det är inte bara bensin och diesel som blir dyrare. Det är även skatten på biodrivmedel som kommer att bli dyrare. Som väljare kan man undra: Hur tänkte regeringen? Hur tänkte Socialdemokraterna? Nu kommer vi att få ungefär 150 miljarder i högre skatter.

Jag tror att i grunden förstår svenska folket att man måste kompromissa. Men i den här frågan var det så tydligt att Socialdemokraterna inte skulle höja bensinskatten, och den drabbar så pass många.

Jag tror att det är viktigt att man håller sina vallöften. Det måste ju vara den största målsättning som man har som förtroendevald, för den post man sitter på är verkligen ett förtroende, ett mandat, som man har fått av svenska folket.

Jag har noterat i olika debatter med finansministern att hon oftast skylar på den tidigare regeringen och att hon säger att hon har tagit över ett land som var i ekonomiskt moras. Men sanningen är att det inte går att lura Sveriges riksdag, och det går inte att lura det svenska folket. Statsskulden var ungefär 40 procent av bnp 2006, och nu är den 35 procent av bnp. Finansministern tog alltså inte över ett land i konkurs.

Det vi är oroliga för nu är hur effekten av alla höjda skatter inklusive bensinskatten kommer att drabba landets ekonomiska stabilitet i fortsättningen. Det blir inte lättare att börja arbeta, men det blir lättare att få gå på bidrag. Det är det här som vi klagat på. I efterhand kan vi konstatera att de allra flesta nog tycker att jag har rätt i det jag säger med tanke på att Socialdemokraterna nu har de lägsta opinionssiffrorna i mannaminne.

Anf. 84 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Erik Andersson antydde att jag inte skulle gilla att ni klagat på politiken. Tvärtom, Erik Andersson! Jag tycker att det är otroligt roligt att få alla de här interpellationerna från alla moderata riksdagsledamöter

som lägger så många timmar på detta trots att de har hundra procentig marginaleffekt för varje timme de står här och lika gärna, ekonomiskt sett, skulle kunna vara ute och spela golf. Jag uppskattar ert engagemang, och jag tycker att det är roligt att vara här och debattera med er.

Däremot är det uppenbart att den här interpellationen, som ju handlar om löften, skrevs innan Moderaterna valde att bryta decemberöverenskommelsen. Jag antar att det känns ganska pinsamt för en moderat att stå och debattera detta, så jag erbjuder Erik Andersson möjligheten att vi avslutar interpellationsdebatten här och nu.

Anf. 85 ERIK ANDERSSON (M):

Fru talman! Jag begrep inte exakt vad finansministern menade. Jag kände nästan att det var lite oförskämt att säga som hon gjorde. Nu diskuteras vi regeringens förda politik med höjda skatter på bensin, och så drar du in decemberöverenskommelsen som Kristdemokraternas riksting valde att säga upp. Det är inte så konstigt att fyra allianspartier agerar gemensamt. Det är inget mer med det.

Om man tankar en liter bensin består 60 procent av det man betalar av skatt. Det är alltså energiskatt, koldioxidskatt och moms. 60 procent. Det anser finansministern är alldeles för lite, så nu ska vi få betala ännu mer skatt på bensin, diesel och biodrivmedel.

Som lök på laxen har du även beslutat om en extra uppräknings och indexering av den här skatten. Det gäller även biodrivmedel. Mitt bekymmer är att hela landsbygden måste leva. Hela Sverige ska leva. Det kommer inte att löna sig att ta sig till ett arbete om man inte bor där det finns kollektiva färdmedel. Det är nästan uppenbart att Magdalena Andersson vill att folk ska sitta hemma och inte gå till jobbet utan i stället gå på bi-drag.

(forts.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.58 på förslag av tredje vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 18.00.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 18.00.

§ 11 (forts.) Svar på interpellation 2015/16:43 om bensinskatten och vikten av vallöften

Anf. 86 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Erik Andersson sa att interpellationen handlar om bensinskatten, men den handlar huvudsakligen om löften. Därför erbjöd jag Erik Andersson att slippa det pinsamma i att tala om löften veckan efter att Moderaterna valde att bryta decemberöverenskommelsen.

Det var något ganska unikt som hände i svensk politik när Moderaterna för en och en halv vecka sedan valde att bryta decemberöverenskommelsen. Det var ett handslag mellan sex partier i riksdagen om en överenskommelse som skulle gälla i åtta år. Efter bara tio månader hade Moderaterna ändrat sig och valde att bryta detta löfte.

Dessutom har Moderaterna efter det inte kunnat ge besked om hur de avser att agera i budgetomröstningen. Budgeten är ju framtagen utifrån den överenskommelse och det handslag som gällde när vi arbetade fram den.

Tala om löftesbrott! Därför tänkte jag att det kanske var bättre för Erik Andersson att slippa plågas av detta i riksdagens talarstol.

Anf. 87 ERIK ANDERSSON (M):

Fru talman! Jag anser att finansministern sitter på väldigt höga hästar när hon talar om löftesbrott.

Tre veckor innan valet sa finansministern att man inte skulle höja bensinskatten och att det redan var jättedyrt att tanka.

Decemberöverenskommelsen var ett löfte mellan olika partier. Det finansministern har gjort är att svika sitt löfte till svenska folket genom att gå på gång föra en så dålig politik att decemberöverenskommelsen sprack på KD:s riksting. Det kallar jag löftesbrott.

Om inte finansministern och regeringen hade fört en så dålig politik hade decemberöverenskommelsen möjligtvis funnits kvar. Men jag tror att svenska folket har fått nog, och opinionsundersökningarna visar att förtroendet för regeringen är botten och riktigt uselt.

Anf. 88 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! När vi nu talar om hästar tror jag att Erik Andersson just trillade av den höga häst han satt på. I valrörelsen lovade nämligen Moderaterna ett skattesänkarstopp. Men vad händer när Erik Andersson och de andra moderaterna lägger fram en budgetmotion i riksdagen? Jo, då är det största i den budgetmotionen ett sjätte jobbskatteavdrag. Det är precis den politik som Moderaterna dyrt och heligt lovade i valrörelsen att de inte skulle föra under denna mandatperiod.

När Erik Andersson säger att decemberöverenskommelsen bröts på grund av det som hände på KD:s riksting blir jag förfärad. Är det så att Moderaterna, som gör anspråk på att vara ett statsbärande parti, låter sig styras av champagneskrålande KDU-ungdomar? Är det så att den person som gör anspråk på att vara statsministerkandidat låter sig styras av ungdomarna i KDU? Det är förskräckligt.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 12 Svar på interpellation 2015/16:44 om arbetsmarknaden för unga människor

Anf. 89 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Erik Andersson har frågat mig om vilken effekt jag anser att den förra regeringens nedsättning av arbetsgivaravgifterna för unga har haft och varför kommunerna kompenseras när nedsättningen nu slopas.

Efter den förra regeringens mandatperioder ser vi stora underskott i statens finanser och en hög arbetslöshet, i synnerhet bland unga. Sverige har i dag en högre ungdomsarbetslöshet än många jämförbara länder. De nedsatta socialavgifterna för unga, som den borgerliga regeringen införde i syfte att sänka ungdomsarbetslösheten, har helt enkelt inte fått avsedd effekt.

För att kunna genomföra angelägna satsningar i syfte att öka sysselsättningen slopas nedsättningen.

Resultaten i IFAU:s utvärdering av de nedsatta socialavgifterna för unga indikerar att nedsättningen är en ineffektiv åtgärd som inte har haft någon sysselsättningseffekt alls för grupper av unga med svag anknytning till arbetsmarknaden.

Finanspolitiska rådet, Riksrevisionen, Ekonomistyrningsverket och Arbetsförmedlingen instämmer i bedömningen att de nedsatta socialavgifterna för unga är en ineffektiv åtgärd för att skapa sysselsättning.

Jag noterar också att tre av de fyra partier som införde ungdomsnedsättningen har valt att föreslå mindre omfattande nedsättningar i sina senaste budgetmotioner.

För att upprätthålla en hög kvalitet på den gemensamma välfärden i hela landet har regeringen valt att höja nivån på det generella statsbidraget till kommunerna.

Anf. 90 ERIK ANDERSSON (M):

Fru talman! I vanlig ordning skyller finansministern på den förra regeringen. Men det är faktiskt finansministern och regeringen som har ansvar för att regera landet.

Finansministern kan inte lura svenska folket eller riksdagen. Som jag tidigare har nämnt var statsskulden 40 procent av bnp 2006. År 2014 var den 35 procent.

Den höjning som föreslås kommer givetvis att minska företagens vilja att anställa människor med mindre erfarenhet. Det slår framför allt mot ingångsjobben i tjänstesektorn för unga utan utbildning och utlandsfödda.

I svaret refererar finansministern till en rapport. I den står det att sänkningen inte har givit någon större effekt men att den har givit ungefär 6 000–10 000 jobb. När reformen infördes trodde Riksrevisionen att det skulle ge 10 000–12 000 jobb.

I rapporten diskuterar rapportförfattarna varför sänkningen inte har fått någon effekt. De säger att arbetsutbudet kanske är begränsat och att många yngre deltar i utbildning eller är ute och reser. Det kan finnas de som formellt söker jobb men som har så pass bra arbetslöshetsersättning och kan bo kvar hemma hos sina föräldrar att de väljer att göra det.

Det kan även bero på att kapacitetsbegränsningen för företagen gör att lönekostnaden för unga är för hög i förhållande till produktiviteten och att sänkningen är för liten för att kompensera risken med att anställa utbildad arbetskraft.

Rapporten visar att detta kan vara orsakerna till att den förväntade effekten har uteblivit. Men det har trots allt gett 6 000–10 000 jobb.

Hur kommer det sig att kommunerna blir kompenserade för detta? Det som framhålls är att de ska kunna fortsätta bedriva en god välfärd. Men det finns ju fler aktörer än kommunerna i välfärden i dag. Vi har fria välfärdsföretag som antingen är upphandlade eller får peng. De får dock ingen

ersättning. Man kan undra hur det är med likställigheten och konkurrensneutraliteten.

Det finns många frågor kvar som jag tycker att finansministern ska svara på.

Anf. 91 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! När man lyssnar på Erik Andersson kan man nästan tro att han och Moderaterna vill ha kvar den sänkta arbetsgivaravgiften för ungdomar, men så är det inte alls. Ni tar ju bort den i er egen budgetmotion för 21-åringar, för 22-åringar, för 23-åringar och för 24-åringar. Sedan tidigare har ni tagit bort den för 25-åringar.

När man tog bort den sänkta arbetsgivaravgiften för 25-åringar satt man fortfarande i regeringsställning och gjorde bedömningen att den förändringen hade noll effekt på sysselsättningen. Jag är väldigt intresserad av att höra vilken sänkt sysselsättning som Erik Andersson tror att man får med de förslag som ingår i den moderata budgetmotionen.

Jag undrar naturligtvis också hur Moderaterna ser på likställighet mellan offentliga och privata arbetsgivare de gånger som regeringar ger tillskott till kommunerna. Ett exempel är det som den tidigare regeringen gjorde när man under krisåren gav ett tillskott till kommunerna. Menar Erik Andersson fortfarande att det var ett sätt att snedvrیدا konkurrensen mellan olika utförare?

Anf. 92 ERIK ANDERSSON (M):

Fru talman! Frågan i interpellationen var om finansministern kunde se någon effekt av sänkningen av arbetsgivaravgiften för unga. Om hon inte såg det, hur kommer det sig då i så fall att kommunerna blir kompenserade för detta?

Moderaterna, till skillnad från Socialdemokraterna, är ett parti som ständigt omprövar sin politik. Moderaterna vill vara ett parti i verkligheten och se vad som behöver göras för att Sverige ska bli starkare.

Tvärtom har vi sagt att vi vill ha kvar den sänkta arbetsgivaravgiften för de allra yngsta. Det är viktigt att man, om man är ung, kommer direkt in i jobb. Det första jobbet är nog något av det viktigaste som man får uppleva i livet. Får man inte det första jobbet och åren går kan det sedan vara svårt att över huvud taget få ett jobb. Då kan man hamna i permanent utanförskap. Det vill vi förhindra.

Därför har vi i stället lanserat första-jobbet-avdraget. Det är viktigt att öka incitamenten att gå till jobb från bidrag. Tyvärr har vi väldigt höga skatteklivar här i Sverige. Vi anser att det ska löna sig att arbeta. Det ska löna sig att gå från bidrag till jobb. Om jag säger ”gå till jobbet”, så säger Socialdemokraterna ”gå på bidrag”.

Anf. 93 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Erik Andersson säger att Moderaterna är ett parti som omprövar sin politik. Det är väldigt lustigt med ett parti som efter att ha genomfört jobbskatteavdrag 1, jobbskatteavdrag 2, jobbskatteavdrag 3, jobbskatteavdrag 4, jobbskatteavdrag 5 som sin stora reform i sin budgetmotion för fram jobbskatteavdrag 6. Sedan har man döpt om det och kallar

Prot. 2015/16:16
20 oktober

Svar på
interpellationer

det för första-jobbet-avdraget. Men sanningen är ju att jag som finansminister skulle få betydligt mer av första-jobbet-avdraget än den som har börjat sitt första jobb.

Tittar man på profilen på det som ni kallar första-jobbet-avdrag, ja, då är det ett sjätte jobbskatteavdrag. Det har i princip exakt samma profil som de tidigare jobbskatteavdragen.

Det är lite svårt att läsa Moderaternas budgetmotion, så jag frågar Erik Andersson: Ger ni några extra bidrag till kommunerna på grund av den höjning av ungdomsarbetsgivaravgifterna som ni föreslår i er motion? Det skulle vara intressant att få svar på den frågan, eftersom det är svårt att utläsa det i motionen.

Anf. 94 ERIK ANDERSSON (M):

Fru talman! Ju mer jag står i talarstolen inser jag att det bara finns ett arbetarparti i Sveriges riksdag, och det är Moderaterna.

Det är väl inte så konstigt att man ständigt omprövar sin politik, men den ideologiska grunden måste stå stadigt. Det är inget märkligt med det.

Anser finansministern att det har varit fel att barnmorskan, att sjuksköterskan och att lärare, som gör ett fantastiskt jobb i våra skolor, har fått mer pengar i plånboken?

När det gäller första-jobbet-avdraget är effekten tre till fyra gånger högre för dem som har lägre inkomster. Är det fel? Jag tycker att det är rätt prioriterat. Vi måste ju leva i ett land där det lönar sig att tjäna pengar på arbete och inte bara tjäna pengar på ägande eller om man vinner på Lotto. Vi måste öka incitamenten för att det ska löna sig att arbeta.

Regeringens politik går ju i helt motsatt riktning. Med ert budgetförslag riskeras 37 000 jobb. Det är helt enkelt sorgligt.

Anf. 95 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Det råder tydligen fortsatt oklarhet om i vilken utsträckning Moderaterna ger kommunerna extra stöd på grund av de höjda arbetsgivaravgifterna som Moderaterna föreslår. Jag är också intresserad av att höra vad Moderaterna gör för bedömning av hur många färre ungdomar som får jobb med Moderaternas förslag till höjda arbetsgivaravgifter för ungdomar. Jag har hört många moderater från talarstolen hävdat att vårt förslag skulle ge färre jobb till ungdomar, och nu har ju Moderaterna exakt samma förslag som regeringen. Det gäller 21-åringar, 22-åringar, 23-åringar, 24-åringar och 25-åringar.

Jag hoppas på ytterligare interpellationsdebatter med Erik Andersson där han kan klargöra Moderaternas politik i dessa frågor.

Sedan säger Erik Andersson att sänkta skatter är ett viktigt incitament för att arbeta. Det var ju tyvärr inte alls det som Moderaterna sa i valrörelsen. Då sa de att det var skattesänkarstopp som skulle gälla. Ett år senare hade man svikit det löftet, och nu är man tillbaka i den gammalmoderata agendan. Det är klart att som socialdemokrat känns det väldigt tryggt att känna igen de gamla Moderaterna.

Nu är erbjudandet som man känner igen kvar till vanliga svenskar från de pärlhalsbandsbeklädda moderaterna. Det är sämre anställningstrygghet, lägre löner och högre hyror. Man känner igen de gamla Moderaterna.

Anf. 96 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Helena Bouveng har frågat mig om min och regeringens syn på begreppet höginkomsttagare när departementet gör analyser av budgetförslagen.

Till att börja med vill jag dock påtala att Helena Bouvengs påstående om att skiktgränsen sänks är felaktigt. Skiktgränsen behålls oförändrad, vilket i sig inte innebär att skatten höjs.

På frågan vem som är höginkomsttagare finns ingen entydig definition. När regeringen gör fördelningsanalyser görs det utifrån begreppet ekonomisk standard där hela familjens inkomster justeras för försörjningsansvar. Beskattningen av inkomster sker emellertid inte utifrån hushållets samlade inkomster utan sker individuellt. Beroende på om analysen görs efter hushållsperspektivet eller individperspektivet kan bilden av var i inkomstfördelningen en skatteförändring slår variera. Den oförändrade skiktgränsen 2016 berör utifrån ett individuellt inkomstperspektiv de ca 20 procent som har högst inkomster och jobbskatteavdraget berör dem med de allra högsta inkomsterna.

Utifrån den senast tillgängliga lönestatistiken från 2014 var den genomsnittliga heltidslönen i samtliga sektorer 31 400 kronor. Hälften av alla löntagare hade en heltidslön lägre än 28 000 kronor per månad och tre fjärdedelar hade en lägre heltidslön än 34 100 kronor per månad. Även om lönerna ökat något sedan 2014 är det en förhållandevis begränsad del av löntagarkollektivet som har inkomster över 36 000 kronor per månad.

Anf. 97 HELENA BOUVENG (M):

Fru talman! Socialdemokraterna tillsammans med Miljöpartiet och Vänsterpartiet har lämnat 1990-talets uppgörelse om hälften kvar långt bakom sig. Med deras budgetpropositioners förändringar av skatteuttaget tar Sverige tillbaka förstaplatsen i världens högsta skatteliga. Jag önskar att vi hade tagit förstaplatsen i en helt annan liga, jobbligan – en liga där vi är det land som har flest människor som har ett jobb att gå till. Tyvärr kan vi se att med den förda politiken som den rödgröna regeringen nu bedriver ligger gårdsgårdsligan närmare till beträffande jobben.

Fru talman! Magdalena Andersson och Stefan Löfven talar ofta om den högavlönade mannen med plånboken när de försvarar sina skattehöjningar och att inga vanliga löntagare ska beskattas hårdare. Jag önskar verkligen att vi hade 1,2 miljoner högavlönade arbetstagare i Sverige. Men den bild som finansministern vill måla upp av den högavlönade mannen är ganska missvisande. Nu höjer man skatten för 1,2 miljoner arbetstagare. Vi pratar om poliser, barnmorskor, sjuksköterskor – för att nämna några grupper. Vi pratar om sex av tio personer, om åtta av tio hushåll som får mindre pengar att betala utgifterna med varje månad.

Förra veckan träffade jag sjuksköterskan Marie hemma i Jönköpings län. För några månader sedan tog hon ett jobb som avdelningsföreståndare på sjukhuset. Det var ett jobb som hon blev glad för att bli erbjuden men tvekade att ta. Det skulle ge större ansvar för både personal och ekonomi och förmodligen en hel del arbete att ta med sig i väskan till ett hem där maten ska sättas på bordet, tvätten ska fixas och barnen ska få hjälp med

läxor och få skjuts till träningar. Utmaningen i det nya jobbet lockade, men också den faktiska löneökningen. Före det nya jobbet hade Marie runt 36 000. Nu kommer hon att ha en inkomst över det. Hon ska alltså betala statlig inkomstskatt, vilket gör att halva hennes löneökning försvinner och framtida löneökningar äts upp.

Marie är inte ensam. Med höjda löner är det hela 58 000 ”Marier” som blir av med mer än hälften av den sist tjänade hundralappen. Och 2017 är det 113 000 som delar Maries öde när skiktgränsen inte höjs.

Före valet lovade finansministern att inga vanliga löntagare skulle beskattas hårdare. Anser då finansministern att 47 procent av Sveriges poliser, 37 procent av Sveriges barnmorskor samt Marie är höginkomsttagare?

Anf. 98 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Det är lite ironiskt att moderaten Helena Bouveng inleder med att tala om att vi har lämnat en uppgörelse bakom oss. För en och en halv vecka sedan valde nämligen Moderaterna att lämna den decemberöverenskommelse som sex partier i riksdagen hade tagit i hand på. Det känns lite magstarkt.

Helena Bouveng säger att åtta av tio hushåll förlorar på regeringens politik. Det är inte korrekt. Helena Bouveng får gå tillbaka hem och försöka lära sig att läsa tabeller.

De allra flesta kommer att ha samma lön i januari 2016 som i december 2015. När vi inte förändrar skiktgränsen innebär det att man kommer att betala lika mycket skatt i januari 2016 som i december 2015. Om man betalade 12 000 kronor i skatt i december 2015 kommer man att betala 12 000 kronor i skatt i januari 2016. Min fråga till Helena Bouveng är: Om man betalar lika mycket skatt i januari 2016 som i december 2015, har man då samma skatt, högre skatt eller lägre skatt?

Anf. 99 HELENA BOUVENG (M):

Fru talman! Jag kan konstatera att finansministern inte räknar med några löneförhöjningar. Då blir det exakt samma skatt. Jag tror dock att det blir löneförhöjningar.

Finansministern säger ofta att sådana som Marie inte har några problem med att avstå någon hundralapp i månaden. Kanske är det så, men om hon står i valet mellan att å ena sidan jobba den där extra timmen, kompetensutveckla sig och därmed ta mer ansvar och jobb med sig hem i väskan för en liten ekonomisk belöning och å andra sidan få mer tid för sig själv och sina barn är jag ganska säker på att hon frågar sig själv om det verkligen är värt det.

Nu är det inte bara den statliga skatten som påverkar Maries och hennes familjs ekonomi. Hon åker en hel del bil – till jobbet, till barnens fritidsaktiviteter, för matinköp och med en mamma som behöver skjuts in till stan då och då. Utan två bilar skulle deras familjs vardag aldrig gå ihop. Dessutom behöver deras gamla hus reparationer. Det är inte precis fråga om några lyxrenoveringar – låt oss kalla det för ständiga förbättringar.

Fru talman! Det kan låta oskyldigt med en hundralapp hit eller dit. Men sammantaget blir det en hel del färre hundralappar kvar i hushållskassan, inte bara i Maries familj utan i väldigt många hushåll. Skattebetalarna har räknat ut hur stora skatteförhöjningar det blir för människor mellan 20 och 64

år genom regeringens beslut i vårandringsbudgeten tillsammans med föreslagna skattehöjningar i budgetpropositionen för 2016. Totalt handlar det om 36,1 miljarder, vilket innebär 6 400 kronor per person. I Stockholm blir det hela 8 938 kronor per person. I mitt län, Jönköpings län, blir det 6 345 kronor per år.

För Marie och hennes familj blir det då så att finansministern Magdalena Andersson minskar familjehushållskassan med hela 50 760 kronor på fyra år. Det kanske inte är så himla mycket för Magdalena Andersson, men jag är ganska övertygad om att det kommer att bli kännbart för Marie och hennes familj.

Före valet sa Stefan Löfven att inga vanliga löntagare skulle beskattas hårdare. Nu kan jag konstatera att Maries familj får betala 50 760 kronor mer på fyra år. Jag undrar fortfarande vem finansministern anser vara en vanlig löntagare. Ska det löna sig för vanliga löntagare att arbeta några extra timmar, kompetensutveckla sig och ta ett större ansvar?

Anf. 100 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Det är skönt att höra att Helena Bouveng håller med om att när man betalar lika mycket skatt i januari ett år som man gjorde i december året innan är det samma skatt och inte höjd skatt. När skiktgränsen ligger kvar innebär det inte att skatten höjs utan att den ligger kvar. Dessutom kommer skiktgränsen att skrivas upp nästa år. Därmed kommer man att betala lägre skatt i januari 2017 än man gjorde i december 2016.

Helena Bouveng säger att jag har sagt att en sjuksköterska inte har några problem med att avstå en extra hundralapp. Jag skulle gärna vilja ha citat på det, för jag kan inte påminna mig att jag skulle ha sagt något sådant.

Helena Bouveng frågar vilka som är höginkomsttagare. Där har vi socialdemokrater varit tydliga. Tjänar man över 50 000 kronor i månaden tycker vi att det är rimligt att man betalar lite högre skatt. Därför trappar vi av jobbskatteavdraget för dem som tjänar över 50 000 kronor. Det betyder att de som tjänar 51 000 kronor i månaden får en hundralapp mer i skatt. Och jag tror absolut att de har möjlighet att bidra på det sättet.

Det låter på Helena Bouveng som att allting skulle bli mycket bättre om man bara sänkte skatten. Visst skulle människor få mer pengar i plånboken – så är det naturligtvis. Det är skönt med en skattesänkning och mer pengar i plånboken. Det tror jag att alla kan hålla med om. Men det finns en baksida, nämligen det som de uteblivna skattepengarna inte går till. Det vi har sett efter åtta år med moderat regering är till exempel att skolresultaten faller snabbare än i något annat jämförbart land. Det är det som är resultatet. Vi lämnar barnen i skolan utan att de får det stöd de behöver. Viss är det mysigt och bra för plånboken med en extra skattesänkning i form av ett sjätte jobbskatteavdrag, som Helena Bouveng föreslår. Men vad hjälper det när barnen inte får det stöd de behöver i skolan?

Anf. 101 HELENA BOUVENG (M):

Fru talman! Jag tror att finansministern och jag är helt överens om att den viktigaste faktorn för att vi ska kunna utveckla och investera är just det som finansministern pratar om: att fler människor har ett jobb att gå till, inte färre, att vi får fler arbetade timmar, inte färre, och att fler människor väljer att jobba längre upp i åldrarna, inte färre. Tyvärr tror inte ens

regeringen på att deras politik leder till fler jobb, utan tvärtom tror den att det blir färre.

Något vi mer sällan pratar om är det faktum att bnp-tillväxten till stor del är beroende av att Maries familj och andra familjer konsumerar. Det är viktigare nu än vid tidigare konjunkturuppgångar. Den rödgröna regeringens politik leder inte bara till färre arbetade timmar, utan också till skatthöjningar på jobb och arbetsinkomster samt osäkerheter runt fler politiska beslut. Hushållens optimism minskar när det blir mindre kvar i plånboken, vilket betyder att man håller lite hårdare i den. Hushållens och familjernas förväntningar tolv månader framåt har varit betydligt mer pessimistiska sedan Magdalena Anderssons regering tillträdde.

Jag undrar därför om det inte oroar feministen – jag menar förstås finansministern; det är sent nu – att familjer med helt vanliga inkomster nu väljer att hålla hårdare i plånboken i stället för att känna sig trygga att kunna konsumera både tjänster och varor. Hur går det då med den gemensamma välfärden?

Anf. 102 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Feministen – det var bra sagt! Jag är för! Det tror jag dessutom att vi båda är.

Det tycks som att vi är överens. Om man har samma skatt i januari ett år som i december året innan har man inte höjd skatt. Och om man har lägre skatt i januari ett år än i december året innan är det en sänkt skatt. Med de skiktgränsförändringar som vi gör kan då konstateras att blir det sänkta skatter snarare än höjda skatter.

Däremot blir det höjda skatter för de personer som tjänar över 50 000 i månaden, och det är en viktig del av regeringens politik.

Helena Bouveng säger helt korrekt att den inhemska efterfrågan har dragit en stor del av konjunkturuppgången. Det beror på att den förra regeringen valde att lägga mycket pengar just på den inhemska efterfrågan. Det har varit väldigt bra för många hushåll att både kunna renovera kök och köpa nya saker för pengarna, även om en del som har lite högre inkomster säkert har lagt dem på utlandsresor snarare än på inhemsk konsumtion.

Men det har också haft ett pris, nämligen att välfärden inte har fått de resurser den behöver. Det priset betalas just nu av de barn som inte får det stöd de behöver i skolan.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 14 Svar på interpellation 2015/16:24 om matchfixning

Anf. 103 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S):

Fru talman! Saila Quicklund har frågat inrikesministern vilka åtgärder han avser att vidta för att ytterligare stävja förekomsten av matchfixning. Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som idrottsminister som ska svara på interpellationen.

All idrott bygger på rent spel och idrottsrörelsen både har och tar ett stort ansvar för att upprätthålla rent spel. Det är en överlevnadsfråga för

idrotten och nödvändigt för att upprätthålla idrottens förtroende hos såväl sina medlemmar som hos allmänheten. Att underlätta för idrottsrörelsen att ta detta ansvar är inte minst min och regeringens uppgift. Matchfixning är därför en ständigt återkommande fråga i min dialog med idrottsrörelsen. Tjänstemän från berörda delar av Regeringskansliet deltar även i de möten med idrottsförbund, Svenska Spel och berörda myndigheter i arbetet mot matchfixning som Riksidrottsförbundet leder. Dessa möten är ett viktigt komplement till det aktiva arbete mot matchfixning som de olika aktörerna bedriver.

Den 24 september beslutade regeringen att en särskild utredare ska tillsättas med uppdrag att lämna förslag till en ny spelreglering. Även om det inte är utredarens huvudsakliga uppdrag så är direktiven när det gäller matchfixning tydliga. Regeringen lägger fast att matchfixning är ett hot mot idrotten samt att det är viktigt att vad hållning inte skadar idrotten och att idrotten kan ha ett inflytande över vilka idrottsliga resultat som vad hållning ska tillåtas på.

Utredaren har bland annat i uppdrag att bedöma om åtgärder behöver vidtas för att motverka spelrelaterad matchfixning och lämna förslag till ny lagstiftning. Utredaren ska även analysera om det bör regleras i vilken utsträckning som idrottstävlingar ska få användas som spelobjekt.

Anf. 104 SAILA QUICKLUND (M):

Fru talman! Tack, idrottsministern, för svaret! Jag hoppas på en bred samsyn i frågan om matchfixning. Jag tar också upp frågor om våldet både på och utanför läktarna. Våld och hot inkräktar på idrottens värdegrund. Det är viktigt att vi ser över och framhåller detta.

Uppgjorda eller manipulerade matcher, även kallat matchfixning, som jag framhåller i min interpellation, har ökat i Sverige de senaste åren och är ett växande hot mot svensk elitidrott. Vi är i nuläget här i landet relativt förskonade från illegalt spel och matchfixning i organiserad form, men som med annan brottslighet kan vi också räkna med ganska stort ett mörkertal.

Den nyligen inledda rättegången i Kristianstad är i sig unik. För första gången kan vi se åtalade i tre led: från spelare till mellanhand och framför allt till den person högre upp i hierarkin som initierat fixandet med matchen. Denna rättegång möjliggörs mycket tack vare av att en av spelarna har anmält dessa händelser. De människor som organiserar spel i illegal form kring våra elitmatcher ställs nu äntligen till svars. Problemet kan vara att många spelare inte vågar ge sig till känna. Därför blir det ett mörkertal.

Jag hoppas att denna rättegång kan leda till att man tydligt sätter ned foten, så att problemet med organiserat spel om våra elitmatcher inte blir för stort. Brå släppte nyligen en rapport kring problemet med matchfixning. I den skriver man att utredningar kopplade till matchfixning är tidskrävande och komplexa. Det krävs många gånger kartläggningar av transaktioner och internationell rättshjälp för att bevisa mutbrott. Rapporten framhåller det som jag tidigare nämnde, nämligen att det är svårt att få personer att vittna. Det är väldigt tydligt.

Fru talman! Vilka aktörer är det som agerar inom denna typ av brottslighet? Hur går man till väga med manipuleringen? Hur sker rekryteringen av spelare och domare, och vilka marknader existerar fusk på? I vilka spelformer, och hur finansieras det? Detta är viktiga frågor som också Brå

framhåller och som vi har ett ansvar att hålla koll på. Därför vill jag också fråga: Hur avser idrottsministern att gå vidare med de frågeställningar som Brå uttrycker i sin rapport?

Anf. 105 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S):

Fru talman! Jag vill också tacka Saila Quicklund för interpellationen. Det känns bra att vi kan enas över parti- och blockgränserna i den här frågan. Precis som Saila Quicklund påpekar är detta inte ett så utbrett fenomen i Sverige som i en del andra länder, men det ger desto större anledning till att tidigt hålla ögonen på det och se till att vi kan samverka över olika gränser för att motverka det.

Jag är som sagt väldigt glad över att vi har en god samverkan på nationell nivå, inte minst med Riksidrottsförbundet, och att inte minst den nya ledningen i Riksidrottsförbundet tar frågan på mycket stort allvar.

Vi har haft den ordningen, och den gällde också under tidigare regeringar, att vara väldigt öppna för de synpunkter som kommer från idrottsrörelsen när det gäller om och hur regeringen borde agera i den här frågan. Hittills har det inte kommit några sådana synpunkter. Det tycker jag är ett bevis på att samarbetet fungerar väldigt väl.

Nu avvaktar vi de rättsprocesser som är i gång. Jag vill inte kommentera dem medan de pågår. Vi vet fortfarande inte hur utfallet kommer att bli eller om det föranleder ytterligare analys och kanske också diskussion om lagändringar eller andra åtgärder. Tills vidare kan jag nöjt konstatera att den utredning som regeringen nu har tillsatt på spelområdet också kommer att behandla matchfixningsfrågorna. Det bidrar till att vi fortsätter att hålla fokus på de här viktiga frågorna.

Anf. 106 SAILA QUICKLUND (M):

Fru talman! I sitt svar till mig hänvisar ministern till den spelutredning som ministrernas kollega Ardalan Shekarabi har sjösatt. Ministern hänvisar till att utredaren bland annat ska ”bedöma om andra åtgärder behöver vidtas för att motverka spelrelaterad matchfixning och lämna nödvändiga författningsförslag”.

En av de saker som jag nämnde i mitt första anförande är den rädsla som spelare kan ha för att över huvud taget gå till polis och rättsväsen. Jag vill framhålla att det är särskilt viktigt att idrottsutövare ska känna sig trygga i sitt utövande och att den eventuella lagstiftning som behövs tar hänsyn till idrottarens möjligheter att slå larm på ett tryggt och rättssäkert sätt. Den uppenbara följderna kan självklart bli svårigheter i att rekrytera unga till idrottsrörelsen, att sponsorer börjar tveka och att också supportrar sviker idrottsrörelsen, vilket vore väldigt olyckligt.

Riksidrottsförbundets nye ordförande Björn Eriksson skrev i en debattartikel i Aftonbladet att spelbolagen i sig bäddar för fixade matcher genom att erbjuda fler olika alternativ inom exempelvis fotbollsmatcher, såsom röda kort och antal gjorda mål. Vi vet också att inkast förekommer där.

I sitt svar på min interpellation skriver ministern att i den spelutredning som har presenterats ska utredaren också ”analysera om det bör regleras i vilken utsträckning som idrottstävlingar ska få användas som spelobjekt”.

Jag anser att problemet är lika stort för idrotten som för spelbolagen. Onlinespelbolag som innehar EU-licens tillåter inte kontanter, som är det

som kriminella uteslutande jobbar med. Elektroniska transaktioner som är spårbara är något som de verkligen skyr.

Men det handlar också, fru talman, om spelglädjen, att de som spelar ska känna sig trygga med det spelbolag som de har valt. Misstankar om fusk riskerar att döda spelglädjen och ge spelbolagen svårigheter att attrahera kunder.

För de spelbolag med branschuppsdrag – jag talar främst om ATG, som har ett tydligt ansvar gentemot travsporten – skulle ett vikande spelintresse vara ekonomiskt förödande. Jag tänker på de 30 000 arbetstillfällen som finns i travsporten.

Just det organiserade spelet, matchfixningen, är en viktig fråga att kolla på i och med den nyligen lanserade utredningen, där man avser att ta fram en helt ny licensmodell för spel.

Det är, fru talman, en förtroendefråga för svensk idrott. Fair play är ledord för allt idrottsutövande. Det är annars stor risk att idrottsevenemang och idrottsrörelsen i sig får ett dåligt rykte i och med det här.

Det här och frågan kring våldet både på och utanför våra arenor är centralt i arbetet med att göra idrottsevenemang till trivsamma tillställningar. Jag vill gärna ta upp det eftersom det är centralt för att idrotten inte ska tappa sin attraktionskraft.

Alliansregeringen föreslog bland annat ett polisregister med uppgifter om personer som har meddelats tillträdesförbud och att idrottsorganisationer ska ha rätt att ta del av det och behandla uppgifter i registret i syfte att hindra att personer med tillträdesförbud kommer in. Den nuvarande regeringen har aviserat maskeringsförbud.

Jag är glad över att det verkar finnas samförstånd i frågan och att Socialdemokraterna har anslutit sig till linjen om att omreglera den svenska spelmarknaden.

Anf. 107 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S):

Fru talman! Jag kan bara återigen konstatera, precis som Saila Quicklund gjorde i sitt anförande, att det finns en bred samsyn kring de här frågorna. Konstigt vore det väl annars. Vi värnar alla om en stark idrottsrörelse i Sverige. Det är klart att den här typen av avarter riskerar att undergräva förtroendet för idrottsrörelsen om vi inte agerar så kraftfullt som jag tycker att vi har gjort och som vi naturligtvis ska fortsätta att göra i framtiden.

Jag tycker att vi med den här debatten återigen har visat att vi förmår samarbeta över parti- och blockgränserna i viktiga frågor – i det här fallet handlar det om idrottsrörelsen. Jag välkomnar det och ser fram emot en fortsatt dialog med Saila Quicklund och Moderaterna i frågan.

Anf. 108 SAILA QUICKLUND (M):

Fru talman! Jag är också jätteglad över att det finns en samsyn. Jag tycker att det är viktigt att vi för ett resonemang kring frågorna för att tydliggöra att vi delar varandras åsikter och att det är väldigt viktigt för idrotten. Det är en förtroendefråga, om något.

Jag tycker att det är väldigt bra att Riksidrottsförbundet, polisen, Svenska Spel och Åklagarmyndigheten redan nu har byggt upp ett bra samarbete. Vi har också det här med att man kan ringa in och tipsa om man

Prot. 2015/16:16
20 oktober

Svar på
interpellationer

misstänker någon form av matchfixning och så vidare. Många insatser är på gång.

Jag känner mig nöjd med ministerns svar. Vi går i samma riktning och så vidare. Jag tycker att debatten, om vi ska kalla den för det, var väldigt värdefull för många som undrar: Vad händer? Finns det skillnader i åsikterna kring det här?

Jag tackar ministern för interpellationsdebatten.

Anf. 109 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S):

Fru talman! Jag kan tacka än en gång.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 15 Svar på interpellation 2015/16:37 om utvecklingen av privat sjukförsäkring

Anf. 110 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S):

Fru talman! Lotta Finstorp har frågat mig hur jag ser på fenomenet att allt fler tecknar egna sjukvårdsförsäkringar och om det är en utveckling som jag och regeringen strävar efter. Interpellanten har även frågat mig vilka åtgärder jag tänker vidta för att befolkningen i Sverige ska få större förtroende för offentligt finansierad hälso- och sjukvård.

En grundläggande utgångspunkt för den svenska hälso- och sjukvården är att vården ska ges på lika villkor och efter behov, styras demokratiskt och vara solidariskt finansierad. Att fördela resurserna och vårdinsatserna optimalt är en grundläggande organisatorisk princip i svensk hälso- och sjukvård. Resurserna bör i första hand fördelas till de områden där behoven är störst.

Trots goda förutsättningar i ett internationellt perspektiv har utvärderingar av hälso- och sjukvården i Sverige visat på relativt betydande regionala såväl som olika typer av sociala skillnader i både hälsa och vård.

Att komma till rätta med ojämna villkor för hälsa och sjukvård är en viktig fråga för regeringen. Alla ska ha samma tillgång till vård oavsett bostadsort och social och ekonomisk status. Vårdsystemets resurser och insatser ska således fördelas efter de medicinska behoven och inte efter individers och gruppers betalningsförmåga.

Ett antal initiativ har tagits när det gäller att uppnå en mer jämlik hälso- och sjukvård. Som exempel kan arbetet som utförs på områdena cancer, psykisk ohälsa och kroniska sjukdomar nämnas, liksom insatser för att utveckla kunskapsstöd och styrning med kunskap. För att vi ska få en mer jämlik vård i hela landet behöver de nationella och kunskapsbaserade riktlinjerna i vården få större genomslag.

Det ökande antalet sjukförsäkringar i Sverige gör att det finns behov av att se över lagstiftningen så att privata försäkringspatienter inte kan gå förbi i kön i den offentligt finansierade vården. Den grundläggande principen om att vård ska fördelas efter behov ska hävdas.

Det är viktigt att Sveriges befolkning även fortsättningsvis har förtroende för hälso- och sjukvården. Regeringen har därför i budgetproposi-

tionen för 2016 aviserat ett flertal satsningar på hälso- och sjukvårdsområdet som syftar till att öka välfärden och tryggheten i Sverige. Hälso- och sjukvården tilldelas 1 miljard kronor extra 2016 och 500 miljoner kronor extra per år från och med 2017. Därutöver sker viktiga investeringar i kvinnors hälsa och förbättrad psykisk hälsa för unga. Regeringen avsätter dessutom 1 miljard kronor per år för att stimulera bättre och effektivare användning av kompetensen inom hälso- och sjukvården.

En annan viktig del i att öka förtroendet för hälso- och sjukvården är att säkerställa att skattemedel används på bästa möjliga sätt. Mot den bakgrunden har regeringen tillsatt en utredning om ett nytt regelverk för offentlig finansiering av privat utförda välfärdstjänster (dir. 2015:22). Syftet med utredningen är att säkerställa dels att offentliga medel används till just den verksamhet de är avsedda för och på ett sådant sätt att de kommer brukarna till godo, dels att eventuella överskott som huvudregel ska återföras till den verksamhet där de uppstått.

Regeringen har dessutom avsatt medel till arbetet med den etiska plattformen för öppenhet och insyn i vård och omsorg. Plattformen bygger på en överenskommelse mellan de kollektivavtalsslutande parterna och syftar till att öka insynen hos vårdens och omsorgens utförare. Insynen ska öka när det gäller verksamheternas kvalitet, ekonomi och anställningsvillkor.

Anf. 111 LOTTA FINSTORP (M):

Fru talman! Tack, ministern, för svaret! Anledningen till att jag har skrivit interpellationen är att Sveriges Radio nyligen rapporterade om att allt fler tecknar egna sjukvårdsförsäkringar. Ökningen är markant. Under de senaste fem åren har antalet personer med en privat eller arbetsgivarbetald sjukvårdsförsäkring ökat med 50 procent. Nya siffror från försäkringsbranschen visar att det är mer än 10 procent av den arbetsföra befolkningen som har en sådan försäkring. Ökningen sker ständigt.

Sedan lång tid tillbaka har individer tecknat egna sjukvårdsförsäkringar. Men nu ser man att det är många företagsledningar, som tidigare haft dessa för egen del, som tecknar försäkringar för sina anställda. Fackförbund erbjuder de här försäkringarna. Kommuner och branscher som tidigare inte gav sina anställda denna förmån gör numera det. De växer också markant i antal.

Detta är inte så konstigt. Om man får stå i kö och vänta på att få en operation eller en åtgärd längre än de 90 dagar som vårdgarantin föreskriver tappar man inkomst som enskild arbetstagare. Företaget eller kommunen får kanske svårigheter att rekrytera vikarier. Och arbetsbelastningen på dem som finns kvar och som inte är sjukskrivna kan bli mycket tyngre. Därför vill jag uppmärksamma ministern på detta, därav mina frågor.

Egentligen tycker jag att den här frågeställningen är betydligt större än det som anges i svaret. Det handlar om en befolkning i Sverige som inte längre känner att vården är trovärdig för dem och att man måste hitta andra lösningar samtidigt som man betalar världens högsta skatt för att få den här vården eller behandlingen. Då får vi också ett parallellt system som jag vet att framför allt Socialdemokraterna har varit oerhört kritiska emot, men nu tecknar fler och fler privata försäkringar i en väldigt hög hastighet.

Öppna jämförelser till exempel mellan landstingen och hur lång tid det tar att få en operation genomförd visar en skrämmande statistik. Jag är övertygad om att ministern följer det väldigt tydligt. SKL har ju väldigt

bra mätinstrument och verktyg både för den enskilda patienten och för oss politiker så att vi ska kunna se hur det ser ut i landstingen och hur länge människor får vänta.

Därför var det förvånande att den proposition som ministern lade fram förra hösten över huvud taget kom fram innan den drogs tillbaka. Det är ju en utveckling som går åt helt fel håll om man sätter det i relation till antalet nytecknade privata försäkringar.

Min fråga blir därför: Hur blir vården mer tillgänglig och patienterna nöjda om regeringen minskar antalet vårdgivare?

Anf. 112 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S):

Fru talman! Jag kan börja med den fråga som Lotta Finstorp ställde på slutet: Det har aldrig funnits någon ambition från regeringens sida att minska antalet vårdgivare.

Däremot är det, precis som Lotta Finstorp är inne på, en oroande utveckling om det är fler människor som känner sig nöjda att teckna privata sjukförsäkringar för att de på olika sätt är missnöjda med den offentligt finansierade vården. Det är en oro som jag tar på allra största allvar, och jag är också väldigt glad över att Lotta Finstorp tycks göra det.

För att kunna motverka den här utvecklingen måste vi koncentrera oss på hur vi kan höja kvaliteten inom den offentligfinansierade vården i Sverige. Då har vi ett antal utmaningar som vi står inför. Den kanske allra största utmaningen är att vi har en åldrande befolkning som redan i dag kräver stora vårdinsatser och kommer att göra det i framtiden. Det gör att en allt större andel av de resurser som är anslagna till hälso- och sjukvården kommer att gå till den äldre delen av befolkningen.

Redan i dag vet vi att ungefär 80–85 procent av sjukvårdsresurserna går till människor som lider av kroniska sjukdomar. Det är en ganska liten grupp av den totala befolkningen i Sverige som den största delen av sjukvårdens resurser faktiskt går till.

Samtidigt vet vi att våra sjukvårdssystem inte alltid är anpassade efter de här gruppernas behov. Många gånger sätts inte patienten i centrum. Olika typer av vårdprocesser och episoder utgår inte från patientens behov och unika förutsättningar.

Om vi ska kunna möta den demografiska utveckling vi står inför, höja kvaliteten inom hälso- och sjukvården och förbättra tillgängligheten tror jag att vi måste ställa om sjukvården till att bli mer patientcentrerad. Då måste vi ställa om sjukvården och genomföra det kulturskifte som behövs för att se de patienter som kanske har de allra största behoven. Mot denna ambition står egentligen utvecklingen med privata sjukförsäkringar.

Vi vet inte minst från rapporter som OECD har släppt att privata sjukförsäkringar många gånger inte, som man skulle kunna tro, leder till en avlastning av den offentligfinansierade vården, att de patienter som kan betala får vård snabbare men att det samtidigt leder till att mer resurser kan riktas till de patienter som är kvar i det offentligfinansierade systemet. I stället leder det till att den totala vårdkonsumtionen ökar utan att, enligt OECD:s rapporter, de patienter som finns kvar i det offentligfinansierade systemet egentligen vinner någonting på det.

Det är såklart också en oroande utveckling om det här skulle visa sig stämma också för svenska förhållanden – att vi ökar konsumtionen av hälso- och sjukvårdstjänster utan att det kommer de patienter som har de

största behoven till del eller utan att det egentligen höjer mervärdet generellt.

Jag vill än en gång tacka Lotta Finstorp för interpellationen, för det är en väldigt viktig fråga som vi har att hantera.

Anf. 113 LOTTA FINSTORP (M):

Fru talman! Jag tror att hela den här interpellationsdebatten egentligen handlar om svensk hälso- och sjukvård. Det ministern sa nu mot slutet var att överkonsumtionen, om jag drar samman det, är ett problem. Jag delar den uppfattningen, men det kan också ha att göra med att systemet gör att människor inte kommer till eller får tider i sjukvården. I stället åker man till akuten och sitter där, där egentligen främst de demografiskt svagare grupperna, som de äldre utgör, kanske borde finnas.

Patientcentrerad hälso- och sjukvård har vi pratat om oerhört länge. Jag tror att alla landsting har det i sina värdegrunder, strategier och så vidare. Vad är ministerns uppfattning om varför inte detta fungerar? För mig handlar patientcentrerad vård bland annat om delaktighet, att jag själv kan välja till vilken instans jag vill gå oavsett vem som driver vården.

Det skulle vara intressant att höra vad ministern säger om den patientcentrerade vården och varför den egentligen aldrig kommer till. Vi pratar om det, vi skriver om det, men det blir liksom aldrig riktigt så.

Sedan finns det en annan fråga, tycker jag. Det finns goda ambitioner om jämlik vård och så vidare i regeringens politik. Men var hamnar det kommunala självstyret i detta? Det finns ju väldigt stora skillnader i Sverige när det gäller vård och tillgänglighet, och ju mer en regering ligger på och säger att nu ska det göras på det här sättet desto mer minskas det kommunala självstyret.

Jag har inget svar på den frågan, men jag tycker att det är en intressant diskussion. Till slut hamnar vi ju i att en regering ger så många uppdrag till landstingen att det kanske vore bättre om hälso- och sjukvården i Sverige drevs på nationell nivå – vad vet jag.

Det var några frågor som jag funderar på. Dessutom märker man nu en oro som finns ute framför allt bland de alternativt drivna verksamheterna. Valfärdsutredningen som nu har fått förlängd tid gör också att investering och utveckling har stannat av, eftersom man befinner sig i ett vänteläge. Det gör också att tillgängligheten minskar.

När vi tittar på SKL:s statistik, www.vantetider.se, ser vi att primärvården klarar sig väldigt bra. Om vi tittar på Sverige, i det ögonblick i går när jag drog ut detta, ser vi att det var 90 procent som fick kontakt med primärvården inom sju dagar. Det är otroligt bra. Men att nöjd-patient-index är så högt i primärvården ska man tillskriva hälsovalet. Där har man gjort en riktig reform för att sätta patienten i centrum.

Jag vill alltså höra lite om hur ministern ser på detta med patientfokuserad vård, patientcentreringen och gärna någonting kring det kommunala självstyret.

Anf. 114 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S):

Fru talman! Jag ska börja i den ända som jag var inne på i mitt tidigare inlägg som handlar just om de patienter som åtnjuter 80–85 procent av sjukvårdens resurser på grund av att man lider av framför allt kroniska sjukdomar.

Prot. 2015/16:16
20 oktober

Svar på
interpellationer

Problemet är att det hos vårdens professioner, hos politiker och hos allmänheten i stort nog fortfarande är den härskande uppfattningen att sjukvården är till för någon som har fått en infektion, brutit ett ben eller på annat sätt råkat ut för en olycka, kommer till sjukvården, får en behandling och förhoppningsvis går därifrån frisk och sedan inte kommer tillbaka på ett antal decennier. Vi har alltså en annan uppfattning om vem som är normpatient inom hälso- och sjukvården än de som faktiskt är det.

Hela synsättet behöver förändras. Det är grundläggande för att få till en patientcentrerad hälso- och sjukvård på allvar. Det förutsätter en stor kulturförändring. Alla som har jobbat med olika typer av organisationsförändringar förstår att det är svårt att få till en kulturförändring. Den kräver att det finns ett tydligt ledarskap från hierarkin, och det kräver att det finns ett ägandeskap över de förändringar som måste till i hela organisationen.

Detta är den största förklaringen till att vi kan se att den patientcentrerade vården inte har slagit igenom fullt ut inom hälso- och sjukvårdssystemet.

Regeringen försöker erbjuda det tydliga ledarskapet, dels genom att peka ut ett tydligt mål och en vision om att hälso- och sjukvården i större utsträckning än i dag ska vara centrerad runt patienten, dels genom att peka ut ett antal strategiska frågor som vi måste arbeta med tillsammans med landstingen och andra aktörer inom hälso- och sjukvården för att få en förändring.

Den första och absolut viktigaste förändringen rör kompetensförsörjningen. Vi vet att det i dag finns problem med kompetensförsörjningen. Det är kanske inte alltid en brist generellt sett över landet. Vi har aldrig haft så många läkare eller sjuksköterskor som i dag. Men på sina håll finns en brist på läkare, och på sina håll finns en brist på sjuksköterskor. Det måste vi adressera.

Svaret kan inte bara vara att öka antalet utbildningsplatser. Det gör vi. Svaret måste också sökas i hur vi kan organisera arbetet bättre och avlasta från onödig administration, vidare hur vi kan se till att samverkan mellan olika delar av hälso- och sjukvården förbättras samt hur vi kan se till att patienter genom att ta ett ökat ansvar för sitt eget tillfrisknande, sitt eget sjukdomstillstånd, också på det sättet avlastar hälso- och sjukvården.

Då kommer vi in på den andra prioriteringen som regeringen har ställt upp, nämligen arbetet med e-hälsa. Det är fantastiskt att vi har ett sjukvårdssystem med de mest nyskapande tekniska landvinningarna som mänskligheten har kommit fram till. Samtidigt råder situationen att it-systemen inte pratar med varandra. När man ska byta vårdgivare, vilket man gör allt oftare i dag än tidigare, måste journalerna skrivas ut eller i bästa fall skannas in och skickas över, i stället för att det går automatiskt. Alla förstår att det skapar frustration och tar tid från inte minst vårdens professioner.

Jag hann inte svara på Lotta Finstorps alla frågor, men jag hoppas få återkomma i nästa inlägg. Men det här är några av de frågor vi arbetar med i regeringen.

Anf. 115 LOTTA FINSTORP (M):

Fru talman! Det är uppenbart att vi ser samma problem i hälso- och sjukvården i Sverige. Det är bara hur vi ska nå fram som ser olika ut. Definitionen av patientcentrerad vård kan se mycket olika ut utifrån vilken politiker som tillfrågas.

Delaktighet och valfrihet, som är Alliansens arena, samt regeringens och de rödgröna partiernas arena ser ut på ett annat sätt. Vården förtjänar mer samsyn där patientcentrerad vård är i centrum. Den ursprungliga frågan handlar om ökningen av antalet privata sjukförsäkringar. Fine! Det är väl inget problem med dem egentligen. Även de personerna betalar lika mycket skatt som andra gör, men ändå måste de ha en privat försäkring.

Men om individen kan sättas mer i centrum skulle fler vara nöjda med det som landsting och alternativa vårdgivare ger.

Jag har tittat på uppgifterna om vårdtiderna. Man slås verkligen av att primärvården klarar sitt uppdrag bra, men väntetiden till operation och åtgärd i den specialiserade vården ska vara 90 dagar. I Örebro län, som sticker ut, väntar 51 procent av patienterna mer än 90 dagar på att bli opererade. Det är klart att de som har möjlighet tecknar en privat sjukförsäkring och sedan får vänta kanske i två veckor.

Tack för debatten! Jag tror att den kommer att fortsätta.

Anf. 116 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S):

Fru talman! Jag hoppas verkligen att vi kommer att fortsätta debatten. Det är mycket möjligt att det finns olika definitioner av patientcentrerad vård. Definitionerna kan vara beroende av politisk åskådning eller ideologi.

Ett problem kan vara att de olika definitionerna kan bero på var man befinner sig i sjukvårdssystemet eller vilka perspektiv man har. Oavsett vilket tjänar vi på att göra dessa definitioner, att sätta upp tydliga mål och idéer om hur vi ska närma oss den patientcentrerade vården.

Vi är båda ute efter att skapa ett hälso- och sjukvårdssystem som inte i första hand är till för sig självt eller för sina egna byråkratiska regler utan som är till för de patienter man möter.

Nu förenklar jag, men det kan vara så enkelt som att en patient som besöker sin läkare får besked om att prov måste tas för att sedan komma tillbaka på återbesök. Det kan vara ett antal processer som spänner över många veckor, som föranleder att patienten måste ta ledigt många gånger från jobbet och sedan med oro vänta på provbesked. Men egentligen, rent tekniskt och organisatoriskt, skulle det säkert gå att lösa detta på en och samma dag. Problemet är många gånger inte att det är omöjligt utan att vården bara inte är van vid att tänka på det sättet därför att man i vården inte är van vid att utgå från patientens perspektiv utan från sina egna byråkratiska och organisatoriska företeelser.

Detta är vad vi har att kämpa med. Jag tror inte att lösningen handlar enbart om olika driftsformer, även om det kan vara en del av lösningen. Detta är något vi måste lösa oavsett driftsform. Det föranleder säkert fler debatter och fler diskussioner. Jag välkomnar dem verkligen.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 16 Svar på interpellation 2015/16:38 om psykisk ohälsa, psykologisk behandling och primärvården

Anf. 117 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S):

Fru talman! Lotta Finstorp har frågat mig vilka initiativ jag avser att ta för att minska den akuta bristen på psykologisk behandling i primärvården och om jag inte anser att det är dags att utöka det fria vårdvalet så att patienternas egenmakt inte begränsas och minskas.

Inledningsvis vill jag betona att psykisk hälsa är en prioriterad fråga för regeringen och att det är en viktig del i regeringens ambition att sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Emellertid är hälso- och sjukvården så organiserad att det är landstingen och kommunerna som har huvudansvaret för att organisera och styra sina verksamheter så att alla invånare får tillgång till en tillgänglig vård och omsorg av god kvalitet.

Det finns, och har länge funnits, en brist på kompetens när det gäller psykoterapi och psykologisk behandling i primärvården, som komplement eller alternativ till läkemedelsbehandling – detta trots ett starkt vetenskapligt stöd. Emellertid ökar tillgången stadigt, och sedan 2009 har tillgången till KBT-behandling ökat med 94 procent i landet. Enligt en inventering som landstingen själva har genomfört uppges tio landsting att de i dag har en god eller en relativt god tillgång på psykologisk behandling i primärvården med personal som har grundläggande kompetens i KBT. Jag tycker att det är en positiv utveckling. Samtidigt krävs ett fortsatt systematiskt arbete hos alla inblandade aktörer för att utveckla en lättillgänglig vård för personer som drabbas av psykisk ohälsa.

För att få en mer sammanhållen satsning för att motverka den ökande psykiska ohälsan och de stigande sjukskrivningstalen ser vi just nu över statens satsningar på psykisk-hälsa-området parallellt med inriktningen på rehabiliteringsgarantin.

Min bedömning är att det är av stor vikt att dra slutsatser från den modell som har tillämpats under senare år vad gäller både goda och mindre goda erfarenheter, detta för att få en ändamålsenlig utveckling där patienten står i centrum och där alla, utifrån behov, erbjuds evidensbaserad vård och behandling vid psykisk ohälsa.

Vad gäller frågan om jag inte anser att det är dags att utöka det fria vårdvalet så att patienternas egenmakt inte begränsas och minskas vill jag nämna den nya patientlagen som trädde i kraft den 1 januari 2015. Genom patientlagen har patienten möjlighet att välja offentligt finansierad primärvård och öppen specialiserad vård, oavsett driftsform, i hela landet. Eftersom patientlagen bygger på de skyldigheter som vården har gentemot patienterna har landstinget en skyldighet att upprätthålla de krav på valmöjligheter för patienten som lagen reglerar.

Regeringen är positiv till de valmöjligheter som patienten har enligt patientlagen och har därför inte för avsikt att ändra på detta.

Landstingen är i dag skyldiga att ha vårdvalssystem enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem. Det obligatoriska kravet kan ses som en inskränkning av det kommunala självstyret, då det har satt upp hinder för möjligheterna för huvudmännen inom sjukvården att utforma och utveckla egna modeller för en god primärvård med medborgarnas rätt till en god vård i centrum.

Välfärdsutredningen (Fi 2015:01) har därför fått i uppdrag att ge förslag på hur regleringen kan ändras så att landstingen inte ska vara skyldiga att ha vårdvalssystem i primärvården enligt LOV men med bibehållen möjlighet för patienterna att enligt patientlagen välja utförare av offentligt finansierad öppenvård. Uppdraget ska redovisas senast den 1 november 2016.

Anf. 118 LOTTA FINSTORP (M):

Fru talman! Tack, ministern, för svaret!

I dag är psykisk ohälsa den vanligaste orsaken till längre sjukfrånvaro. Mer än var tredje ny sjukskrivning beror på den typ av diagnoser som har psykisk ohälsa som samlingsnamn.

Parallellt med larmrapporterna om ökad psykisk ohälsa larmas det alltmer om att få vårdcentraler kan ge rätt vård till dem som drabbas av utmattningssyndrom eller andra stressrelaterade sjukdomar.

En anledning till detta är bristande kunskap. Bara 3 av distriktsläkarnas 60 månader långa specialistutbildning handlar om psykiatri. Detta trots att depression och ångesttillstånd hör till de vanligaste folksjukdomarna.

En annan anledning är att det inte finns några nationella riktlinjer för hur man inom primärvården ska arbeta med psykisk ohälsa.

Det finns också brist på beteendevetare inom primärvården. Det är ju ofta till primärvården man kommer först när man mår psykiskt dåligt. Det gäller framför allt den sortens psykisk ohälsa som inte är depression eller psykosliknande tillstånd.

Som det är nu är det i stället upp till den enskilda läkaren, vilket i praktiken innebär att man i ett landsting kan bli sjukskriven länge och få anti-depressiva läkemedel medan det i ett annat landsting kan vara kortare sjukskrivningar och andra behandlingsformer, till exempel KBT, för samma symtom. Det är orimligt, för i slutändan är det patienten som blir lidande.

Därför måste vi verka för att säkerställa mer likvärdig vård, precis som ministern sa. Där har vi verkligen samsyn – det behövs nationella riktlinjer avseende de här diagnoserna, och de ska dessutom baseras på evidens.

Det är också något alarmerande som man hör från hela landet: Man kanske anställer personer med en viss kompetens som har en väldigt kort komplettering i till exempel KBT, och då jämför det med att ha en beteendevetare som kan hantera de här ärendena. Man jämför det med en psykolog eller en psykoterapeut, som har en betydligt längre utbildning för att hjälpa till vid de här diagnoserna.

Det är oroande att det mest är för kvinnor med de här diagnoserna som sjukskrivningarna ökar, framför allt då för kvinnor i kontaktyrken. Den som arbetar inom hälso- och sjukvården tenderar att oftare bli sjuk och må dåligt psykiskt. Sedan finns det en mängd forskning av olika slag som visar på att det kan ha minst lika stor betydelse hur man mår i sitt privatliv som hur man mår på arbetsplatsen, men man kan väl ändå säga att det främst är arbetsplatsen och behandlingen om man har fått den här diagnosen som är politikens uppdrag.

Det behövs fler beteendevetare. Det är också oroande: Många unga människor pluggar till psykolog utomlands, och det Socialstyrelsen gör är att den inte godkänner att de personerna har sin praktik i Sverige. I stället ska man ha det i till exempel Ungern – psykoterapi på ungerska i Ungern

när man är svensk. Det gör att vi inte har tillräckligt många psykologer som är legitimerade i Sverige.

Vi ser ju nu att i den takt som sjukskrivningarna ökar behöver det anställas fler som har god kompetens för de här diagnoserna. Jag skulle vilja att vi vidgade debatten till att gälla även kompetensen och hur vi ska kunna få den på plats.

Anf. 119 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S):

Fru talman! Jag tycker att det är en bra debatt som vi har, för det här är en stor utmaning.

Vid sidan av debatten som vi hade tidigare i kväll, som handlade om hur man ska kunna ställa om hälso- och sjukvården och sätta patienten i centrum men också möta de utmaningar som vi står inför med bland annat en åldrande befolkning, finns den här oroväckande utmaningen. Den handlar om att den psykiska ohälsan ökar och kommer att vara ett jätteproblem, inte minst för sjukvården. Det är det redan i dag, men det kommer att bli ännu större i en nära framtid.

Precis som jag angav i interpellationssvaret håller regeringen just nu på med ett omtag kring insatserna mot psykisk ohälsa. Utgångspunkten för det omtaget är att man med de erfarenheter som man har kunnat göra ända sedan psykiatireformen genomfördes i mitten av 90-talet ska kunna gå vidare med statens insatser.

Några av de erfarenheter som vi har gjort under 20 års statlig politik på det här området är att alltför stor del av insatserna har riktats mot den specialiserade psykiatrin, att alltför stor del av insatserna har bedrivits i projektform och att alltför stor del av insatserna har bedrivits med ett väldigt kort perspektiv. Sammantaget har det här lett till att vi har saknat helheten. Vi har inte kunnat vara uthålliga i de utvecklingsarbeten som ändå har genomförts och visat sig fungera. Det har skapat osäkerhet, inte minst i verksamheten.

Därför utgår omtaget som regeringen just nu håller på med från att ha ett mycket mer långsiktigt perspektiv. Det utgår också från att fokusera inte bara på den specialiserade psykiatrin utan också på ett arbete som handlar om tidiga insatser och om förebyggande och främjande insatser för att människor aldrig ska behöva hamna i den specialiserade psykiatrin.

I detta arbete har, precis som Lotta Finstorp har varit inne på, primärvården en nyckelroll eftersom det är dit man söker sig. Många gånger kanske man söker sig dit för somatiska besvär och får veta att de beror på någonting helt annat – utmattningsdepression eller liknande.

Jag håller helt med om att vi måste sprida kunskapen mycket tydligare och att vi också måste fokusera på kompetensförsörjning. Men vi måste framför allt få hela kedjan att hänga ihop. I dag saknar vi strukturerna för de tidiga insatserna och definitivt för de hälsofrämjande och förebyggande insatserna.

Med statens omtag och med den dryga miljard per år som regeringen har aviserat att vi vill satsa på det här området från och med nästa år hoppas jag att vi ska kunna komma till rätta med en del av problemen, börja bygga mer långsiktiga och hållbara strukturer, kunna se hela kedjan av olika typer av insatser som måste till och framför allt kunna hjälpa människor innan problemen blir så stora att de hamnar i den specialiserade psykiatrin.

Anf. 120 LOTTA FINSTORP (M):

Fru talman! Ministern och jag har verkligen en samsyn i att det förebyggande arbetet är det viktiga. Nu är ministern inte socialförsäkringsminister, men jag kan ändå nämna att det finns någonting som heter förebyggande sjukskrivning, men det används egentligen aldrig. Den skulle jag vilja att man tittade lite extra på för att se om man kanske kunde lyfta upp den lite mer.

Jag håller på att skriva en rapport om psykisk ohälsa bland kvinnor. Det som de intervjuade kvinnorna beskriver är att utmattningssyndromet kommit smygande. De hade behövt hjälp med att hejda det, kanske genom att gå ned i arbetstid. Men då måste framför allt offentlig sektor, för det är tyvärr där man ser de flesta sjukskrivningarna, agera. Kvinnorna beskriver också att när de går ned i arbetstid finns det ingen som arbetar på de 25 procent som de gått ned, utan då får man göra 100 procent på 75 procent av tiden. Resultatet blir helt omvänt.

Jag vill också ta upp Finsam. Kvinnorna – vi talar om kvinnor eftersom det främst är där vi ser att sjukskrivningarna sticker iväg – har varit sjukskrivna länge, varit föremål för insatser hos olika myndigheter och så vidare. Att samverka såväl från statlig nivå med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan som från landstingen och kommunerna är nödvändigt vad gäller finansieringen. Annars kommer vi inte att klara det i Sverige.

Jag sitter i socialförsäkringsutskottet, och där har vi att hantera Finsam. När man reser ute i landet är det alltid landstingen som får på påsen för att de inte är engagerade i Finsamsamarbetet. Jag tror att det beror på att landstingsföreträdarna inte direkt ser mervärdet i att vara med i Finsamsamarbetet. De betalar in sin del av pengarna, men de är inte aktiva i samarbetet. Som tidigare landstingspolitiker kan jag säga att vi aldrig efterfrågade vad pengarna gick till. Det hör jag från hela Sverige. Jag skulle vilja vädja till ministern att lyfta fram Finsamsamarbetet när han besöker landstingen.

Om man kraftsamlade mer från politiken både i kommuner och landsting och arbetade tillsammans med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen skulle det kunna vara ett sätt att få kvinnor att komma tillbaka tidigare i arbete, alltså att ha ett bra brobyggande mellan sjukskrivning och återgång i arbete.

Sedan tror jag att man måste våga byta arbetsgivare. Där kommer möjligheten till flera utförare inom till exempel offentlig sektor in. Man skulle kunna byta arbetsgivare när det gått så långt att det inte finns någon återvändo utan man blir sjukskriven för att man mår dåligt på arbetsplatsen. Då kan en lösning vara att byta arbetsgivare om man till exempel är sjuksköterska.

Jag är orolig för att Valfärdsutredningen kan hämma möjligheten till fler arbetsgivare för oss kvinnor inom kontaktyrkena. Jag tror att den kan bli ett hinder just när det gäller utmattningssyndrom och möjlighet att byta arbetsgivare.

Jag tänkte också fråga ministern om vårdgarantin. Det vore bra att se över möjligheten att införa vårdgaranti även för psykologisk behandling inom primärvården. Ser ministern det som en möjlighet för att till exempel snabbare få en återgång till arbete? Jag menar inte att man ska forcera människor som är sjukskrivna att komma tillbaka, utan det handlar om att

Prot. 2015/16:16

20 oktober

Svar på

interpellationer

snabbare få vård och behandling om man har vårdgaranti även för psykologbehandlingar.

Anf. 121 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S):

Fru talman! För att svara på den sista frågan först vill jag säga att jag inte är beredd att på stående fot säga vare sig bu eller bä, men med tanke på den mycket oroande utveckling som vi är mitt inne i vill jag inte avfärda några idéer utan att ha provat dem ordentligt.

Det vi nu gör med regeringens omtag gällande våra insatser mot psykisk ohälsa är att försöka se hela bilden, att förutom att satsa på den specialiserade psykiatrin också satsa på tidiga insatser och, som jag var inne på tidigare, på det förebyggande och främjande arbetet.

De två sistnämnda bedrivs väldigt sporadiskt, skulle jag vilja säga. På vissa håll jobbar man jättebra med förebyggande insatser. Man jobbar jättebra med tidiga insatser. Men på andra håll gör man det inte alls. Min ambition är att vi ska få en mer långsiktig strategi på plats som bidrar till att det inte ska vara fritt valt arbete att jobba förebyggande och med tidiga insatser mot psykisk ohälsa utan att det ska göras över hela landet.

Kan vi göra det tror jag att vi kommer att komma till rätta med en del problem som finns när det till exempel gäller tillgänglighet, som vi varit inne på och diskuterat, och att fler personer som befinner sig i riskgrupper eller riskzoner upptäcks tidigare, kan få hjälp tidigare och aldrig behöver hamna i långvariga sjukskrivningar och den problematik som Lotta Finstorp beskriver. För att kunna göra det anser jag att staten behöver ändra sin inställning och koncentrera sig mer på de delar som tidigare kanske försumats och i stället jobba mer långsiktigt.

Den kanske största utmaningen är precis det som Lotta Finstorp är inne på, samordningen mellan olika aktörer. Vi vet att det är ett fenomen som återfinns inom en lång rad verksamheter i Sverige. Vi är duktiga på att jobba i stuprör men inte så duktiga på att jobba i hängrännor. Det gäller särskilt på det här området, skulle jag vilja säga. Därför utgår det omtag som vi nu gör från att hitta strukturer som kan verka stödjande, som kan underlätta samarbete, som kan bidra till att sprida kunskap till olika aktörer. Det gör det möjligt att även på detta område sätta patientens behov i centrum.

Jag säger inte att det blir lätt, men jag tror att vi är på god väg när vi pekat ut långsiktigheten och satt fokus på hela bilden som metod för att börja komma till rätta med arbetet med psykisk ohälsa.

Vad Lotta Finstorp också helt riktigt påpekar är att många av dem som lider av psykisk ohälsa, många av dem som drabbas, är kvinnor som arbetar i kontaktyrken. Här har den offentliga sektorn ett särskilt ansvar, för här behöver det förebyggande arbetet inte göras i form av kontakter med vårdcentral eller med olika typer av centrum. I stället kan det göras genom att man har ett bättre ledarskap inom den offentliga sektorn, att man organiserar arbetet på ett bättre sätt och i och med det förebygger förekomsten av psykisk ohälsa.

Psykisk ohälsa innebär givetvis ett stort lidande för enskilda individer, men det medför också, vilket måste understrykas, enorma direkta kostnader för arbetsgivaren.

Anf. 122 LOTTA FINSTORP (M):

Fru talman! Jag tror att jag ska ta vid där ministern slutade. Att organisera arbetet på ett sådant sätt att man undviker eller förebygger psykisk ohälsa så långt det är möjligt är oerhört viktigt. Därför är det alarmerande att det är i offentlig sektor som ökningarna sker. Där tror jag att vi politiker i kommuner och landsting verkligen måste tänka till.

En av intervjuerna jag gjort för min rapport handlar om mellanchefernas roll. Jag har talat med mellanchefer inom offentlig sektor. Det är orimligt att behöva ha 70 medarbetare som man ska ha utvecklingssamtal med. Man ska se hur de mår, och man ska dessutom ha ekonomiskt ansvar för verksamheten. Det är ofta just mellancheferna i offentlig sektor som inte orkar. Där tror jag att politiker ute i landet, oavsett partifärg, har en roll att spela.

Den mellanchefer som jag intervjuade sa till mig att det som sker är att man plockar bort kringresurserna. När det ska sparas tar man bort sekretären, man tar bort den som är it-kunnig, och plötsligt ska mellancheferna göra allting. Det medför en omänsklig press. Om man arbetar som sjuksyster på ett sjukhus har man också där en enorm press på sig. Den finns förstås på alla nivåer, och jag tror att man från politiken måste tänka till och inte skala bort där det är enklast att göra det.

Dessutom tror jag att vi behöver jobba för en bättre begreppsanvändning vad gäller symtomen. Det går inte att jämföra en psykos och den kvinna som har ett stressrelaterat utmattningssyndrom.

Sedan återkommer jag till det kommunala självstyret. Ju mer nationella strategier som kommer, desto mer minskar det kommunala självstyret. Rätt eller fel må vara osagt.

Anf. 123 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S):

Fru talman! Det finns många krockar att haka på här. Jag kan börja med det sistnämnda, det kommunala självstyret. Det har länge funnits en pyrande debatt om huruvida vi ska ha kvar den modell som vi har i dag, där landstingen ansvarar för sjukvården, eller om vi ska ha en statlig sjukvård. Många gånger anförs detta i jämlikhetens och effektivitetens namn.

Det som utkristalliserat sig under flera år är en utveckling som är driven av regeringar av olika partifärg och som varit ganska positiv. Vi har börjat hitta en mellanväg där vi kan jobba med ett visst ökat statligt ansvarstagande framför allt när det gäller samordning av olika processer men där strukturen i grund och botten finns kvar, det vill säga att landstingen ansvarar för hälso- och sjukvården.

Jag tror att det är en modell som det går att bygga vidare på. Det gäller inte minst om vi lyckas i det som regeringen har ställt upp som en målsättning, att få till större men färre regioner i Sverige som inte minst har ansvaret för hälso- och sjukvården. På det sättet kan man förena effektivitet och en strävan efter ökad jämlikhet med en regional förankring som innebär att metoderna och lösningarna kan se lite olika ut över landet men ändå bidra till de övergripande målsättningarna om en jämlik vård över hela landet.

Jag vill avslutningsvis göra några kommentarer. En del av de frågor som vi talat om i dag handlar till syvende och sist om hälso- och sjukvårdens resurser. Vi tillför mer pengar från regeringens sida till hälso- och sjukvården. Det kommer förmodligen inte att räcka med tanke på den stora

utmaning vi står inför. Men det är ändå det som diskussionen måste handla om. Det handlar om hur vi kan få loss mer resurser till hälso- och sjukvården och inte prioritera andra saker som till exempel skattesänkningar.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 17 Svar på interpellation 2015/16:39 om behovet av underhåll av ridanläggningar

Anf. 124 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S):

Fru talman! Lotta Finstorp har frågat mig vad jag avser att göra för att stärka ridsporten och för att möta de behov som finns vid många anläggningar, såsom behov av handikappanpassning, underhåll och renovering.

Som interpellanten själv är inne på är idrottsanläggningar till stor del en frivillig kommunal angelägenhet. Jag bedömer att det kommunala självstyret är helt nödvändigt när det kommer till frågan om vilka idrotts- och fritidsanläggningar som det ska satsas på ute i kommunerna.

Den statliga idrottspolitiken bygger på en rollfördelning mellan staten och den samlade idrottsrörelsen där staten i princip endast anger målen och syftena med det statliga stödet. Det är inte regeringens sak att prioritera mellan olika idrotter, och jag är en varm anhängare till denna rollfördelning.

Den här regeringen väljer att höja stödet till idrotten för att vi tror på den svenska idrottsrörelsen och den verksamhet som den bedriver. I regeringens budgetproposition föreslås att statens stöd till idrotten ska öka med totalt 197 miljoner kronor 2016 och med ytterligare 30 miljoner kronor till 2018. Det här är en satsning som kommer all idrott till del, bland annat ridsporten.

Inom ramen för Idrottslyftet har landets ridsportföreningar fått anläggningsstöd, bland annat för handikappanpassningar, med totalt 35 miljoner kronor åren 2007–2014. Detta stöd har dessutom växlats upp av andra finansierare, ofta kommuner, till 233 miljoner kronor. Genom att markant höja det statliga idrottsstödet möjliggör vi för idrottsrörelsen att göra ytterligare satsningar på framför allt barns och ungas idrottande.

Anf. 125 LOTTA FINSTORP (M):

Fru talman! Tack för svaret, ministern! Ridsporten är en väldigt stor sport i Sverige. Den har en mängd utövare, inte minst funktionsnedsatta. Det är otroligt viktigt och bra för dem i deras rehabilitering att de rider. Det är en halv miljon svenskar som har ridsporten som sin fritidssysselsättning. Många av dem tävlar också. Det är Sveriges näst största ungdomsidrott. Det är bara fotbollen som är större. Bland tjejer är det den allra största idrotten. Det är färre som ägnar sig åt fotboll.

Ridning är en viktig idrott och fritidssysselsättning just för tjejer. Det man ser i landet är att många kommuner har satsat på till exempel stora ishallar. Där har tjejerna väldigt lite tid för att utöva konståkning eller tjejhockey. Grabbarna tar väldigt stor plats i ishallarna. Det kostar väldigt mycket för kommunerna att bygga de stora ishallarna. Det som har hänt är att ridanläggningarna har fått stå tillbaka.

Det vi nu ser är ridanläggningar i ungefär samma förfall som miljöprogramsområdena. Därför blir det också väldigt dyrt när kommunerna måste börja anpassa sina anläggningar utifrån till exempel ny lagstiftning som djurskyddslagstiftningar. Det ska vara vissa mått på boxar och så vidare. Till slut måste man bygga om det helt och hållet.

Det händer också att man får lägga ned ridskolor därför att de inte uppfyller kraven. Det finns inte heller pengar för att bygga om. Det är bland annat därför som jag har skrivit interpellationen. Det som händer är inte bra. Jag ser också ridningen som en väldigt viktig del avseende till exempel integration. Det finns många bra exempel på det. Det handlar också om tjejer i ledarskap, att vara ledare för en häst. Det är otroligt bra.

Många kvinnor som finns i ledande ställningar i Sverige både i företagsvärlden och inom politiken har varit ryttare, tävlingsryttare eller har ridit på ridskola under många år. De har på så sätt lärt sig att samarbeta med häst och andra i stall men också att vara ledare över ett stort djur. Det kan låta patetiskt, men det finns forskning på det.

Därför är jag orolig över att våra ridanläggningar i många kommuner är så nedslitna. Det gör att många väljer att inte börja rida. Barn och ungdomar i dag vill ha det fräscht. Det är inte som när jag gick på ridskola och man stod och värmdes sig vid gödselstacken därför att det var varmt där, och där drack man också sin choklad.

I dag ska det vara fräscht, bra och ha hög kvalitet. Svenska Ridsportförbundet jobbar väldigt aktivt med att till exempel höja utbildning för ridlärarna, fortbildning och så vidare. Men om anläggningarna är väldigt nedslitna hjälper inte det. I dag finns det 905 klubbar. Det är ungefär hälften som driver en ridskola. Jag tror att de här siffrorna är från 2013. Det är en väldigt stor sport, men jag känner en stor oro.

Jag tillsammans med andra driver också att ridningen ska godkännas som friskvård. Om man gjorde det och kopplade det till en godkänd ridanläggning skulle det kunna ge mer intäkter till ridningen. På så sätt skulle det finnas pengar för att vidareutveckla, bygga om och investera i ridanläggningarna.

Min fråga är kopplad till friskvårdsbidraget, som vi tidigare har debatterat i kammaren. Jag skulle vilja att ministern kopplade svaret lite grann till just friskvårdsbidrag för att få in inkomster till ridningen.

Anf. 126 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S):

Fru talman! Precis som Lotta Finstorp är inne på har vi debatterat frågan om friskvårdsbidrag tidigare. Mitt svar var då och är också nu att frågan kommer att beredas under mandatperioden. Det finns olika aspekter på friskvårdsavdraget som sådant som gör att man behöver titta närmare på det i dess helhet, inte minst utifrån möjligheten att kunna göra den här typen av avdrag för ridning.

När vi kommer till grundfrågan håller jag i stora delar med Lotta Finstorps beskrivning av tillståndet i Sverige i dag för ridsporten och för ridanläggningarna men också de möjligheter som finns. Jag var själv och besökte en ridskola utanför Norrköping för några veckor sedan som har satsat oerhört mycket på att kunna ta emot nyanlända ensamkommande flyktingbarn och såg vilken enorm skillnad som ridskolan gör.

Det var också väldigt intressant att se och höra att de med hjälp av inte minst i det här fallet kommunen men också av ekonomiskt stöd och stöd på andra sätt har kunnat utveckla verksamheten. Man såg också en möjlighet i och med de pengar som regeringen har avsatt och som ska gå till integration av nyanlända. Man tror att om man kan få ta del av dessa så kommer det att kunna bidra till verksamheten. Det gör att man kan fördubbla antalet timmar eller på andra sätt utöka verksamheten så att fler kan delta. Det tycker jag är positivt, för det visar vilken kraft som den här typen av verksamheter kan ha, inte bara i den traditionella kontexten utan också när det gäller att hjälpa till i den stora utmaning vi har i flyktingmottagandet.

Det som dock blir problemet när vi diskuterar detta på den nationella nivån är just som jag hänvisar till i svaret att vi har ordningen att den här typen av anläggningar framför allt är en kommunal fråga. Vi har gjort det så därför att vi tror att det framför allt är på lokal nivå som man kan göra den typen av avvägningar med investeringar, bidrag och olika lösningar som bidrar till att föreningslivet får så bra förutsättningar som möjligt och att det skulle vara ogörligt om staten går in och styr detta.

Det är alltså i första hand en kommunal fråga, och statens roll blir där att generellt stötta kommunerna men också ha en kontinuerlig dialog med idrottsrörelsen om vilka sätt som idrottsrörelsen kan behöva stöd på.

Det finns dock en aspekt, och det var den jag lyfte upp här, där också de statliga pengarna kan växlas upp via Idrottslyftet till att förstärka anläggningarna. Som jag påpekade i svaret innebär 35 miljoner kronor under en sjuårsperiod att dessa pengar har växlats upp till närmare en kvarts miljard kronor i den här typen av stöd. Jag tror att av de pengar som vi nu tillför idrottsrörelsen de kommande åren kommer en del naturligtvis att tillfalla den här typen av idrottsanläggningar och bidra till att inte minst ridsporten utvecklas även framöver.

Anf. 127 LOTTA FINSTORP (M):

Fru talman! Friskvårdsfrågan har diskuterats i den här kammaren under många år, och ridningen är en av fyra idrotter som inte anses vara friskvård. Något friskare än att rida vet jag inte om det finns, för det är en otroligt bra sport ur folkhälsosynpunkt. Den är också otroligt jämställd, vilket ju passar bra när vi nu har en regering som kallar sig feministisk. Män och kvinnor tävlar på lika villkor, till exempel, och det är en av få idrotter där man gör så.

Jag var väldigt nöjd med mig själv när jag kom på den här idén om att man skulle kunna koppla friskvårdsbidraget till ridning på en godkänd ridskola. Det skulle ge mer intäkter också till kommunerna och till klubbarna. Argumenten som man hörde under alliansregeringens tid – jag pratade om den här frågan då också – var att det är så dyr utrustning. Golf går inte heller därför att det är för dyr utrustning. Men att rida på en ridskola, ja, då är det ju en färdigsadlad häst, och man kan låna hjälm och stövlar och allting. Att koppla det på det sättet tror jag vore genialiskt, och det kanske vore en väg framåt för att få ridningen avdragsgill. Det skulle också ge intäkter till ridskolan.

Ridsporten är unik i världen, och man kommer från hela världen för att titta på hur svenska ridskolor fungerar. Det är verkligen precis som en skola med en hög pedagogisk svansföring både på häst och ridlärare, kan man säga. Det är alla åldrar. De som börjar rida igen i dag är kvinnor i min ålder som har hållit upp ett antal år. Det är alltså egentligen inte barn och ungdomar främst. Vi i min ålder kräver säkert också att det är fräscht och bra, men vi måste också tänka på att barn och ungdomar har helt andra krav i dag på det man vill syssla med.

Jag är jätteoroad för de här investeringarna, och jag håller fullständigt med ministern om att det är en kommunal fråga, men att kanske kunna hitta vägen via att få ridningen godkänd som friskvård skulle kunna möjliggöra att man får mer intäkter till ridskolan och därmed kan göra större investeringar. I Härnösand har man till exempel byggt en ny ridanläggning för 40 miljoner – det är gigantiska summor det handlar om – för att kunna hålla sig inom det lagkrav som finns. Det är ju olika lagar som styr verksamheten.

Det är tufft för många kommuner. De kommuner som har låtit sina anläggningar bli alldeles för nedgångna måste nästan jämna dem med marken och bygga nytt. Då blir prislappen hög.

Det är en bra sport också för den som är funktionsnedsatt, som vi pratade om tidigare. Det är perfekt personalvård. Ridsporten är otroligt tillgänglig och är läkande för den som mår dåligt psykiskt – samvaron med ett djur, att bara kunna fokusera på sig och hästen och så vidare.

Jag är jättebesviken över att vi inte kommer fram fortare med ridningen som friskvård till gagn för ridskolorna.

Anf. 128 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S):

Fru talman! Jag kan som sagt bara hålla med Lotta Finstorp. När det gäller friskvårdsavdrag för ridning är det som sagt en fråga som vi har debatterat tidigare i kammaren och som jag har pekat ut som en viktig fråga att bereda vidare, inte minst med de positiva fördelar som ridningen för med sig och som Lotta Finstorp har räknat upp här.

Jag tycker att det är bra att vi har den här typen av idrottsdebatter i kammaren, därför att det visar att vi börjar flytta oss ifrån bilden av att idrott bara handlar om underhållning. Idrotten är faktiskt en grundläggande del i det svenska samhället, både för sammanhållningen mellan människor och olika grupper och utifrån det perspektiv som vi har debatterat här i dag som handlar om att det bidrar till en förbättrad folkhälsa. Det kan på det sättet också bidra till att vi lyckas bättre med många av de andra utmaningar som vi står inför, inte minst på sjukvårdens område.

Jag välkomnar den här debatten, och jag ser fram emot att samarbeta vidare kring idrottsfrågor med Lotta Finstorp och med Moderaterna.

Anf. 129 LOTTA FINSTORP (M):

Fru talman! Jag tror också att den här frågan är någonting som man måste försöka komma överens om brett.

Min fråga är: När kan vi förvänta oss ett svar angående utredningen om huruvida ridningen kan bli en del av friskvården? Det känns lite som att det brinner i knutarna. Jag pratade med den person som har hand om samhällskontakter på Svenska Ridsportförbundet, och hon hade hållit på med det här i ungefär 15 år. Att få ridningen som en del av friskvården, en del

av folkhälsan, är en jätteviktig sak för Sverige. Dessutom ska vi vara stolta över att våra ridskolor verkligen är någonting som man tittar på från världens olika hörn. Den är också tillgänglig för alla, dels utifrån integrationsperspektivet, dels för alla kommuninvånare. Det finns egentligen inget hinder för någon.

Jag håller verkligen tummarna för att den feministiska regeringen tar hänsyn till att ridsporten är en sport för väldigt många tjejer och kvinnor. Jag hoppas på en positiv utveckling av den här friskvårdsfrågan.

Anf. 130 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S):

Fru talman! Jag kan tyvärr inte här i kväll ange någon tidpunkt för när vi kan komma vidare i den här frågan, men ambitionen är att vi ska göra det under mandatperioden och att vi ska kunna ta ett helhetsgrepp kring avdragsfrågan, inte minst med tanke på de debatter vi har haft i kammaren förut om att också inkludera ridningen.

Jag ser fram emot fortsatta diskussioner om detta mycket angelägna och viktiga ämne.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 18 Svar på interpellation 2015/16:46 om fotbolls-VM i Ryssland och Qatar

Anf. 131 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S):

Fru talman! Fredrik Malm har frågat mig om jag avser att uppmana till bojkott av VM i Ryssland och Qatar och vilka krav staten ställt på Svenska Fotbollförbundet vad gäller mänskliga rättigheter och förbundets ansvar som medlem i Fifa.

Vidare frågar Fredrik Malm om regeringen och statsrådet har en plan för hur man ska agera om svenska medborgare, exempelvis hbtq-personer eller journalister, attackeras eller fängslas av regimerna i Ryssland och Qatar vid kommande fotbolls-VM.

Därtill frågar Fredrik Malm om svenska medborgares säkerhet kan garanteras och vad statsrådet avser att göra för att fördöma de människorättskränkningar som sker i fotbollens namn.

Slutligen frågar Fredrik Malm om jag avser att ställa krav på att människorättsfrågor sätts lika högt på agendan som miljöfrågor.

I Ryssland fortsätter trenden mot en alltmer inskränkt sfär för det civila samhället. Repressionen mot det ryska civilsamhället ökar, exempelvis genom lagar som begränsar utrymmet för organisationer och deras möjligheter att fritt verka samt samarbeta och ta emot hjälp från andra länder.

Denna utveckling gör det än viktigare att Sverige fortsätter att ha en politik som fokuserar på vår långsiktiga relation med Ryssland, som bygger på kontakter mellan människor, samt stöder det civila samhället. Det gör Sverige bland annat inom ramen för strategin för Sveriges stöd till demokrati, mänskliga rättigheter och miljö i Ryssland 2014–2018.

Sverige för konstruktiva samtal med Qatars regering om vikten av en social dialog. För att ytterligare kunna påverka Qatar i frågor rörande arbetarnas villkor i landet deltar också vår ambassad i Doha i olika social-

dialog-konferenser. Vid nästa stora konferens i Doha i november i år är vår svenska ambassadör inbjuden att medverka. Det är en möjlighet för att konstruktivt föra fram den svenska synen på social dialog.

Den internationella idrottens ansvarstagande för framför allt mänskliga rättigheter, arbetsrätt, antikorruption, jämställdhet och miljö är viktigt. Regeringen anser att det internationella arbetet på idrottsområdet utgår från principen om en fri och självständig idrottsrörelse som även internationellt har ett betydande eget ansvar.

Med beaktande av idrottens självständighet anser regeringen att frivilliga avtal på internationell nivå som ställer krav på dessa områden är en möjlig väg att gå. Som förebild kan FN:s Global Compact tjäna. Det är ett frivilligt avtal som ställer grundläggande krav om mänskliga rättigheter, arbetsrätt, antikorruption och miljö.

Det är viktigt att idrottens organisationer själva tar ansvar för att de internationellt agerar utifrån samma idrottsliga värdegrund som i Sverige. Jag välkomnar den uppfattning som Riksidrottsförbundet, RF, ger uttryck för i sin strategi för internationellt arbete. I strategin anger RF att det internationella idrottsutbytet tar utgångspunkt i att respektera alla människors lika värde.

Svensk idrott ska ha utbyte med andra länder oavsett deras politiska system. Undantag kan göras för länder som är föremål för bindande FN- eller EU-sanktion.

Om internationella förbund beslutar att förlägga mästerskap till länder med icke-demokratiska regimer uppmanar RF inte enskilda utövare till bojkott. RF menar att det i sådana fall finns skäl att samarbeta med organisationer som arbetar för mänskliga rättigheter eller liknande för att bland annat informera idrottsutövarna om den politiska situationen i landet.

Utrikesdepartementet följer utvecklingen i hela världen och avråder från resor till ett land, eller delar av ett land, när säkerhetssituationen bedöms som mycket farlig, oberäknelig eller snabbt föränderlig. Hur situationen kommer att se ut i olika delar av världen i samband med kommande världsmästerskap i fotboll för herrar är ännu för tidigt att bedöma. Utrikesdepartementet kommer att utfärda de rekommendationer som vid varje tidpunkt bedöms vara nödvändiga.

Sammanfattningsvis kommer jag att anstränga mig för att i samarbete med svensk idrott arbeta för att respekten för mänskliga rättigheter inom idrotten värnas.

Tredje vice talmannen konstaterade att Fredrik Malm, som framställt interpellationen, inte var närvarande i kammaren.

Anf. 132 MATHIAS SUNDIN (FP):

Fru talman! Jag ersätter Fredrik Malm, som tyvärr har fått förhinder. Jag ska försöka bära detta tunga ok.

Jag tackar idrottsministern för svaret. Det är angeläget att lyfta upp dessa frågor. Det handlar om arbetstagares rättigheter i länder där skyddet är mycket svagt. Det handlar också om idrottsrörelsens förhållningssätt till mänskliga rättigheter.

Prot. 2015/16:16
20 oktober

Svar på
interpellationer

Låt mig därför börja med det viktigaste: Fifa skulle givetvis aldrig ha beslutat att låta Ryssland och Qatar arrangera fotbolls-VM 2018 och 2022. Men när beslutet ändå är fattat har dessa två länder möjlighet att motbevisa alla kritiker och visa att byggprojekt och andra förberedelser lever upp till internationell standard vad gäller rättigheter för dem som involveras i arbetet, transparens i hur man använder pengarna och att låta medier granska arbetet.

Tyvärr lever inte Qatar och Ryssland upp till detta på en enda punkt och motbevisar kritikerna. Tvärtom har deras agerande bekräftat de farhågor som vi hade och som kritikerna uttalade ända från början. I Qatar har exempelvis 1 400 personer mist livet under byggandet av arenorna, och Ryssland har lagstiftat bort dessa arbetstagares rättigheter.

Fifa är så korrupt, vilket vi har sett på sista tiden, att organisationen inte klarar av att sätta upp några rimliga gränser som vi kan acceptera. Därför är det upp till stater och andra aktörer att höja sina röster och klargöra att det som ska arrangeras 2018 och 2022 är VM i fotboll och inte VM i slavarbete och människorättskränkning.

Fru talman! Jag saknar konkreta ställningstaganden i svaret från ministern. Bland annat säger ministern: ”Sverige för konstruktiva samtal med Qatars regering om vikten av en social dialog. För att ytterligare kunna påverka Qatar i frågor rörande arbetarnas villkor i landet deltar också vår ambassad i Doha i olika social-dialog-konferenser.”

Jag har mycket svårt att se hur dialogkonferenser ska hjälpa de migrantarbetare som dör i Qatar eller inte har fått lön på upp till ett år. Kanske kan konferenserna spela en positiv roll i vissa frågor, om man är väldigt konkret. Till exempel gäller det hbtq-personers rättigheter och rätten att engagera sig fackligt. Därför frågar jag ministern: Hur lyfter Sverige just dessa frågor i dialogen med Qatar?

Ministern säger också att vi inte kan bedöma hur situationen kommer att vara 2018 och 2022 i dessa länder. Det hävdar jag är fel. Det går mycket väl att bedöma detta till stor del. Qatar och Ryssland kommer med all sannolikhet att ha kvar sina repressiva lagar mot hbtq-personer även 2018 och 2022. Inget tyder på något annat.

Sveriges regering måste väl ändå ha en plan för hur man ska agera och höja rösten i dessa frågor.

Anf. 133 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S):

Fru talman! Jag tackar Mathias Sundin för inlägget.

Först till den sociala dialogen. Vi har valt en inriktning där vi inte i första hand använder bojkott och sanktioner mot idrottsevenemang. Det har att göra med vår syn på idrottsrörelsen. Idrottsrörelsen ska stå fri från politisk påverkan. Den ska vara ett forum där olika typer av atleter och idrottsutövare ska kunna mötas under en tid för att tävla och idrotta tillsammans, oavsett vilka regimer deras hemländer har. Det är en tradition som går långt tillbaka och även gäller de olympiska spelen.

Vi har valt en strategi för att ändå kunna hålla fokus på de viktiga frågorna om mänskliga rättigheter. Inte minst har denna regering tagit strid för dessa frågor, och då är social dialog mycket viktigt. Nu genomförs sådana, och navet är den nyöppnade svenska ambassaden i Doha.

Det handlar bland annat om att delta i konferenser och om att ha en god dialog med Byggnadsarbetareförbundet, som har engagerat sig djupt i dessa frågor, inte minst via sin international.

Det handlar också om att när vi tar emot svenska delegationer, till exempel näringslivsdelegationer eller andra, trycka hårt på det sociala ansvarstagandet och vikten av att lyfta upp detta i kontakten med företrädare för Qatars regering och andra organisationer och aktörer inom Qatar.

Den här kan tyckas otillräckligt, och jag är den första som är villig att skriva under på detta. Men alternativet att inte göra någonting alls är ju värre. Att lyfta frågorna i den här typen av forum och hela tiden visa det svenska engagemanget kan vara den droppe som på sikt får stenen att urholkas.

Jag är helt villig att diskutera frågan. Det förs också diskussioner på departementet och inom regeringen om på vilka andra sätt vi kan bidra till att lyfta upp frågan om mänskliga rättigheter och på vilka sätt vi kan utnyttja den här typen av internationella idrottsevenemang till att sätta ljuset på olika typer av övergrepp eller förtryck som sker i olika länder. På det viset kan man utan bojkott och sanktioner vända en situation till att stärka mänskliga rättigheter och bidra till bättre levnadsvillkor, både för enskilda individer och för grupper i stort.

Vi har ett antal år på oss. Det finns all anledning att använda den tiden klokt till att diskutera – som vi gör här i kammaren i dag och också i mer strukturerade former – på vilka sätt vi kan lyfta dessa frågor och använda den här typen av idrottsevenemang till att sätta ljuset på de missförhållanden som råder.

Anf. 134 MATHIAS SUNDIN (FP):

Fru talman! Alternativet är ju naturligtvis inte att göra ingenting, utan alternativet är att göra mer. Framför allt bör man i detta läge höja rösten och vara konkret i dialogerna massmedialt. Jag begär inte att regeringen eller Gabriel Wikström ska fixa dessa problem. Men vi kan dra vårt strå till stacken.

Jag tycker att Margot Wallström tidigare i år visade vad det kan innebära om man markerar väldigt hårt, som hon gjorde mot Saudiarabien. Det skapade en situation som uppmärksammades internationellt. Nu gällde det något annat, men det går att göra även i dessa frågor. En minister och en regering har verkligen möjlighet att visa detta. Men det görs ju inte med den här typen av ganska tama svar, utan det kräver att man tar i och visar att detta absolut inte är acceptabelt.

Att idrotten ska vara fri från politik kan jag hålla med om. Men det här handlar inte om att lägga sig i idrotten utan hur dessa länder kränker mänskliga rättigheter för hbtq-personer, för arbetare och journalister. Här måste vi ryta ifrån. Vi kan också ställa väldigt konkreta krav i den dialog som förs. Men ska dialogen få någon effekt måste den höras utanför mötesrummen nere i Doha.

Anf. 135 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S):

Fru talman! Jag håller helt med Mathias Sundin. Jag är väldigt glad över att han hänvisar just till den utrikespolitik som den här regeringen för och till Margot Wallströms agerande i olika sammanhang under det senaste året. Det om något visar att vi inte skyr att höja rösten när det behövs.

Prot. 2015/16:16
20 oktober

Svar på
interpellationer

Vi skyr inte att peka ut missförhållanden och visa att en annan värld är möjlig. Men vi väljer hur detta ska gå till, och vi gör det mycket systematiskt.

Vi diskuterar nu frågan om hur man ska se på fotbolls-VM i Qatar eller i Ryssland och hur man ska använda sig av dessa evenemang för att sätta fokus på mänskliga rättigheter som kränks och på vad världssamfundet kan göra för att motverka detta. Det ska, som vi har gjort hittills, göras systematiskt och i linje med den övriga svenska utrikespolitiken.

Jag har en nära dialog med idrottsrörelsen. Den svenska idrottsrörelsen delar regeringens ståndpunkt, inte minst i fråga om vikten av att stå upp för mänskliga rättigheter. Men när det gäller det praktiska genomförandet för att lyfta de missförhållanden som finns, för att kunna peka på alternativ och för att få en bred uppslutning, inte minst internationellt, kring vikten av att lyfta frågan om mänskliga rättigheter också när det gäller internationella idrotsevenemang behöver vi fortfarande arbeta något mer för att hamna rätt.

Vi kan inte tillåta oss att hamna i en sådan situation att ett svenskt agerande eller ett agerande från den svenska idrottsrörelsen döms ut på förhand som något slags aktivism som inte hör hemma i idrottssammanhang, och sedan diskuterar man inte mänskliga rättigheter alls. Vi måste göra detta på ett mycket sofistikerat sätt så att vi också får med oss ett antal nationer som normalt sett har väldigt långt till att ta upp kränkningar av mänskliga rättigheter i idrottssammanhang eller som normalt sett inte drömmer om att använda sig av idrottssammanhang för att lyfta fram den här typen av missförhållanden.

Jag är beredd att anta den utmaningen tillsammans med den svenska idrottsrörelsen. Men jag ser också med tillförsikt på att vi har några år kvar innan dessa evenemang ska hållas. Det betyder att vi har tid på oss att lyfta frågan på ett sådant sätt att vi bidrar till en bred internationell uppslutning. Vi ska göra det på ett sådant sätt som stärker både Sveriges position i världen och den svenska idrottsrörelsen.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 19 Anmälan om interpellation

Följande interpellation hade framställts:

den 16 oktober

2015/16:76 E-sportens möjligheter till likvärdiga utbildningar
av Rickard Nordin (C)
till statsrådet Aida Hadzialic (S)

§ 20 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Prot. 2015/16:16

20 oktober

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 16 oktober

2015/16:146 Svensk ekologisk produktion

av *Kristina Yngwe* (C)

till statsrådet *Sven-Erik Bucht* (S)

2015/16:147 Kvalificerade kontroller av tung trafik

av *Isak From* (S)

till statsrådet *Anders Ygeman* (S)

den 19 oktober

2015/16:148 Vänsterregeringens stöt mot vårdens mångfald

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsrådet *Ardalan Shekarabi* (S)

2015/16:149 Dålig städning inom vården

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsrådet *Gabriel Wikström* (S)

§ 21 Kammaren åtskildes kl. 20.06.

Förhandlingarna leddes av tredje vice talmannen.

Vid protokollet

LISA GUNNFORS

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

§ 1 Prövning av yrkande om misstroendeförklaring mot finansminister Magdalena Andersson (S)	1
Anf. 1 TREDJE VICE TALMANNEN.....	1
Anf. 2 TOMAS ENEROTH (S).....	1
Anf. 3 EWA THALÉN FINNÉ (M).....	2
Anf. 4 JIMMIE ÅKESSON (SD).....	3
Anf. 5 JONAS ERIKSSON (MP).....	4
Anf. 6 ULRIKA CARLSSON i Skövde (C).....	4
Anf. 7 HANS LINDE (V).....	5
Anf. 8 ERIK ULLENHAG (FP).....	6
Anf. 9 ANDREAS CARLSON (KD).....	6
Beslut	7
§ 2 Åtterrapportering från Europeiska rådets möte	7
Anf. 10 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	7
Anf. 11 MARIE GRANLUND (S).....	9
Anf. 12 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	10
Anf. 13 MARIE GRANLUND (S).....	10
Anf. 14 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	11
Anf. 15 KARIN ENSTRÖM (M).....	11
Anf. 16 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	11
Anf. 17 KARIN ENSTRÖM (M).....	12
Anf. 18 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	12
Anf. 19 JOHNNY SKALIN (SD).....	12
Anf. 20 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	13
Anf. 21 JOHNNY SKALIN (SD).....	13
Anf. 22 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	14
Anf. 23 CARL SCHLYTER (MP).....	14
Anf. 24 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	15
Anf. 25 CARL SCHLYTER (MP).....	15
Anf. 26 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	16
Anf. 27 ESKIL ERLANDSSON (C).....	16
Anf. 28 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	16
Anf. 29 ESKIL ERLANDSSON (C).....	17
Anf. 30 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	17
Anf. 31 TINA ACKETOFT (FP).....	17
Anf. 32 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	18
Anf. 33 TINA ACKETOFT (FP).....	18
Anf. 34 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	19
Anf. 35 ARON MODIG (KD).....	19
Anf. 36 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	19
Anf. 37 ARON MODIG (KD).....	20
Anf. 38 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	20
Anf. 39 JOHAN HULTBERG (M).....	20
Anf. 40 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	21
Anf. 41 JOHAN HULTBERG (M).....	21
Anf. 42 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	21
Anf. 43 FREDRIK SCHULTE (M).....	22

Anf. 44 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	22
Anf. 45 FREDRIK SCHULTE (M).....	23
Anf. 46 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	23
Anf. 47 BÖRJE VESTLUND (S).....	24
Anf. 48 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	24
Anf. 49 BÖRJE VESTLUND (S).....	24
Anf. 50 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	24
Anf. 51 PAVEL GAMOV (SD)	24
Anf. 52 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	25
Anf. 53 PAVEL GAMOV (SD)	25
Anf. 54 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	26
§ 3 Avsägelse.....	26
§ 4 Anmälan om kompletteringsval.....	26
§ 5 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	27
§ 6 Ärenden för hänvisning till utskott	28
§ 7 Ärenden för bordläggning.....	28
§ 8 Svar på interpellation 2015/16:26 om skatteintäkter från nedtrappning av jobbskatteavdraget	29
Anf. 55 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	29
Anf. 56 FREDRIK SCHULTE (M).....	29
Anf. 57 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	30
Anf. 58 FREDRIK SCHULTE (M).....	31
Anf. 59 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	32
Anf. 60 FREDRIK SCHULTE (M).....	33
Anf. 61 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	33
§ 9 Svar på interpellation 2015/16:27 om sjunkande intäkter från arbetsgivaravgifterna	34
Anf. 62 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	34
Anf. 63 FREDRIK SCHULTE (M).....	34
Anf. 64 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	35
Anf. 65 FREDRIK SCHULTE (M).....	36
Anf. 66 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	37
Anf. 67 FREDRIK SCHULTE (M).....	37
Anf. 68 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	37
§ 10 Svar på interpellationerna 2015/16:41 och 60 om RUT-avdraget	38
Anf. 69 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	38
Anf. 70 HELENA BOUVENG (M)	39
Anf. 71 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	39
Anf. 72 HELENA BOUVENG (M)	40

Anf. 73 FREDRIK SCHULTE (M)	41
Anf. 74 BÖRJE VESTLUND (S).....	41
Anf. 75 ERIK ANDERSSON (M)	42
Anf. 76 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	43
Anf. 77 HELENA BOUVENG (M).....	43
Anf. 78 FREDRIK SCHULTE (M)	44
Anf. 79 BÖRJE VESTLUND (S).....	44
Anf. 80 ERIK ANDERSSON (M)	45
Anf. 81 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	45
§ 11 Svar på interpellation 2015/16:43 om bensinskatten och vikten av vallöften.....	46
Anf. 82 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	46
Anf. 83 ERIK ANDERSSON (M)	47
Anf. 84 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	47
Anf. 85 ERIK ANDERSSON (M)	48
(forts.).....	48
Ajournering.....	48
Återupptagna förhandlingar	48
§ 11 (forts.) Svar på interpellation 2015/16:43 om bensinskatten och vikten av vallöften	48
Anf. 86 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	48
Anf. 87 ERIK ANDERSSON (M)	49
Anf. 88 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	49
§ 12 Svar på interpellation 2015/16:44 om arbetsmarknaden för unga människor	49
Anf. 89 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	49
Anf. 90 ERIK ANDERSSON (M)	50
Anf. 91 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	51
Anf. 92 ERIK ANDERSSON (M)	51
Anf. 93 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	51
Anf. 94 ERIK ANDERSSON (M)	52
Anf. 95 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	52
§ 13 Svar på interpellation 2015/16:45 om höjd skatt för 1,2 miljoner löntagare	53
Anf. 96 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	53
Anf. 97 HELENA BOUVENG (M).....	53
Anf. 98 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	54
Anf. 99 HELENA BOUVENG (M).....	54

Anf. 100 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	55
Anf. 101 HELENA BOUVENG (M)	55
Anf. 102 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	56
§ 14 Svar på interpellation 2015/16:24 om matchfixning	56
Anf. 103 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S)	56
Anf. 104 SAILA QUICKLUND (M)	57
Anf. 105 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S)	58
Anf. 106 SAILA QUICKLUND (M)	58
Anf. 107 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S)	59
Anf. 108 SAILA QUICKLUND (M)	59
Anf. 109 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S)	60
§ 15 Svar på interpellation 2015/16:37 om utvecklingen av privat sjukförsäkring	60
Anf. 110 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S)	60
Anf. 111 LOTTA FINSTORP (M).....	61
Anf. 112 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S)	62
Anf. 113 LOTTA FINSTORP (M).....	63
Anf. 114 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S)	63
Anf. 115 LOTTA FINSTORP (M).....	65
Anf. 116 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S)	65
§ 16 Svar på interpellation 2015/16:38 om psykisk ohälsa, psykologisk behandling och primärvården	66
Anf. 117 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S)	66
Anf. 118 LOTTA FINSTORP (M).....	67
Anf. 119 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S)	68
Anf. 120 LOTTA FINSTORP (M).....	69
Anf. 121 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S)	70
Anf. 122 LOTTA FINSTORP (M).....	71
Anf. 123 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S)	71
§ 17 Svar på interpellation 2015/16:39 om behovet av underhåll av ridanläggningar	72
Anf. 124 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S)	72
Anf. 125 LOTTA FINSTORP (M).....	72
Anf. 126 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S)	73
Anf. 127 LOTTA FINSTORP (M).....	74
Anf. 128 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S)	75
Anf. 129 LOTTA FINSTORP (M).....	75
Anf. 130 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S)	76
§ 18 Svar på interpellation 2015/16:46 om fotbolls-VM i Ryssland och Qatar.....	76
Anf. 131 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S)	76
Anf. 132 MATHIAS SUNDIN (FP).....	77
Anf. 133 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S)	78
Anf. 134 MATHIAS SUNDIN (FP).....	79
Anf. 135 Statsrådet GABRIEL WIKSTRÖM (S)	79
§ 19 Anmälan om interpellation	80
§ 20 Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	81
§ 21 Kammaren åtskildes kl. 20.06.....	81

Prot. 2015/16:16
20 oktober

Tryck: Elanders, Vällingby 2015